О Б Щ И Н А С Т Р А Ж И Ц А

О Б Щ И Н С К И П Л А Н З А Р А З В И Т И Е
2007-2013 г.

ПРИЕТ С РЕШЕНИЕ НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ СТРАЖИЦА № 408 / 09.11.2005 г.

I.У В О Д

Общинският план е разработен в съответствие с изискванията на Закона за регионалното развитие и предвижданията на националната стратегия и областната стратегия за развитие на област Велико Търново. Той е средносрочен планов документ, изготвен за период от седем години. Срокът на плана е обвързан с циклите на държавната политика, както и на бюджетните планове на Европейския съюз. Мерките с надобщинско значение заложени в общинския план за развитие съответстващи на приоритетите и целите на регионалния план за развитие на Северен централен район, стават част от Националната оперативна програма за регионално развитие.

По данни на работната група по разработването на Регионалния план за развитие на Северен централен район Община Стражица попада в следните райони за целенасочено въздействие: район с индустриален упадък и изостанал селски район.

При разработването на този план се стъпва върху Общинската стратегия за развитие за периода 2000-2006г. и Общинският план за развитие за периода2005-2006г.

На 29.03.2005г. общински съвет гр.Стражица взе решение за разработване на План за развитие на Община Стражица за периода 2007-2013 г. Разработването се извърши от 5 работни групи- "Икономическо развитие и финанси", "Култура, образование, младежки дейности и спорт", "Здравеопазване, социални дейности и човешки ресурси", "Инфраструктура и екология" и "Евроинтеграция, побратимяване и партньорство" определени със заповед на кмета на общината №1072/05.04.2005г. В работните групи бяха включени специалисти от общинска администрация, представители на бизнеса, учители, културни и спортни деятели, представители на Дирекция "Бюро по труда" , Дирекция "Социални дейности", неправителствени организации и общински съветници определени съгласно решение на Общински съвет № 295/29.03.2005г. Обединената работна група работи под ръководството на заместник кмета на Община Стражица.

Общинският план за развитие се състои от : Увод, Анализ на икономическото и социално развитие на общината, Стратегическа част, Описание на съвместните дейности и проекти, които допринасят за постигане целите на развитие на съседни общини, Описание на мерките и индикативна финансова таблица, Ред и начин за осигуряване на информация и публичност на плана, Наблюдение, оценка и актуализация на ОПР.

Обект на анализ в настоящия план за развитие е социално- икономическата ситуация в Община Стражица, като приоритет при анализирането е даден на състоянието и развитието на икономиката и населението в Общината. Анализа е направен в следните аспекти:

II.Анализ на икономическото и социално развитие на Общината, състоящ се от :

- *Кратка географска характеристика* / местоположение, граници с други общини, релеф, природни ресурси, климат, валежи, води/

-Анализ на стопанския сектор е в следните насоки:

- Индустрия
- Селско, горско стопанство и риболов
- Търговия услуги и обществено хранене
- Строителство
- Транспорт и съобщения
- Туризъм

- Местни финанси, общинска собственост
- Институции

-Анализ на социалния сектор и развитието на човешките ресурси

- Население
- Социални характеристики и условия на живот
- Заетост
- Равнище на безработица
- Здравеопазване
- Социални дейности
- Образование
- Култура и традиции
- Историческо наследство
- Младежки дейности и спорт

-Анализ на сектор инфраструктура, урбанизация и околна среда

- Техническа инфраструктура
- Урбанизация
- Околна среда

- обобщаващ анализ на силните и слаби страни, възможности и заплахи на Община Стражица /**SWOT анализ**/.

III.Стратегическата част включва:

- **Визия**: Община Стражица се стреми към бъдеще, в което природните ресурси и сътвореното от нейните жители да бъдат използвани по най-разумен и ефективен начин за осигуряване на хармонично развитие, поминък и просперитет на всеки, общината да бъде привлекателно място за живот и личностна реализация, роден дом за всички.
- **Приоритети,цели, мерки и общински програми:**

ПРИОРИТЕТ 1. Постигане на устойчив растеж и увеличаване на заетостта чрез повишаване на конкурентноспособността на общинската икономика.

Цел1. Развитие на модерно селско, горско стопанство и рибовъдство

Мерки:

1. Създаване на модерни ферми и пазари отговарящи на европейските изисквания.
2. Засаждане на нови и подобряване състоянието на съществуващите трайни насаждения.
3. Развитие на зеленчукопроизводството.
4. Изграждане на борса/тържище за земеделски продукти.
5. Изграждане на хидромелиоративни системи.
6. Развитие на биологично земеделие и пчеларство.

Цел 2. Обвързване на аграрния сектор с преработващата индустрия

Мерки:

7. Създаване на предприятия за високо технологично преработване на продуктите от животновъдството, растениевъдството и горското стопанство.

Цел.3. Подпомагане на малкия и среден бизнес и привличане на инвестиции

Мерки:

8. Изграждане на бизнес инфраструктура.
9. Подобрено административно обслужване и подкрепа на предприемачите и МСП.

10. Развитие и трансфер на нови технологии. Изграждане на публично-частни партньорства.
11. Разработка на инвестиционен профил на общината.Маркетинг за привличане на инвестиции.

Цел 4. Укрепване на връзката град-селски територии.

Мерки:

12. Разнообразяване на структурата и създаване на нови връзки град-село.

Цел 5. Повишаване на заетостта

Мерки:

13.Постигане образователно равнище и квалификация на работната сила съответстващо на потребностите на икономиката.

Цел 6. Постигане на ефективно туристическо развитие

Мерки:

14. Развитие на алтернативен туризъм.

ПРИОРИТЕТ 2 Развитие и модернизация на инфраструктурата.

Цел 1. Усъвършенстване на техническата инфраструктура

Мерки:

1.Реконструкция и рехабилитация на общинска пътна мрежа.
2. Изграждане и рехабилитация на улични и тротоарни настилки в населените места от Общината.
3. Рехаблитация и реконструкция на водопроводната мрежа в Общината.
4. Свързване на селата с отклонения в качеството на водата за водоснабдяване от язовир Йовковци.
5. Доизграждане и рехабилитация на канализационната мрежа на гр. Стражица.
6. Изграждане на канализационна мрежа и в селата от Общината.
7. Подобряване инфраструктурата на телекомуникациите.
8. Доизграждане и подобряване на енергийната инфраструктура.
9. Подобряване инфраструктурата на селското и горското стопанство.

Цел 2. Усъвършенстване на социалната инфраструктура.

Мерки:

10. Изграждане, рехабилитация и енергийноефективна реконструкция на училища, социални, здравни и читалищни сгради.
11. Подобряване и ремонт на спортната инфраструктура.
12.Изграждане на туристическа инфраструктура.

ПРИОРИТЕТ 3 Опазване на околната среда и повишаване качеството на живот.

Цел 1. Подобряване параметрите на околната среда

Мерки:

1. Почистване на нерегламентираните сметища.
2. Изграждане пречиствателни съоръжения в селата.
3. Въвеждане на разделно сметосъбиране.
4. Включване към регионалното депо за отпадъци./ Предприятие за преработване на отпадъци.

Цел 2. Опазване на природното наследство на общината

Мерки:

5.Опазване на лечебни растения и биоразнообразието в общината.
6.Мероприятия срещу ерозионни процеси, укрепване на свлачища , почистване и укрепване на речни корита.

Цел 3. Превръщане на общината в привлекателно място за живот.

Мерки:

7. Изграждане на зони за отдих и екотуристическа инфраструктура.
8. Подобряване на ефективността на образователната система.
9. Подобряване на здравеопазването и здравните услуги.
10. Подпомагане социално обременените групи.
11. Развитие на културата и съхраняване на културната идентичност.

ПРИОРИТЕТ4 Регионално, трансгранично и международно сътрудничество и партньорство и изграждане на съвременна институционална среда.

Цел 1 Създаване на партньорства за постигане на развитие.

1. Създаване на партньорства.
2. Участие в съвместни проекти със страни от ЕС.

Цел 2 Развитие на институционалния и административен капацитет

3. Укрепване капацитета на местната власт.
4. Подобряване на качеството на услугите предоставяни от местните власти.

Общински програми неразделна част от плана за развитие:

- Програма за развитие на туризма в Община Стражица.
- Краткосрочна програма за енергийна ефективност на Община Стражица.
- Програма за опазване на околната среда.
- Програма за развитие на здравеопазването в Община Стражица.
- Програма за развитие на младежките дейности в Община Стражица.
- Програма за развитие на физическата култура и спорта.
- Програма за образователна интеграция на децата и учениците от етнически малцинства.
- Програма за здравна интеграция на лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства.

IV.Описание на съвместни дейности и проекти, които допринасят за постигане на общите цели на развитие на съседни общини

- Съвместен проект между общините Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Златарица Елена и Стражица за изграждане на Регионално депо за твърди битови отпадъци.
- Проект "Ловен туризъм в местностите Кортена и Бяла крава", съвместно с общините Горна Оряховица и Велико Търново.
- Проект "Стария римски път" съвместно с общините Горна Оряховица и Велико Търново.
- Основен ремонт на четвъртокласен път и пътни съоръжения в участъка Върбица – Бряговица, съвместно с Община Горна Оряховица.
- Изграждане на канализационната мрежа и малки пречиствателни съоръжения в селата на общината и съседните общини.

V. Описание на мерките и индикативна финансова таблица.

VI. Ред и начин за осигуряване на информация и публичност на плана.

VII. Наблюдение, оценка, актуализация и организация на изпълнението на ОПР. Индикатори.

VIII. Приложения

II. Анализ на икономическото и социално развитие на общината

2.1 Кратка географска характеристика

Община Стражица е разположена в Северен централен район. Намира се в североизточната част на област Велико Търново и граничи с област Търговище и област Русе. Съседни общини са Община Горна Оряховица, Община Антоново, Община Попово, Община Бяла, Община Лясковец, Община Златарица и Община Полски Тръмбеш.

Община Стражица се състои от 22 населени места. В това число: гр.Стражица и селата Асеново, Балканци, Благоево, Бряговица, Виноград, Владислав, Водно, Горски Сеновец, Железарци, Кавлак, Камен, Кесарево, Лозен, Любенци, Мирово, Николаево, Нова Върбовка, Ново Градище, Сушица, Теменуга и Царски Извор. Общата площ на Община Стражица е 508 кв. км. Населението към 31.12.2003 година е 16030 души.

Общината заема част от преходна физикогеографска област – Дунавската хълмиста равнина и Предбалкана. Характерен облик на релефа придават множество възвишения в посока изток-запад. Надморската височина варира от 40 до 420 м.

Земеделските територии са 338435 дка и представляват 66.62% от общата територия, горските територии са 134994 дка и съставляват 26.57%, населените места и урбанизираните територии са 25160 дка или 4.95 %.

Важна особеност на литосферата са процесите в сеизмичната зона при гр.Стражица.

Общината е бедна на подземни **природни ресурси**. Извършените на територията сондажи не показаха наличието на такива, с изключение на един сондаж в землището на гр.Стражица, който откри минерална вода с много висока температура, чийто състав подлежи на допълнително обследване. Съществуват две кариери за добив на материали, използвани в керамичната промишленост и каменна кариера за декоративен камък между селата Виноград и Нова Върбовка.

Климатът е умерено - континентален, характеризиращ се най-общо с горещо лято със засушавания, прохладна и ранно настъпваща пролет. Зимният период е с минимални валежи и незадържаща се дълго снежна покривка - средна продължителност – 48 дни. Характерни са есенни и пролетни мразове.

Климатичните условия са подходящи за отглеждане на повечето от разпространените в България селскостопански култури.

За това способстват и разнообразните **типове почви**, представени основно от различните видове черноземи, алувиално-ливадните, алувиално-делувиалните, тъмно-сиви, сиви и светло-сиви горски почви.

Релефът и климатът са особено подходящи за орехоплодни насаждения и културни сортове шипка , като засаждането им може да се използва и като противоерозионна мярка.

Годишното количество на **валежите** е под средното за страната – с летен максимум и зимен минимум. За отглеждането на определени селскостопански култури на големи площи се налага напояване.

Относителната **влажност на въздуха** е в рамките на нормалното, като в района на гр.Стражица по поречието на р.Голяма река се задържат мъгли, които се отразяват неблагоприятно на климатичната обстановка през студеното полугодие.

Преобладаващите **ветрове** са с честота на вятъра по посока в /%/
средно годишно както следва

N - 4,2%	E – 23,9%	S – 5,4%	W – 33,5%
NE – 5,5%	SE – 8,6%	SW – 3,4%	NW – 15,5%

Най-висока средна скорост на вятъра по посока/м/сек/ през годината:
W – 4.2 до 5.8 м/сек – целогодишно
NW – 3.5 до 5.5 м/сек – от февруари до октомври
S – 6.9 м/сек – през зимата.

Водните течения и водните площи, са с площ 7145 дка и заемат 1.4% от общата територия на общината.

Водните ресурси представляват поречия на:

А/р.Голяма река – водоприемник II категория, преминаваща през гр.Стражица.

Б/р.Стара река – водоприемник II категория, преминаваща през с.Кесарево.

В/р.Лефеджа – водоприемник II категория, преминаваща през с.Бряговица.

Г/р.Къзълдере – на нея е изграден язовир "Къзълдере".

Д/р.Шипа, преминаваща през землището на с.Лозен.

Реките Голяма река, Стара река и Лефеджа са от поречието на р.Янтра.

Водните течения на територията на Община Стражица се характеризират с непостоянен режим и богатство на подпочвени води със значително съдържание на варовик.

Различната гъстота на речната мрежа, характерът на основните скали и почвата, както и нерационалното използване на пасищата и горите обуславят появата и наличието на слаби и средно развити ерозионни процеси. Линейната ерозия е развита главно по землените брегове на трите големи реки. По склоновете с по-големи наклони и малко растителност се наблюдава плоскостна ерозия, като на места почвените хоризонти са изцяло измити.

На територията на общината има изградени 30 микроязовира, използвани за риборазвъждане и частично за напояване. Подпочвените води в общината са високи в районите на селищата, разположени край реките и ниски в тези с полупланински характер.

Районът на общината е със специфична флора и фауна, с редки и изчезващи видове включени в червената книга на България и голямо разнообразие от ценни лечебни растения – повсеместно се среща мащерка, риган, бял и жълт кантарион, невен, лайка и други. Запазени са естествени гори от дъб и бук. В някои землища има запазени вековни дървета.

Богато разнообразие от животински видове обитават територията на общината. Срещат се благороден елен, диви свине, зайци, фазани, бухали, тритони, костенурки. Насекомите са представени от всички видове срещани на територията на България, включително и вписаните в Червената книга на Република България – Еленов рогач и Бръмбар носорог.

Защитени територии и природни забележителности.

За опазване на биологичното разнообразие в, както и на характерни забележителни обекти, за защитена територия в Община Стражица е обявена защитената територия "Железарци". Необходимо е да се увеличи броя на защитените територии с цел опазване и възстановяване на застрашени биологични видове.

Природните дадености в общината са благоприятни за развитие на туризъм – риболовен, пешеходен, ловен и други. Природни образования са пещерата " Кочата дупка" в землището на с. Балканци, която не е проучена и извора " Света Марина" в землището на с. Кесарево.

ИЗВОДИ: Природната среда е разнообразна и добре съхранена. Общината е обезпечена с водни ресурси но сравнително бедна на полезни изкопаеми. Разнообразието на уникални природни дадености е минимално.

2.2 Анализ на стопанския сектор

2.2.1.Икономическо развитие

След трудния период на развитие и адаптация през 90 –те години икономиката на общината отбелязва оживление.

В резултат на настъпилите съществени промени в собствеността на предприятията – ликвидация или раздробяване през 90-те години, както и създаването на нови фирми, общият брой на активните стопански субекти, които оперират в Община Стражица е нараснал.

Преработвателната индустрия е двигателя на общинската икономика поради големия брой на заетите в този сектор на общинската икономика. Относителният дял на този вид предприятия за периода 2000г. – 2003г. намалява с 1,36% като към 2003г. делът на преработващата индустрия е 9,1 %. , а през 2000 г. той е бил 10.46% от общия брой активни фирми в Община Стражица./*Приложение № 2*/

Фиг. 1 "Относителен дял активни фирми"
/данни на НСИ/

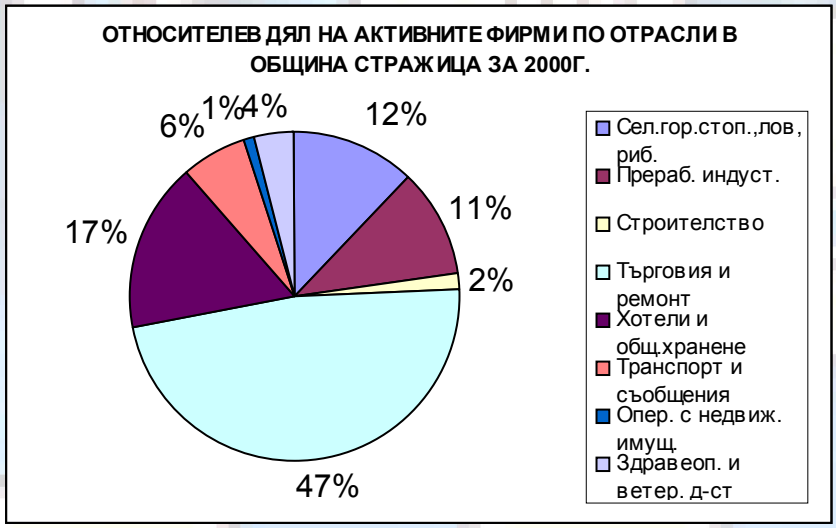

Фиг. 2 "Относителен дял на фирмите по отрасли"
/данни на НСИ/

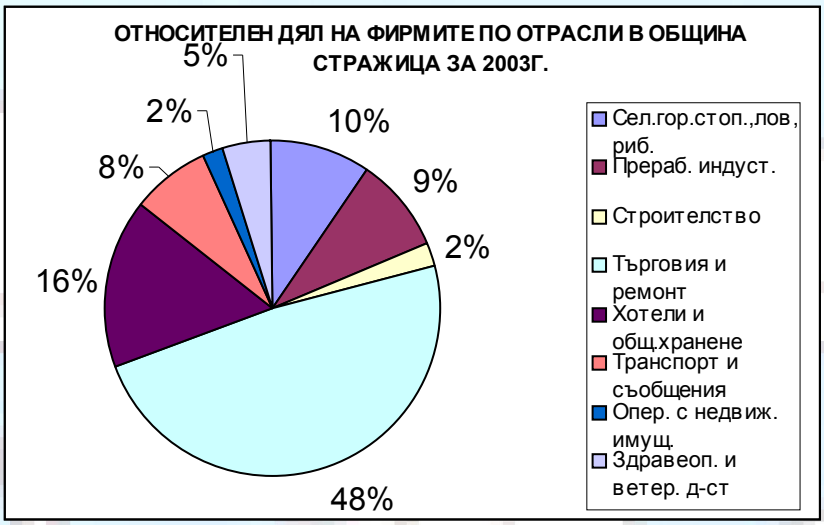

През 2000г. в тях са заети 44,7 % от общия брой заети лица, а за 2003г. 51%, като увеличението на заетите в този сектор се дължи на подобряване на показателите на основните преработвателни предприятия – " КОРАДО-БЪЛГАРИЯ" АД, " ВЕЛПА-91" АД, фирмите свързани с преработката на продукти от земеделие и животновъдство – " ПИМЕНС" ООД , " ЗОРНИЦА-КЕСАРЕВО" АД , "ВАРОША" ЕООД и " ТОТАЛ ВИНИ" ЕООД. /*Приложение № 2*/

Малки и средни предприятия/МСП/

Основната част от предприятията в община Стражица според броя на заетия персонал попада в категорията на МСП . Средните предприятия са "Велпа-91" АД, "Корадо-България" АД, "Зорница" – ЕООД с.Кесарево. Фирмите са жизнеспособни. Продукцията им намира реализация не само в България, но и в чужбина. Модернизацията на предприятията и извършването на структурни промени в тях, включително смяната на собственост и собственици за периода 2000-2003г., не доведе да намаляване на броя на заетите.

През 2000 година броя на малките предприятия на територията на Община Стражица е 230 като с течение на времето техния брой остава относително постоянен – 234 са малките предприятия през 2003г. Големият брой малки предприятия и значителното им превъзходство в структурата на общинската икономика - 98 % от предприятията, от една страна показва липсата на мащабни инвестиции и мащабни производства, но от друга страна подобен вид структура е по гъвкава по отношение устояването на отраслови сътресения и от там изпадането в икономическа криза за цялата община. Положителна е тенденцията и при реализираните нетни приходи от дейността - през 2000 от сектора на малките предприятия са реализирани нетни приходи в размер на 38 114 000лв. докато през 2003 г. техния размер е – 45 803 000лв. Този абсолютен ръст от 7 689 000 лв. и относителен с 20.17 % изпреварва темповете на инфлация и е показателен за реалното увеличение на нетните приходи от дейността на малките и средните предприятия.

Големият процент на заетите е в резултат на разширяването на териториите за реализация на готовата продукция на тези предприятия, на въвеждането в експлоатация на нови технологични линии водещи до оптимизация, като същите са съобразени с новите изисквания на ЕС, което доказват и сертификатите за качество ISO – водещите предприятия в района са сертифицирани а в момента във всички производствени

предприятия тече процедура по сертифициране, което е задължителен показател при навлизането на европейския пазар.

За придобиването на машинно оборудване и транспортни средства са направени най-големи разходи, но те са недостатъчни за технологичното развитие на икономиката. За 2003 г.относителният дял на разходите за дейността е 2.3% .Увеличението при тях е по-ниско от общия растеж на инвестициите, което е свидетелство, че направените инвестиции са свързани основно със строителни разходи. Подобряването на производството неимоверно води и до подобряване на резултата от него. През 2000г. предприятията от този сектор създават 63,8% от нетните приходи на общината докато през 2003 г. в тях се комулират 73 % от нетните приходи на общината .

Забелязва се известен ръст в общата структура на ДМА в Общината, което е обнадеждаващо за бъдещото развитие. През 2003 година структурата на ДМА е 2.3 % от общия дял.

Създадени са нови малки частни предприятия – мелници, мандри, хлебопекарни, птицекланици, шивашки цехове и други. Териториално те са разположени в естествените центрове на микрорайони – Камен, Кесарево, Сушица. Материално-техническата им база е на добро технологично ниво, като в повечето случаи отговаря на националните стандарти. Забелязва се стремеж у собствениците за достигане на европейските стандарти.

Малките предприятия са в начален стадий на развитие на своята дейност – все още се търсят пазари, доставчици и други. От наблюдения и срещи се налага извода, че собствениците им имат нагласа за сдружаване и за създаване на Бизнес-център, където най-вече ще имат достъп до информация, консултантски услуги и правна помощ.

Броят на наетите бележи постоянно увеличение. Все още обаче тази заетост не е достатъчно производителна, което води до понижаване качеството на производителност на труда и ефективност на общинската икономика, но има важно социално значение. Необходимо е в бъдеще усилията да се насочат към мерки, свързани с нарастването на заетостта, заедно с повишаване на тяхната квалификация и производителност, което ще окаже влияние върху скоростта на общинския растеж и повишаване на заплатите и доходите на населението в общината./*Приложение № 4/*

Фиг. 3 “Динамика на годишните доходи по отрасли”

/данни на НСИ/

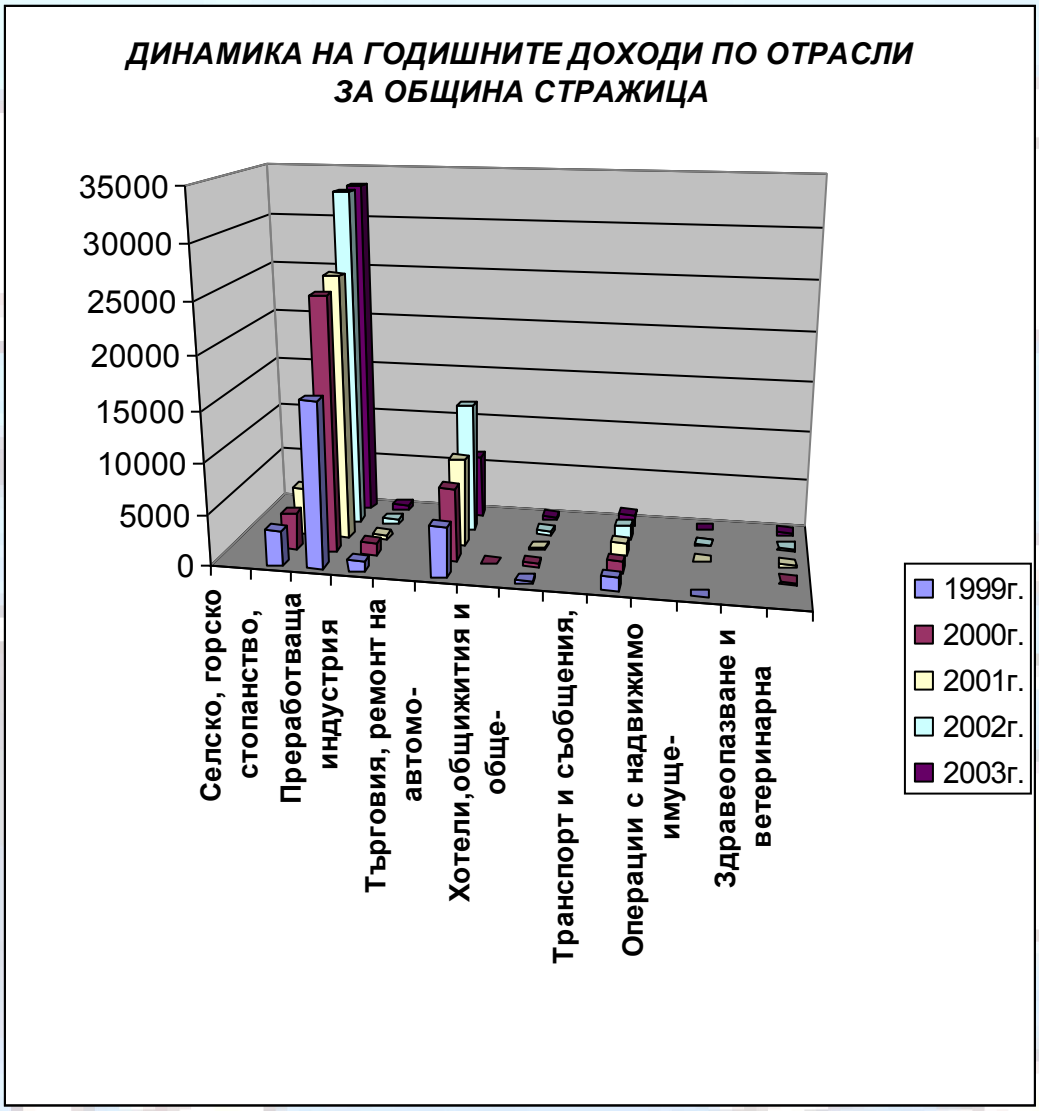

Бизнес и пазарна инфраструктура

Бизнес и пазарната инфраструктура на общината не е добре развита и не отговаря на съвременните нужди. Липсват нови модерно оборудвани пространства. Наличните производствени зони не са в добро техническо състояние. На територията на общината няма изградено тържище или борса. Градските пазари, които са на площ от 10 000 кв. м. , са с морално остарели обособени места за продаване и без покрита площ и следва да се модернизират и европеизират. Все още недостатъчно развит е секторът на бизнес услугите. На територията на Община Стражица няма изградени високотехнолгични бизнес паркове и инкубатори, които да повишат конкурентоспособността и да дадат нужния тласък на общинската икономика.

Равнището на предлаганите бизнес услуги в Общината също е незадоволително.

Развитие на информационните и комуникационните технологии

Сравнително добро е нивото на използване на информационните технологии, по-специално Интернет. На територията на община Стражица интернет услуги предоставят 5 интернет доставчика като скоростта на обмен на информация е на незадоволително ниво, което с нарастването на конкуренцията в този сегмент на информационното обслужване ще се преодолее като проблем и ще предостави по перспективни възможности за комуникация на населението на общината. Броят на фирмите, предлагащи и ползващи неговите възможности, непрекъснато се увеличава, но достъпът се използва предимно за наблюдение на пазара и събиране на информация.

Броят на битовите ползватели на интернет услуги е малък – 200 домакинства. Поради факта, че кабелните оператори предлагат този вид услуга само на територията на град Стражица, в по малките населени места за интернет връзка се ползват услугите на БТК. Бързото развитие на БТК и навлизането на по-добре технологично развити кабелни оператори на територията на общината скоро ще изравни възможностите за достъп в цялата община.

Много фирми имат собствени интернет страници, повечето предлагат реклама на продуктите, каталози и ценови листи без обратна връзки, минимален е броят на фирмите, които предоставят или използват е –търговия.

Иновации и модернизация на икономиката

Почти липсват показатели, които да послужат за измерване на равнището на регионалната конкурентноспособност и оценка на количествените и качествените характеристики на модернизация на регионално равнище. Може да се твърди, че иновациите са все още приоритет на големите предприятия. Като най-вероятна причина би могло да се изведе необходимостта от сериозни капитали, за да бъде създадена и още повече внедрена една нова технология. Няма данни за броя на тези, които са се насочили към придобиването на интелектуална собственост – закупуване на готови продукти, патенти, лицензи, техническа документация и други. За да отговорят на съвременните нужди и тенденции на пазара на труда и с оглед приоритетното развитие на високите технологии в регионален аспект е нужно създаването на нови и усъвършенстването на съществуващите програми.

ИЗВОДИ: Забелязва се ръст на основните икономически показатели в общината(БВП, БДС, ДМА, наети и други), но той не е достатъчен за преодоляване изоставането на общината от средните стойности за страната. Необходимо е постигането на траен икономически растеж /над средното ниво/ за създаване на стабилна и устойчива икономика на общината. Инвестиционната активност на територията на общината е слаба. Чуждите инвестиции са недостатъчни и не водят до ново технологично развитие и ноу-хау, което да повиши местната конкурентноспособност. Съществуващите производствени зони се нуждаят от съществена рехабилитация и инфраструктурно обновление, за да посрещнат предизвикателствата на съвременните производства и тенденции. Бавно е навлизането на иновационните и високопродуктивни технологии, особено в малките предприятия.

Промишленост

Поради спад на селскостопанското производство през последните години преработващата индустрия е с превес над останалите структуроопределящи отрасли.

Имайки предвид, че относителния дял на преработващите предприятия в общия брой на фирмите намалява, а се увеличават заетостта в тях с около 6% и относителния дял при формиране на нетните доходи на общината с 9%, можем спокойно да говорим за активизиране на сектора. Това обаче не е достатъчно и е необходимо да се постигне траен икономически растеж. Чуждите инвестиции са недостатъчни.

Разпределението на промишленото производство по населени места е крайно неравномерно. Фирмите са съсредоточени предимно в гр.Стражица. Едно средно предприятие функционира в с.Кесарево. Две малки преработвателни предприятия от хранително –вкусовия сектор функционират на територията на с. Камен. В останалите населени места индустриалния бизнес има символично значение и почти навсякъде регистрира спад в относителния си дял.

Преобразуваните производителни кооперации на базата на ТПК са в криза – намалили до минимум дейността си, с остаряла технологично и морално продукция,

със загубени пазари. Управителните им органи нямат разработена дългосрочна стратегия за развитие. Решенията за производствената /продуктова/ структура са неадекватни на пазарните изисквания. Кооперациите имат свободен сграден фонд в много добро състояние, предвиден за производствена дейност, в чертите на населените места. Той е наличен ресурс за бъдещи производства, предимно от леката промишленост.

Съществуват две керамични фабрики за производство на тухли, едната с общинско участие, и двете неработещи. Възстановяването на производството в тях ще е много капиталоемко.

За да запази позициите си за в бъдеще, в подотрасъла промишленост трябва да се вземат някои мерки. С оглед членството на България в ЕС и подлагането на конкурентен натиск е необходима сертифицирането на възможно повече предприятия. Производството на хартия и радиатори са сред най- динамично развиващите се отрасли.

ИЗВОДИ: Промишлеността е основен структурооределящ отрасъл на местната икономика с водещо значение в редица показатели. Водещо в промишлената структура на общината е преработвателната промишленост. Неблагоприятен фактор за производството е зависимостта от външни суровини.

Най – динамично развиващите се подотрасли са производството на хартия и картон, и на изделия за дома – радиатори, камини, отоплителни инсталации и др. Тези два подотрасъла непрекъснато увеличават своето значение за икономиката на общината. Динамично развитие претърпява и отрасъла свързан с преработката на продукти от селското стопанство- млекопреработващата, винопроизводството, месопреработката. Тези производства са относително скоро възобновени и поради тази причина производствения процес до голяма степен е съобразен с новите изисквания на ЕС.

2.2.2.Селско, горско стопанство и риболов

Община Стражица има вековни традиции в селското стопанство. Местните градинари и лозари са били известни и зад граница – Австро- Унгария, Румъния, Русия, Сърбия, Гърция. Кайрашката гъмза е била местен винен сорт, който ни е прославил и в Средна Азия. През 30-те години е създадена винарската изба, която се използва от ЛВК “Лясковец” и сега. Осъществяван е износ на десертни сортове грозде, в някои години над 400 тона. Имало е едри собственици на лозя, които са товарили вагони с грозде от гара Асеново и Стражица. Изнасяли са пулп от джанки, сини сливи, кайсии. Пепиниерството /производство на лозов посадъчен материал/ е било с изключително големи мащаби – всяко второ семейство в Стражица се е занимавало с това. В много села – Лозен, Виноград, Камен, Асеново, Кесарево, частни земеделци са произвеждали зеленчуци / пипер, домати, лук, зеле/.

В селата от полупланински тип е било широко застъпено отглеждането на дребен добитък и биволи – Водно, Теменуга, Балканци, Ново Градище, Любенци, Железарци, Кавлак.

Отглеждали са се технически култури – тютюн, памук, коноп.

След колективизацията са създавани нови масиви от трайни насаждения – лозя, овощни градини, малинови масиви, както и преработвателни фабрики за плодови и зеленчукови консерви и сокове.

През осемдесетте години са създадени насаждения от етерично-маслени култури – лавандула, салвия, мента, резене, бял трън, копър, синап, сминдух, босилек, смрадлика /в с.Камен са запазени около 250-300 дка лавандула/. Изградени са две предприятия за преработката им, като добиваните масла са били на световно ниво.

Растениевъдство

В настоящия момент селскостопанското производство се осъществява от 23 фирми, /*Приложение № 2*/кооперации, сдружения и около 40 частни земеделски стопани, в които заетите лица са 20.04 % през 2003г. докато през 2000г. заетите лица са били 20,44% от общо заетите. /*Приложение № 1*/ Този спад от 0,4% говори за стабилизиране на сектора и най-вече се дължи на естественото обезлюдяване на селските райони както и на подобряването на технологичната база на земеделските стопани. Този сектор осигурява 8.24 % от нетните приходи на общината за 2003г., докато през 2000г. дела на сектора във формирането на нетните приходи на общината е бил 9,40%. Намалението се дължи не толкова на намалението в заетостта, колкото на увеличаването на доходите от други сектори като преработващата промишленост. В абсолютна величина нетните доходи от тази дейност бележат ръст за периода 2000-2003г. от 179 хил. лв. или 4,97%. /*Приложение № 3*/ Общия поземлен фонд на общината възлиза на 338437 дка, което представлява 66.62 % от площта на общината. Този процент е добро условие за развитие на земеделие. Обработваемата земя е – 192792 дка., мери и пасища – 70163 дка, 975 дка лозя, 500 дка овощни градини. Необработваемата земя е 75480 дка. Тази структура показва нерационалното използване на тази природна даденост на общината. Причината е в специфичните условия за земеделие в планинските села от общината, където на места липсват желаещи да обработват земята поради по-големите експлоатационни разходи и по-ниските добиви. Такива села са Водно, Железарци, Кавлак, Любенци и Теменуга. Там резервите са свързани с развитие на планинско животновъдство в съчетание с отглеждането на култури, свързани с това производство – тревни смески, технически култури, билкопроизводство и други, които да осигуряват поминък на населението от тези райони.

По структура на културите преобладаващ е делът на пшеницата – 56772 дка, на слънчогледа – 10930 дка, ечемика – 26436 дка, царевицата – 33540 дка, люцерната – 5865 дка. За търговски цели се сеят пшеницата и слънчогледа, а останалите – за фураж в собствените животновъдни стопанства.

Известно раздвижване се забелязва и в лозаро-винарския сектор, където собствениците на изба в село Камен изграждат собствен лозов масив като са закупили и ново оборудване за преработката на суровината.

Овощните насаждения на територията на общината са на площ 500 дка като в основната си част са – праскови, череши, сливи и ябълки. Тенденцията на спад в обработването на площите заети с овошки е ясно изразена тъй като площите преди 10 години са били значително повече – около 2000 дка. Основният фактор за спада на овощарството е закриването на преработвателните предприятия в района и липсата на реализация на готовата продукция.

Зеленчуци се отглеждат предимно в личните стопанства, като освен, че задоволяват семейните нужди, те осигуряват и минимален доход на болшинството от тях. Предпоставка за развитие на зеленчукопроизводството е възможността за развитие на поливно земеделие в районите с традиции в производството на зеленчуци. Перспектива пред производителите е създаването на регионална асоциация на производителите на зеленчуци, плодове и цветя в областта и новосъздадената на зеленчукопроизводителите.

Добивите, както в кооперациите, така и в личните стопанства, са под средните за страната. Основна причина за това е ниската агротехническа култура у производителите; не се извършват и необходимите агрохимически и растителнозащитни мероприятия.

Земеделската техника в по-голямата си част е морално и физически остаряла. Забелязват се единични случаи на закупуване на нова земеделска техника най-често чрез финансиране по програма САПАРД.

Хидромелиоративните съоръжения са унищожени и все още не са възстановени. Към настоящият момент е създадено едно сдружение за напояване за землище Г.Сеновец.

Животновъдство

В кооперациите и фирмите животновъдството до настоящия момент не е било приоритетно. Животновъдството може да се развива на базата на 70163 декара мери и пасища, както и на традициите в този сектор. През 2001г. се отглеждат 1433 крави, 498 телета, 10193 овце, 6293 свине, 29000 птици. През 2003г. по справка на ОСЗГ се отглеждат 1285 крави, 620 телета, 9800 овце , 7100 свине и 42000 птици, които са съсредоточени изцяло в частни фермери, като се забелязва тенденция към окрупняване на стопанствата с цел постигане на по-голяма ефективност. Такова окрупняване е характерно за всички видове животновъдство, което показва равномерно развитие във всички отрасли. Забелязва се също така и тенденция преработвателните предприятия от района да започват сами да подсигуряват суровина за своето производство – Фирма " Вароша " с Камен закупи оборите в три села – Сушица, Лозен и Камен, където в момента развива говедовъдство в размер на около 400 крави и планира разширяване на тази своя дейност. Птицекланничните предприятия от общината също отглеждат собствени животни, като по този начин осигуряват известна стабилност на своя производствен процес и се предпазват от пазарни сътресения.

В личните стопанства се отглеждат крави, овце и кози, свине и птици, чието количество е значително.

Към момента липсва интерес към сдружаване на земеделските производители занимаващи се с отглеждане на животновъдна продукция.

Търговия с животни се извършва на нерегламентирани пазари, които не отговарят на законовите изисквания.

Пчеларството е традиционен поминък в общината. С плановете за земеразделяне са запазени съществуващите около 30 пчелини.

Бубарството през 70-те и 80-те години се развива особено силно, като в този период са създадени черничеви гори. Голяма част от черничевите дървета са запазени.

Природните дадености на територията на общината дават възможност за риборазвъждане. Съществуващите микроязовири и поречия на реки и красивата природа около тях са предпоставка за оформянето им като зони за отдих и туризъм.

Горско стопанство

Горският фонд в общината е 134 994 дка. Преобладават широколистните гори, защото територията на общината попада в техния естествен ареал на разпространение. Изкуствено създадените иглолистни гори в момента са в лошо състояние и се изсичат. Осъщественото възстановяване на горите и земите в горския фонд предоставя различни възможности: при добро стопанисване горите са източник на приходи за собствениците чрез дърводобив и дървопреработване; възраждане на традиционните за района занаяти бъчварство и дърводелство. Основните насоки за развитие на горските територии се определят от лесоустройствените проекти. Проектите осигуряват добри предпоставки за стопанисване и ползване на горския фонд.

Основни лесокултурни дейности са залесяването, правилно извеждане на различните видове сечи и други мероприятия съобразени с екологическите условия на района. Дивечовият състав на територията на горите е разнообразен. Следва да се запази и обогати видовото разнообразие на дивеча, чрез изграждане на ловностопански съоръжения и провеждане на необходимите мероприятия. Основните проблеми в

горския сектор са свързани с трудности при управлението на горския фонд поради ограничените налични ресурси за лесовъдни мероприятия, ниското ниво на защита от незаконна сеч и лошото състояние на горските пътища.

ИЗВОДИ:

След кризата в сектора започва да се наблюдава известно стабилизиране и модернизиране. Но се все още остават реалност неблагоприятни тенденции. Върху земи с висок потенциал се отглеждат основно три-четири култури. 15.77% от обработваемите земи са пустеещи. Лозовите и овощни насаждения са сведени до минимум, а наличните амортизирани и негодни. Зеленчукопроизводството е сведено до задоволяване нуждите на стопаните. Хидромелиоративните системи са унищожени. Създадено е само едно сдружение за напояване. Броят на отглежданите селскостопански животни намалява. Няма изградено тържище за селскостопанска продукция. Загубени са традиционните пазари в чужбина. Съществуващите животински пазари не отговарят на изискванията на съвременното законодателство. Липса на интерес към сдружаване на земеделските производители.

2.2.3.Търговия и услуги, обществено хранене

Заетите в търговия, услуги и обществено хранене през 2000 година са 13,87 % от заетите. За сметка на това вместо 2-3 предприятия, монополисти в отраслите, през 2000 година фирмите са около 112, частни, включително преобразуваните РПК и ТПК и осигуряват 18 % от нетните приходи на общината. Фирмите са в голямата си част еднолични търговци и ООД, занимаващи се с търговска дейност или собственици на питейни заведения и заведения за хранене. Услугите – шивашки, обущарски, дърводелски, ремонтни и други, са ограничени. През 2003 броя на фирмите относително се запазва - 114 бр./*Приложение № 2*/ Като ръст от 2% до ниво 15.56 % от общия брой заети е признак на подобряване на този отрасъл. /*Приложение № 1*/ Въпреки намалението касаещо делът при формирането на нетния приход от този вид дейност от 7136 лв. за 2000г. на 6288 за 2003г или с около 5% можем да приемем че има оформен сектор с традиции. Намалението при формирането на нетния доход се дължи най-вече на засилването на ролята на преработвателния сектор.

2.2.4.Строителство

Една общинска и три частни строителни фирми ангажират през 2000г.около 5 % от заетите в общината /*Приложение № 1*/ и осигуряват 3,81 % от нетните приходи. През 2003г. дела на заетите е сведен до 3.29%, а реализираните приходи- на едва 1.26 % от реализираните на територията на общината.

За следващите години се очаква засилване на активността в този сектор, дължащо се предимно на предстоящите мащабни проекти на общината, както и на продължаващото модернизиране на производствените предприятия от района.

2.2.5.Транспорт и съобщения

В общината работят 18 фирми които са частни превозвачи. В тях са заети–5,26% от общия брой заети през 2000г. когато отрасълът осигурява 2,92 % от нетните приходи на общината. Характерно за частните превозвачи е, че всички, които имат подходящи превозни средства, са се ориентирали към международни превози.Ориентирането на производствените предприятия към използването на собствен транспорт, както и повишаването на конкуренцията в този сектор довеждат до намаление заетите в този сектор до ниво 1.74% и намаление на нетните приходи реализирани от този дял на общинската икономика до 2.47 % или с около 0,45%. Този незначителен спад в размера на реализираните приходи е показателен за подобряване на ефективността в този сектор, което се постига с по-голяма натовареност. Тази по-голяма интензивност е

възможна благодарение на обновяването на транспортния парк от страна на превозвачите.
Международните превози са основен източник на приходи. Частната фирма "Янтра транспорт"АД единствена засега извършва междуселищните пътнически превози в границите на общината. Поради намаленият пътникопоток дейността е изцяло губеща. Оптимизация на тази губеща за фирмата дейност се предвижда през 2005 година, когато ще бъде направена инвестиция в размер на около 300000лв. за закупуване на нова и рециклирана по-малка техника, за да се отговори на потребностите на общината.

2.2.6.Туризъм

Съществуващата база за туризъм е ограничена. Използваемостта на настанителната база е изключително ниска. Общинска собственост е Ученически лагер в местността "Тасладжа" с капацитет 100 легла. Фирма "Велпа –91" АД има изградена база за отдих между Стражица и с.Мирово, с малък капацитет, но сред красива местност, с кухня и микроязовир.
В центъра на града е започнато изграждането на хотел-ресторант,собственост на общината.

Хълмистият характер на територията на общината, наличието на гори, реките - Стара река, Голяма река и Лефеджа, деретата и красивите местности, са предпоставка за развитие на еко- и пешеходен туризъм.

Микроязовирите в общината са дадени на концесия. Язовирите са подходящи за организиране на спортен риболов, за включване в маршрути за пешеходен туризъм.
Естествено създадените зони около Стражица и Камен – земи по § 4 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, са предпоставка за развитието на селищен туризъм и отдих. В процес на реализация е проект за екотуризъм в близост до село Железарци и главния път София – Варна, на който се възлагат големи надежди за прохождане на този вид дейности на територията на общината.

Селата от полупланинския район – Водно, Теменуга, Кавлак, Железарци, Любенци, дори Ново Градище и Мирово, са подходящи за развитие на селски туризъм. В повечето от тях обаче липсват съвременни санитарни възли и канализация. Необходимо е ангажиране на собствениците на жилища, които да направят нужните преустройства.

Община Стражица има разработена програма за развитие на туризма и е създаден Общински съвет по туризма. Реализацията на програмата ще става в партньорство с неправителствени организации, частния бизнес и общини партньори.
Община Стражица има създадено местно туристическо дружество "Тасладжа", но все пак институционалната структура, необходима за управлението на туризма, е слабо развита.
Няма организация, която да обединява интересите на туризма на повече общини.

ИЗВОДИ

Туристическата инфраструктура е слабо развита. Липсва настанителна база. Скромно е мястото на туризма в общинската икономика.

Възможности за туристическо развитие съществуват, природата е съхранена, няма предприятия, замърсители на околната среда. Добър потенциал за туристически атракции има в областта на фолклора, обичаите, традициите.

Икономически ефект

Показателен за резултата от функционирането на общинската икономика е размера на реализирания нетен доход. За община Стражица този показател бележи ръст в абсолютна величина от 38309000 лв. през 2000г. до 45847000 лв. през 2003г. – ръст от 19,67%. В резултат на това доходът на глава от населението на общината се увеличава

значително: от 2219,62 лв. през 2000г. на 2923.71 лв. през 2003г., като това е ръст от 31,72%. /*Приложение № 5*/Не бива да се пренебрегва факта, че населението на общината поради една или друга причина намалява. Това дава отражение и върху по-малкия брой заети в производството.

Като извод от съчетаването на тези показатели можем да кажем, че ефективността на икономиката на Община Стражица се подобрява. Най-голямо влияние е оказало развитието на преработвателния сектор, който бележи ръст от 15,86% в относителния си дял при формиране на нетния доход на човек от населението./*Приложение № 5*/

2.2.7.Местни финанси

Местните финанси на общината се формират от общинския бюджет и извънбюджетните сметки и фондове.

Един от ключовите въпроси в развитието на местното самоуправление са проблемите на местните финанси и самостоятелност на Общината. От 01.01.2003г. общините в България направиха началната стъпка по прилагането на финансова децентрализация, регламентирана със Закона за държавния бюджет на Република България.

С прилагането на финансова децентрализация се промени начина на финансиране и отчитане на някои от дейностите, промениха се и източниците за финансиране. От 2003 година отпаднаха приходите от данък печалба, данък общ доход и данък по ЗОДФЛ.

Общински бюджет

Бюджетът на общината за 2003 година е в размер на 4 303 907 лв. Собствените приходи представляват едва 13.31% от общия му размер /Таблица 1/.

Таблица 1

Бюджет 2003 година

Наименование	Размер в лв.	В % от общия р-р
Собствени приходи	**573046**	**13.31**
Субсидия от Републикански бюджет	**2235694**	**51.95**
в т.ч.: - обща	1874002	
- обща израв.субсидия	82774	
- целева за капиталови разходи	278918	
Трансфер от преотст. данък по ЗОДФЛ	**799095**	**18.57**
Други трансфери	**581739**	**13.52**
Преходен остатък	**146450**	**3.40**
Друго финансиране	**-32117**	**-0.75**

Всичко:	**4303907**	**100**

Собствените приходи през 2003 год.са изпълнени на 113% спрямо планираните - по видове приходи, както следва /Таблица 2/ .

Таблица 2

Изпълнение на собствените приходи 2003 година

Наименование	Уточнен план /лв./	Изпълнение /лв./	%
Данъчни приходи	**121330**	**168961**	**139**
- Имуществени данъци	121330	168961	139
Не данъчни приходи	**385910**	**404085**	**105**
- Приходи и доходи от собственост	57700	62614	109
- Общински такси	279400	232024	83
- Глоби и адм. наказания	10000	20113	201
- Приходи от прод. на общ.имущ.	25200	72199	287
- Приходи от концесии	12000	15092	126
Всичко приходи:	**507240**	**573046**	**113**

От изпълнените 573046 лв. собствени приходи 29,48% са данъчни, 70,52% са неданъчни.

През 2003година Общинския бюджет е финансирал разходи в размер на 3 968 332 лв. по функции, както следва /Таблица 3/.

Таблица 3

Бюджет 2003 година – разходи по функции /лева/

Функции	**Разходи 2003 г**	**% от общия бюджет**
Общи държавни служби	675151	17.01
Образование	1916054	48.29
Здравеопазване	67269	1.70
Соц.осиг.подп. и грижи	685815	17.28
ЖСБКСООС	360415	9.08
Култура	99603	2.51
Други	164025	4.13
Всичко разходи	**3968332**	**100.00**

Най голям е делът на функция образование, следва функция социално осигуряване, подпомагане и грижи и общи държавни служби.

Според икономическата си същност разходите най - общо се разделят на текущи и инвестиционни. Текущите разходи са разходите за заплати, осигуровки, материали, ел.енергия, външни услуги и др. Делът на текущите разходи от общия бюджет е в размер 3 631 313 лв., което представлява 91.51 %.

Общината приключва бюджетната 2003г. година без неразплатени разходи .

Проследяването на собствените приходи в общия размер на бюджета на общината през последните четири години показва влошаване на структурата му – увеличава се делът на държавните трансфери за сметка на местните приходи. За периода 2000-2003 година се промени нормативната база по отчитане на собствените приходи и от справката не може да се анализира точното състояние на приходите. В

общ план собствените приходи се запазват като суми през отчетния период, като се отчетат промените /Таблица 4/. *Таблица 4*

Общински бюджет

Бюджет	2000 г	2001 г	2002 г	2003 г
Собствени приходи	965991	934261	990861	573046
Субсидия	3442900	2925152	3554939	2235694
Трансф.преотст данък				799095
Други трансфери	361257	470351	553630	581739
Преходен остатък	7059	1924	38985	146450
Друго финансиране		-67181	-67219	-32117
Всичко:	**4775283**	**4264507**	**5071196**	**4303907**

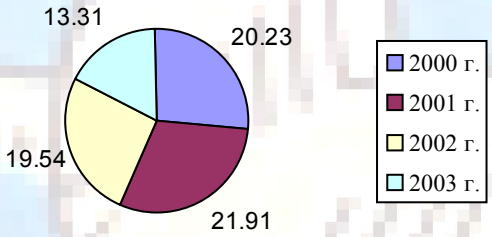

Фиг.4 Собствени приходи в проценти /данни на отдел ОФП общ. администрация/

Извънбюджетни средства

Общината управлява извънбюджетните си средства чрез фондовете и сметките по Закона за приватизация и следприватизационен контрол. Постъпленията през периода 2000-2003 г. са съответно 30774 лв.,2304 лв., 47153 лв. и през 2003 г.- 9174 лв. Анализът показва, че тези средства намаляват по различни причини. Има обекти, които не могат да се приватизират поради тяхната непривлекателност от гледна точка на местонахождението им, липсата на платежоспособни купувачи и други.

2.2.8.Общинска собственост

Общинската собственост е базата, върху която всяка община изгражда своята дейност и политика. Основна задача на всяка общинска администрация е да съхранява наследеното имущество , да полага грижи за неговото рационално потребление.

От влизането в сила на ЗОС са издадени 2 950 акта за общинска собственост, като 1061 са за публична /училища, детски градини, читалища, язовири, сгради на кметства и други предназначени за ползване от населението на общината/ и 1889 акта за частна общинска собственост. Поради продължителния процес на установяване на собствеността актуването на имоти общинска собственост не е приключило.

Управление на общинската собственост.

Община Стражица разполага с 9847 дка земя като 3689 дка са обработваема земя, 1259 дка изоставени ниви, 3689 дка мери и пасища, 271 дка трайни насаждения,

125 дка лозя, 817 дка са заети от пасища с храсти. Част от тези земи са за оземляване на малоимотното и безимотно население от общината. Останалата част общината отдава под наем като през последните години се забелязва повишаване на приходите от отдаването на тази собственост. През 1999 г. общината е реализирала приходи в размер на 8657лв., а през 2004г. 19461 лв. Като се има предвид, че наемната цена за отдаване на земя под наем за изтеклия период не е повишавана, можем да отчетем повишен интерес към наемане на общинска земя. Общинските гори към 01.11.2004г. са 23468 декара.

От отдадени на концесия имоти публична собственост – язовири, приходите реализирани през 2003г. възлизат на 15092 лв. След сравнение на този показател с реализираните през 1999г. 17533 лв. се наблюдава тенденция на намаляване на приходите. Тук абсолютния отрицателен ефект се дължи на по-трудната събираемост на приходите.

Общината разполага и със 143 жилища, като е отдала под наем на нуждаещи се лица. Всички жилища са добре стопанисвани и отговарят напълно на всички съвременни изисквания за нормален живот на наемателите. От тази част на своята собственост общината е реализирала през 1999г. 47156 лв. приходи, докато през 2003г. техния размер възлиза на 53205 лв. Положителния прираст се дължи на по-добрата събираемост на наемните плащания, тъй като увеличението на наема би имало отрицателен социален ефект. Общинската администрация възприема политика на съхранение на общинското имущество, което се потвърждава от факта, че за продажба се предлага само имущество, което е трудно за стопанисване и за отдаване на наематели.

Добър сигнал за развитието на общината е и закупуването на парцели от производствените предприятия от града и общината с цел разширяване на производствените мощности.

2.2.9.Институции

В град Стражица са съсредоточени всички териториални звена на финансови, застрахователни, банкови, данъчни и др. институции.

Три банки обслужват населението и фирмите – Банка “ДСК”, Росексимбанк и Първа Източна Международна Банка.

Застрахователните компании са представени от ДЗИ, ЗПЗД”България”, ЗД”Армеец” – АД, “Витоша”, “Алианц – България”,” Родина” и други.

Държавните институции са представени от Данъчно бюро, Бюро по труда – филиал, Общинска служба за социално подпомагане,Общинска служба “Земеделие и гори”.

Няма представителство на Националния осигурителен институт и Националната здравноосигурителна каса.

ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ПРОГРАМИ В “СТОПАНСКИСЕКТОР”

ДЕЙСТВАЩИ В ОБЩИНАТА

“Увеличаване пригодността за самостоятелна заетост на дългосрочно безработни младежи от Община Стражица”	**Създаване и промоция на екотуристически продукт “Средна Янтра”**	**Наименование на програмата/проекта**
Намаляване на младежката безработица и насърчаване пригодността за заетост и трудова реализация.	Основната цел е създаването на устойчива партньорска мрежа за бъдещи дейности и инвестиции в туризма и туристическата инфраструктура , както и установяване на ефективно партньорство между частния сектор, публичната администрация, НПО чрез създаването и функционирането на Регионален съвет по туризъм	**Зададени задачи в програмата**
Придобиване на теоритико – практически умения на 20 дългосрочно безработни младежи за стартиране на собствен бизнес и за получаване на доходи чрез самонаемане.	Превръщане на първият български крайпътен ланшафтен парк „ Малка България” в своеобразна врата, която гостоприемно се отваря за приятни преживявания и срещи сред красивата и свежа природа на региона.	**Въздействие на програмата**
01.04.2005 г.	01.12.2004 г	**Начало на осъществяване /година ,месец/**
31.10.2005 г.	01.12.2005 г.	**Завършване на осъществяването /година, месец/**
9000 евро	224 038 евро	**Планирани парични средства**
ФАР 2002 – “Икономическо и социално сближаване “	ФАР “Развитие на български я екотуризъм”	**Източници на парични средства**

2.3.Анализ на социалния сектор и развитието на сектор човешките ресурси

2.3.1.Население

Населението живеещо на територията на Община Стражица към 31.12.2003 година е 16030 души, докато през 2000г. е било 17694 души */Приложение № 6/.* Статистическите данни показват трайна тенденция на намаляване на населението на общината в резултат на отрицателния естествен прираст и вътрешната миграция. Спад на населението се наблюдава в цялата страна и особено силно в Северния централен район в който попада и нашата община .

Възрастова структура

Над 50% от населението е във възрастовата група от 18-62 години. Продължава обаче да се наблюдава тенденцията на застаряване на населението, характерна за цялата страна – броя на хората в над трудоспособна възраст е по-голям от този на тези в под трудоспособна възраст /Таблица 5/.

Таблица 5

Възрастова структура

Възраст	Общ брой
Под трудоспособна възраст	3118
В трудоспособна възраст	8539
Над трудоспособна възраст	4373

Неблагоприятното съотношение между населението под трудоспособна възраст, в трудоспособна и над трудоспособна възраст не гарантира нормалното възпроизводство. Хората над трудоспособна възраст към 31.12.2003г. са 4373, тоест 27% от населението на общината. Трудоспособното население към същата дата е 53%, а това под трудоспособна възраст - едва 20%.

Структурата по пол на населението се характеризира с превес на жените над мъжете. За 2003 година жените са 8143, което е 50.8% от общия брой , а мъжете – 7888, тоест 49.2% от общото население.

Раждаемост - динамика

Коефициентът на раждаемост е под средния за страната и близък до този за Северния централен район. Разглеждайки раждаемостта за периода 2000-2003 година се забелязва, че през 2000 и 2001 година раждаемостта се запазва постоянна. През 2002 година се наблюдава увеличение с 24 души, а през 2003 година се наблюдава намаление с 18 души.

Живородените на територията на Общината към 31.12.2003 година са 183, от които 103 момчета и 80 момичета. *Приложение № 7*

Смъртност – динамика

Коефициента на смъртност е по-висок от този за страната, но по –нисък от стойността му за Северния централен район за планиране.

За периода 2000-2003г. починалите на територията на община Стражица средногодишно са средно 318 души.

За 2000 година броя на починалите е 340 души, след което през годините се наблюдава намаление и през 2003 г. се отчитат 303 души. Като се има предвид намаляването на населението на територията на общината, може да се направи извод, че смъртността запазва нивото си. *Приложение № 8*

Естествен прираст

Естественият прираст се формира от равнищата на раждаемост и смъртност.В община Стражица за периода 2000 –2003 г.естественото възпроизводство се осъществява при **отрицателен естествен прираст**.

През 2003 година естествения прираст е **–120души**, но тази стойност е по-ниска в сравнение с 2000 година, когато е била **–162 души**.

Прирастът е отрицателен както в града, така и в селата, но все още има села на територията на Община, който са с положителен естествен прираст. Това са Асеново, Благоево и Царски Извор.*Приложение № 9*

Механичен прираст

Механичният прираст през периода 2000-2003 г. е променлива величина. От 2000 до 2002 година е положителен, като през 2003 интензитетът на механичното движение на населението намалява т.е е отрицателна величина.. *Приложение № 10*

Образователна структура на населението на седем и над седем годишна възраст

По данни на НСИ най- голям е делът на лицата с основно образование – 40.4 %. Населението с висше образование е 2.6%, с полувисше 2.2%, със средно 27%, с начално 17.3%, с незавършено начално 7.8 %, неграмотни 2.2% и други 0.5%.

ИЗВОДИ:

Като се имат предвид промените в демографската структура на населението може да се оформи следната обща картина: наличие на отрицателен естествен прираст, застаряване на населението, все още високо ниво на смъртност.

С подобни влошени характеристики на демографското състояние е целия Северен централен район.

Тенденциите в развитието на населението на Община Стражица са неблагоприятни по отношение на количественото му възпроизводство.

За периода между последните две преброявания населението на общината намалява.

Градското население е в по-благоприятна ситуация с възпроизводствения си потенциал, докато селското население е застаряло, с нарушени структури и процеси.

Населението на Община Стражица е с ниско образователно равнище. Лицата с високо образователно равнище / висше, полувисше и средно/ за общината съставляват 31.8% от населението на 7 и повече години, което е под средното за страната /52%/, за област В. Търново / 53.2%/ и за Северен централен район / 53.6%/.

2.3.2.Социални характеристики и условия на живот

Доходи

Налице е тенденция на повишаване на доходите на домакинствата., което е характерно за областта и за страната. Основните източници на доходи са работната заплата, пенсиите и домашното стопанство.

Средната работна заплата в Община Стражица през 2003 година е 224 лв., като в обществения сектор тя е 222 лв., а в частния - 225 лв. В сравнение с 2001 година може да се каже, че е налице тенденция към увеличаване на средната работна заплата с 24 лв., като това увеличение се наблюдава и в двата сектора. По-малко е средното увеличение, дължащо се на увеличението на доходите в различните сектори на икономиката – там ръста за периода 2000 г. – 2003 г. е 15лв. или 8.19%. Това увеличение не отчита действително показателя за развитие на средната работна заплата поради големия дял на сенчестата икономика в повечето сектори на общинската икономика. Масова практика в строителството, туризма и търговията е да се назначават работници официално на половин работен ден и да се прилагат и други начини за избягване на социални плащания от страна на работодателя.. Като потвърждение на казаното относно съживяването на промишления сектор можем да

приведем факта, че средната работна заплата в отрасъла, въпреки по-малкия си ръст за периода 2000-2003 г. /10 лв. или 4,08%/, е над средната за общината с 13.8 % - през 2003 г. Средната работна заплата за промишлеността е 255.74 лв.

Стандарт на живот

Определящо значение за стандарта на живот в Община Стражица има икономическото развитие. Важно е и значението на социалните фактори. В основата на индекса на човешкото развитие е концепцията за устойчиво развитие на човека. Индикаторите за развитие са здравни, образователни и икономически. Равнопоставеността на тези фактори означава, че въпреки водещото значение на доходите, важна роля за стандарта на живот като коригиращи фактори имат образованието и здравеопазването.

Индексът на човешко развитие включва три компонента –очаквана продължителност на живота , комбиниран образователен индекс /грамотност на населението и записваемост в трите образователни степени/ и икономически компонент.

По очаквана продължителност на живота Община Стражица е под средното за страната равнище.

Според комбинираният образователен индекс Община Стражица е над средното равнище за страната.

Според икономическия компонент общината е под средното равнище за страната.

Въз основа на общия индекс на човешко развитие община Стражица се определя, като средно развита община.

ИЗВОДИ:

Основните източници на доходи са работната заплата, пенсиите и домашното стопанство, като в структурата на доходите нараства делът на тези от работна заплата и домашно стопанство.

Сравнително висок дял на потребителските разходи за храна и поддържане на дома.

Нисък индекс на човешко развитие, дължащо се основно на ниския икономически компонент.

2.3.3.Заетост

През последните години броят на заетите в Община Стражица бележи тенденция на нарастване.Равнището на заетост* в Община Стражица /около 36.2%/ е значително по-ниско от средното за страната /52,2%/

Средно- списъчният брой на заетите лица по трудово и служебно правоотношение през 2003 година за Общината е около 2628, като от тях в обществения сектор са 1149, а в частния сектор - 1479 лица. През последните години се наблюдава поддържане на положителна тенденция към плавно увеличаване на заетостта, но това увеличение е в частния сектор, а в обществения се наблюдава намаление.

Относителния дял на заетите в частния сектор е 56,27%, а в обществения - 43,72%.

Увеличава се делът на заетите в преработващата индустрия и в търговията за сметка на останалите отрасли.

*** Равнището на заетост в е изчислено, като броя на заетите лица на възраст от 15 до 64г. се съотнася към населението на възраст от 15 до 64 г. в % с оглед показателите на ЕС.**

2.3.4.Безработица

Община Стражица е с високо **равнище на безработица**. По данни на Дирекция "Бюро по труда " Г.Оряховица равнището на безработица в Община Стражица към 30.09.2004 година е 31.60 %, което е с 19.86 % над средното за страната.

От 2001 г. равнището на средногодишната безработица в общината бележи тенденция към намаление: от 36.21 % през 2001 година до 30.17 % през 2003 година.

Най засегнати от безработицата са **младите хора на възраст до 29 години**, като техният брой през 2003 година достига 36.24%. Причините за тази висока безработица са липсата на опит и квалификация и липса на трудов стаж.

Регистрираните безработни жени съставляват 52.31 % от всички регистрирани безработни в Община Стражица. Най-голям относителен дял имат жените на възраст между 50 и 54 години – 6.30 % от регистрираните безработни.Това се обуславя от ограничените възможности за работа.

Наблюдава се трайна тенденция на сравнително висок дял на безработните лица на възраст над 45 години. През 2003 година техния дял достига 32.86 % от всички регистрирани безработни. Високата безработица сред по-възрастните е вследствие нарастването на пенсионната възраст и демографските процеси на стареене на населението.

Структурата по отношение на продължителността на периода на регистрация разкрива устойчив ръст на продължителната безработица през последните години. Според данни на Агенцията по заетостта през 2003 година дълготрайно безработните са 66.10 % от безработните лица /Таблица 6/.

Таблица 6

Безработни разпределени по продължителност на безработица

	1-6 м.			6-12 м.			1-2 г.			Над 2 г.		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Брой безр.	646	1091	372	363	455	311	847	477	495	993	534	1245

Този продължителен период демотивира безработните при търсенето и намирането на работа.

Ефективността на проектите за овладяване и намаляване на безработицата в най-голяма степен се предопределя и от съответствието на качественият състав на безработните – образование, специалност и др. Най-зле поставени на пазара на труда са безработните с основно и по-ниско образование, които съставляват 62.31 % от общият средногодишен брой /Таблица 7/.

Таблица 7

Безработни по продължителност на безработица и по образование

Образо-вание	1-6 м.			6-12 м.			1-2 г.			Над 2 г.		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Висше	18	16	16	10	8	7	8	12	12	4	5	7
Средно-проф.	240	144	112	85	119	69	166	127	116	148	163	171

Средно Общо	55	36	23	25	26	31	34	33	188	26	31	31
Основно			149			137			112			848
Начално и по – ниско	333	259	72	243	324	67	639	362	67	815	892	188

Допълнително утежняващо обстоятелство за тях са възрастта и липса на квалификация.

Запазва се устойчивата тенденция **безработните без специалност и квалификация** да са най-многобройната група сред регистрираните безработни. От общо 2632 души към 31.12.2003 г. без квалификация са 2014 души, с основно и по-ниско образование и квалификация са 1902 души, а със средно образование без специалност - 112 души. От всички 2632 регистрирани с работническа професия са 464 души, а специалистите са 178 души. Това е в резултат на намалението на производството в промишлените предприятия на територията на общината и аграрната реформа, която се извършва у нас.

Причините за безработицата обособяват две основни подсъвкупности безработни, едната от които се формира от заетото население, а другата от неработилите до сега, поради обучение в средните и висшите учебни заведения или отбиване на редовна военна служба.

Значително по-високо е равнището на **безработица в селата** от общината в сравнение с града. В селата Асеново, Виноград, Камен и Царски Извор над 70% от населението в трудоспособна възраст е безработно.

При досегашната икономическа ситуация заетите в селата са подложени на двоен риск да останат без работа. От една страна, бавните темпове на аграрната реформа, закриването на съществуващите промишлени цехове и други производства в селата, а от друга-съкращенията в градовете, засегнали и населението на селата, доскоро заето извън населеното място, ежедневните трудови мигранти. Съществена причина за по-високата безработица на част от селското население е възрастовата структура на заетите лица в селата и по-ниското им образователно равнище.

ИЗВОДИ:

Равнището на безработица в Общината е над средното за страната. Ниско е образователното равнище в преобладаващата част от регистрираните безработни. Неблагоприятна е тенденцията за увеличаване дела на безработните жени и лицата над 55 години. Висок е делът на продължително безработните лица. Високо равнище на безработица в селата от общината.

2.3.5.Здравеопазване

В общината има здравни заведения за **доболнична помощ**, определени от областната здравна карта. Те са разпределени равномерно в цялата община, настанени са в нови сгради, специално строени за тази цел. Проблемът на здравната мрежа в общината е както и за цялата страна - че лекарските практики за първична медицинска помощ са разпределени в по-големите села, а **малките села** практически остават без постоянно здравно обслужване. Общопрактикуващият лекар, към който за записани, ги посещава веднъж седмично. В някои села, но не във всички, обслужването се извършва от фелдшери, наети от лекарите. Пречка е и това, че хората са записани при различни лекари и на практика трябва да пътуват за преглед до съответния лекар.

Според областната здравна карта медицинското обслужване в общината се осъществява от 12 индивидуални **лекарски практики** за първична медицинска помощ, позиционирани в 8 селища: 4 в Стражица /вкл. Бряговица/, 2 в Камен /вкл. Нова

Върбовка/ и по 1 в Кесарево /вкл. Водно и Теменуга/, Сушица, Владислав /вкл.Балканци и Благоево/, Царски извор /вкл.Горски Сеновец/, Асеново /вкл.Ново Градище, Николаево, Мирово, Кавлак, Железарци и Любенци/, Виноград /вкл. Лозен/ и едно заведение за специализирана помощ – "Медицински център I – Стражица" ЕООД. Всички индивидуални лекарски практики са наети от правоспособни лекари.

Медицинският център работи по договор с РЗОК гр.Велико Търново . Разполага с кардиологичен, гинекологичен, неврологичен, рентгенов, очен и хирургичен кабинет и клинична лаборатория. По договорни отношения в медицинския център дават консултации ендокринолог, пулмолог и трима педиатри.

Стоматологичните практики са 12, но в общината постоянно работят 3 зъболекари и 3 идват веднъж седмично, от тях 3 са в Стражица и по 1 в Кесарево, Камен и Сушица.

Първичните лекарски практики получиха безвъзмездно през 2000 година ново оборудване от Министерството на здравеопазването по програма, реализирана със заем от Световната банка. Оборудването включва апаратура и инструменти, необходими за качествено обслужване на пациентите – ЕКГ апарат, стерилизатор, хладилник, микроскоп, апарат за кръвно налягане, гинекологичен стол, бебешка везна, ръстомер и т.н. - общо 75 броя. Оборудването е зачислено на общината, която го предоставя за ползване на общопрактикуващите лекари.

Медицинският център е оборудван според изискванията:

Клиничната лаборатория разполага с полуавтоматичен анализатор и хематологичен брояч на "CORMAY-MEDIKUS",»Спекол-11» и пълен набор от спомагателно оборудване, което позволява да се покрият изискванията от основния пакет по клинична лаборатория в разделите: клинична химия, хематология и фибринолиза. С оглед покриване потребностите на населението от пълната гама лабораторни изследвания е сключен договор за съвместна работа с клинична лаборатория «МЕДИКА» гр.Велико Търново.

Рентгеновият сектор е оборудван с рентгенов апарат «SIMENS"- Триомат 2 с възможности за графия и скопия. Разполага и с проявителна машина "Медифот", която оптимизира и интензифицира диагностичния процес. Лицензиран е и кугел за зъбни снимки в стоматологичен кабинет в Медицинския център.

Функционалният кабинет разполага с мултифункцианален ехограф "Hitachi-EUB 565 A/PQ с възможности за ехокардиография, абдоминална ехография, акушерство и гинекология, съдова патология и дребни части. Функционира и 24-часов непрекъснат ЕКГ холтер "NORAV-1050".

Всички звена и кабинети са напълно оборудвани и покриват дейностите по основните пакети. Наличието на ехограф с цветен доплер, ЕКГ холтер и електрокаутер даде възможност за сключване на договор за ВСД-тъканна деструкция на раничка на маточната шийка, ехокардиография и непрекъснат 24-часов ЕКГ холтер.

В **индивидуалните лекарски практики** работят 13 лекари и 17 фелдшери и медицински сестри. В Медицинския център са назначени 3-ма с висше медицинско образование на постоянен договор – кардиолог, гинеколог и невролог и 1 рентгенолог – 2 пъти седмично, 3-ма педиатри – 3 пъти седмично, 1 офталмолог – 1 път седмично, ушен – 1 път седмично, пулмолог – 1 път седмично, ендокринолог – 1 път седмично и 4 човека среден медицински персонал.

В **училищното здравеопазване** са заети 3 медицински сестри и 3-ма фелдшери.

Направеният анализ показва, че е налице сравнително добра материално-техническа база и достатъчно кадри за доболнична помощ. Проблем са липсата на стационар, здравното обслужване на малките села и големия брой здравно-неосигурени лица. Малките села на практика остават без редовно здравно обслужване. Болните

трудно се придвижват до Стражица, за да ползват специалистите и апаратурата на Медицинския център.

Друг проблем, касаещ всички общини, са здравните осигуровки. Процентът на неосигурените лица е много висок.

Честите промени на нормативната уредба по отношение на здравното осигуряване и Здравноосигурителната каса затрудняват изключително много болните.

2.3.6.Социални дейности

Държавната социална политика се реализира чрез териториални дирекции на МТСП. Все още тяхната дейност, особено на Дирекция "Социално подпомагане", е насочена предимно към социалните помощи, а не към социалната подкрепа. В същото време Агенция „Социално подпомагане" и Агенция по заетостта са стартирали програми, вкл. такива, в които двете дирекции биха могли да бъдат партньори на неправителствени организации и чрез които на безработните, на малкия и среден бизнес, на желаещите да започнат такъв, на младежите и на хората в риск се предлагат подкрепа и преференции.

Общинската социална политика се осъществява чрез различни форми на предлагане на социални услуги, отглеждане и обучение на децата в държавни институции.

На територията на Община Стражица съществуват Дом за отглеждане и възпитание на деца лишени от родителски грижи, Дом за деца с умствена изостаналост и Социално педагогически интернат.

Децата в ДОВДЛРГ са 89, живеят в дома, учат в СОУ" А. Каралийчев" и в Професионалната гимназия по транспорт.

В Дом за деца с умствена изостаналост село Г. Сеновец са настанени 49 деца . В ДДУИ работят много специалисти, благодарение на които много от децата компенсират недостатъците си и получават необходимото лечение и възможност за личностно развитие.

През лятото на 2004 с финансовата подкрепа на холандска фондация е направен ремонт на първия етаж на сградата. Изграден е салон по ЛФК със съоръжения за лечебна гимнастика. Направен е кабинет за рехабилитация, снабден с висококачествена и съвременна апаратура.

В Социално – педагогическия интернат в село Сушица се отглеждат 46 деца, които посещават училището в селото и участват в различни извънкласни форми.

До 2002 година домашен социален патронаж функционираше само в гр.Стражица и с. Г.Сеновец, а от 2003 г. се обслужват абонати от още 14 населени места в общината. От 2005 г. по Национална програма "Асистенти на хора с увреждания" Община Стражица обслужва инвалиди първа група. Социалната услуга се прие много добре от нуждаещите и е желателно да продължи и за в бъдеще.

От 01.09.2004 година в град Стражица отвори врати Детска млечна кухня. Ежедневно на обяд се предлагат прясно приготвени ястия.

За хората от третата възраст функционират 4 клуба на пенсионера.

ИЗВОДИ:

Община Стражица има сравнителна добре изградена мрежа от социални заведения и услуги. Все още на територията на общината няма изградени и функциониращи дневни центрове за деца и възрастни, защитени жилища и дом за възрастни хора.

Потребителите на социални услуги са в основната си част възрастни хора с ниски доходи или хора с увреждания и в неравностойно положение, които не са в

състояние да поемат част от разходите. Удачно би било да се разкрие бюро за социални услуги, което да обслужва нуждаещите.

Необходимо е да се привличат и ангажират неправителствени организации, които с добре разработени и защитени проекти биха могли да обезпечат необходимият финансов ресурс от европейските фондове, с което да се създадат реални условия за увеличаване и подобряване на социалните услуги на територията на Община Стражица.

2.3.7. Капацитет на организации и институции

Тясното сътрудничество между общинското ръководство и институциите в общината ангажирани с предоставянето на различни по вид социални, квалификационни, образователни, консултантски и др. услуги за обществото спомагат за гъвкавото развитие на този елемент от социалната среда в общината. Съвместните програми реализирани най-вече между Община Стражица и Агенцията по заетост с помощта на местното Бюро по труда спомагат както за намаляване на безработицата в района на общината така и за повишаване на квалификацията на трайно безработните, чиито умения не съответстват на динамично променящата се трудова среда. През 2005 в резултат на реализираното сътрудничество са ангажирани по различни програми над 300 трайно безработни лица от общината.

На територията на общината осъществяват дейност и две НПО, които осъществяват проекти свързани с преквалификация на безработни – НПО са Фондация „Спасение – 97" и „Развитие на гражданското общество" . Проектите реализирани от НПО са основата за осъществяване на сътрудничеството между НПО и институциите на територията на общината.

Имайки в предвид все по засилващата се роля на междуинституционалното сътрудничество в обществените отношения и високите прагове поставени от страните от европейския съюз в това отношение е необходимо значително подобрение по отношение на комуникацията, бюрократичните спънки, съвместимостта на законовата основа и най-вече в готовността на населението активно да участва в такъв род партньорства.

Активното бъдещо сътрудничество и оптимизирането на контактите и сътрудничеството би било предпоставка за постигането на едно хармонично развиващо се общество със сложни взаимно обвързващи и обединяващи интересите действия.

ИЗВОДИ: Като цяло е поставена добра основа за бъдещо институционално и междуинституционално развитие и сътрудничество, но динамично развиващите се обществени отношения и произтичащите от тях зависимости налагат нуждата от развитие на капацитета по отношение на качеството и скоростта на сътрудничество водещи до хармонизация и устойчивост на този важен елемент от обществените отношения

2.3.8.Образование

На територията на община Стражица функционират Общински детски комплекс, 9 общински общообразователни училища, в т.ч. едно СОУ, пет основни и три начални училища, две професионални гимназии и Дом за деца лишени от родителска грижа, финансирани от МОН и Министерство на земеделието и горите. Частни учебно-възпитателни заведения в общината няма.

Училищата са разположени в девет населени места. Ежедневно от 12 селища се извозват ученици.

Броят на учениците в общообразователните училища през последните години се променя значително. През учебната 1997/98 год. те са 1662, а през 2000/2001 година – 1774. Увеличението на учениците през последната година се дължи на разкриването на Дом за деца, лишени от родителски грижи и приема на ученици от други общини. От

2003 година броят на учениците в общината започва да намалява, като в началото на учебната 2004/2005 година достига до 1604. Това се дължи на по-малкия прием на деца в I клас, увеличаване броя на отпадналите ученици и миграционните процеси. Броят на паралелките в общообразователните училища от 97 намалява на 84, а на маломерните паралелки от 39 на 23. Шест от паралелките са с два слети класа.

Сравнени с данните за броя на учениците в област Велико Търново и Северен централен район, данните за общината показват по- голяма стабилност. */ Приложение № 11/.*

Броят на децата в общината, родени през периода 2000 - 2003 година включително е постоянен, но разпределението им по населени места е твърде неравномерно и ще създаде проблеми при формирането на паралелките през следващите учебни години.

Броят на детските заведения е 14, функциониращи в 13 селища. Броят на групите е 27, а децата, посещаващи детска градина – 537. В общината функционират две полудневни подготвителни групи за 6 годишни деца към училищата.

Професионалното обучение в общината се осъществява чрез ПГ в гр. Стражица и с. Камен и профилирани паралелки в СОУ "Ангел Каралийчев".

В Професионална гимназия по селско стопанство с.Камен се обучават 115 ученика в 6 паралелки. Обучението се осъществява по следните професии и специалности:

- икономика на земеделското стопанство;
- земеделски техник;
- горско ловно стопанство;

Интересът към тези специалности през последните години е завишен и броят на учениците се увеличава. Месторазположението на с.Камен и наличието на общежитие позволяват на училището да осъществява прием на ученици от съседните на Велико Търново области. Училището разполага с 3 ферми, машинно-тракторен парк, 5 учебни работилници, собствен полигон и бензиностанция и обработва 800 дка земя, но материалната база е значително остаряла, което е пречка за осигуряване подготовка на учениците, адекватна на съвременните изисквания.

В Професионална гимназия по транспорт гр.Стражица се обучават ученици по следните професии и специалности:

- автомобили и кари и водач на МПС кат В;
- технология на облеклото;
- машинист-крановик и водач на МПС;
- автотранспортна техника;

От учебната 2002/2003 година приемът на ученици намалява. Разделеното финансиране на гимназията от МОН и общината значително затруднява цялостната и дейност.

Справката за броя на учениците в професионалните училища показва, че не съществува намаление, но това се дължи на по-големия брой паралелки, в резултат на увеличения срок на обучение.

В СОУ"А.Каралийчев" учениците от IX и X клас се обучават по специалностите "Информационни технологии" и "Стопански мениджмънт". За нуждите на профилираното обучение е оборудван компютърен кабинет.

Съществуващата мрежа от учебни и детски заведения задоволява в голяма степен възпитателните и образователни нужди на децата и учениците от общината.

Кадровото състояние на учебно- възпитателните заведения в общината е сравнително добро. През последната година броят на учителите с висше образование, образователно - квалификационна степен бакалавър и магистър е 141, срещу 105 за 1999 година. Учителите с образователно - квалификационна степен специалист

намаляват от 77 на 52, а учителите със средно образование от 15 на 2. С първа професионално - квалификационна степен е един учител, 14 учители са с втора ПКС, с трета ПКС са 4, с четвърта ПКС - 3 и пета ПКС – 1. Продължават образованието си 14 учители. Работещите пенсионери са четири. Четири от учителите не работят по придобитата специалност. В общината има недостиг на учители по английски език и математика. Разпределението на учителите по населени места е много неравномерно. В гр. Стражица има по-голям брой учители по следните специалности: начална педагогика, история и география, химия и физика. Същевременно такива специалисти липсват в основните училища в с.Камен, Виноград и Сушица.

Независимо, че транспортните връзки в общината и със съседните общини са недостатъчни, 84 учители пътуват ежедневно. В общината – 19 и от други общини – 65 учители. Най голям е процентът на пътуващи учители в НУ "Иван Вазов" с. Ц.Извор, ОУ "Кирил и Методий"с. Асеново и ОУ "Николай Райнов" с. Кесарево.

ИЗВОДИ:

Направеният анализ показва, че съществува балансирано изградена мрежа от учебни заведения и тенденция към повишаване на квалификацията на педагогическия персонал. Основните проблеми са намаляването на броя на учениците, остарялата материално-техническа база и бавното навлизане на информационните технологии в учебния процес.

2.3.9.Културно наследство. Традиции

В община Стражица реализират дейността си 14 читалища. Във всички от тях работят щатни служители, в т.ч. библиотекари или по съвместителство извършващи и тази дейност. Те са единствените обществени сгради, в които се извършва социално-културна дейност. Към 7 от читалищата са организирани самодейни състави: певчески /Стражица, Виноград, Кесарево, Камен, Благоево, Владислав/, театрални /Стражица, Сушица, Виноград/, танцови /Камен/.

В съвременни условия читалищните настоятелства, поради липсата на финансови средства, са силно затруднени при реализирането на традиционните си дейности, свързани с поддържането и обогатяването на библиотечните фондове; осъществяване на форми на художествена самодейност – свързани със съхраняване, популяризиране на местните фолклорни традиции и обичаи, провеждане на нови местни инициативи, отбелязване на годишнини и честванията. Отпуснатите от държавния бюджет средства са крайно недостатъчни. Поради тази причина по-голямата част от читалищата имат предимно библиотечна дейност, затихващи функции.

Читалищните сгради са в незадоволително състояние. Материално-техническата база /озвучителна техника, осветление, инструменти/ на всички читалища липсва или е повредена.

С участие на самодейните групи се отбелязват различни празници, като най-интересни са обредите и концертите по Коледа – Бъдни вечер и Рождество Христово, Нова Година, 8 март - Международния ден на жената, Трифон Зарезан – празникът на лозарите и винарите, конните надбягвания в Сушица, Камен и Кесарево на Тодоровден, 24 май – Денят на българската просвета и култура и на славянската писменост, 1 юни – Международния ден на детето, 1 ноември – Денят на народните будители, седенките по Илинден. Обикновено с концерти на самодейците се предшестват и местните сборове и панаири.

Ежегодно провежданите панаири, сборове и празници на град Стражица и селата, съвпадат в повечето случаи с официални или църковни празници: 24 май – Балканци, Царски извор, Мирово; 12 юли – Петровден по стар стил – Камен; 15 август - Успение на Света Богородица – Стражица; 28 август – Успение на Света Богородица по

стар стил – Кавлак и Водно; 21 септември – Рождество на Пресвета Богородица по стар стил – Ново Градище; и през м.октомври и ноември, около Димитровден – в останалите села: Кесарево, Владислав, Сушица, Асеново и т.н.

Тези празници, панаири и сборове могат да възвърнат поне отчасти първоначалното си предназначение – да се предлагат произведения на местни занаятчии и производители, да се превърнат в места за сключване на сделки.

С участие на детски състави от училищата от цялата община се провеждат ежегодно Каралийчеви дни – седмицата преди 24 май. Обявяват се различни конкурси, провеждат се карнавали на приказката, конференции. Гости на Каралийчевите дни са композитори, писатели, поети, преподаватели от ВТУ "Кирил и Методий" В.Търново. Каралийчевите дни са едновременно атракция и елемент с особено присъствие от духовния и културен живот на общината. Съществува реална възможност заради личността на Ангел Каралийчев и значимостта на приказното му творчество проявите през Каралийчевите дни да се разширят първоначално на регионално, а по-късно и на национално ниво с международно участие – на родните места на световно известни писатели за деца.

Основаване на Фондация „Ангел Каралийчев" ще допринесе за популяризиране родното място на писателя и популяризиране „Каралийчевите дни" извън пределите на България.

Във връзка с развитието на библиотечното дело, изграждането на Общински библиотечен център ще допринесе за подобряване качеството на работа с читателите.

Общината разполага с Картинна галерия в гр.Стражица. Основана е през 1960 година. Сградата е открита е през 1974 г. и е построена по проект на арх.Живко Драгомиров – 7 изложбени зали на различни нива, със стъклен таван и директно слънчево осветление. Сградата обаче не е конструктивно укрепена и възстановявана след земетресението през м.декември 1986 година. Галерията разполага с богат фонд – 546 живописни творби, 93 скулптури, 240 графики, 28 творби от приложния раздел. Сред особено ценените експонати са творбите на Илия Петров, Никола Манов, Майстора, Димитър Казаков, Йоан Левиев, Михалис Гарудис, Васил Стоилов, Енчо Пиронков, Катя Гецова.

От 1974 до 1985 година в гр.Стражица се е провеждал Международен пленер по живопис, завършващ традиционно с изложба на творбите в Картинната галерия. Във фонда на галерията са оставени 212 живописни платна на художници, участвали в пленерите.

Изготвеният проект за възстановяването на Картинната галерия предвижда освен експозиционна площ, да се преустроят част от помещенията в Кафе-театър и Дом на приказката – една отдавнашна, неосъществена досега идея на стражичани.

В галерията ще могат да се излагат музейните сбирки и колекции, особено богата и ценна от които е частната колекция на Харалмби Проданов – краевед от гр.Стражица.

ИЗВОДИ:

От представените данни следва изводът, че Общината не разполага с богата мрежа от културни институции. Читалищата са единствените обществени сгради, в които се извършва социално-културна дейност. По голямата част от тях разполагат със салон и библиотечен фонд, които са в незадоволително състояние. В тях творят музикални и танцови състави.

За по-пълноценно разгръщане и обхващане на по-широк диапазон направления на културата в Общината, Дейност "Култура " се нуждае от залагане на повече финансови средства, които да се пренасочат към :изграждане на изложбена зала и

картинна галерия, приобщаване на младите хора към културния живот на общината. Галерията, заедно с традиционните ежегодни пленери и Каралийчевите дни могат да се превърнат отново в забележителност на града и да привлекат туристи от страната и чужбина.

За развитие на културния живот е необходимо координирано сътрудничество и използване на проекти за финансиране на дейността им.

2.3.10.Историческо наследство

Благоприятните природо-климатични условия привличат и задържат хората по нашите земи още от древността. Високата културно-историческа и познавателна стойност на паметници от античната българска епоха, превръщат археологическите паметници на Община Стражица в поле за изследвания, база за туристически продукти, "културен гръбнак" на настоящите поколения и "мост" за прехвърляне на ценности към бъдещите поколения.

На много места има останки от праисторически, тракийски, от римско и ранновизантийско време селища. Повечето от средновековните селища са напуснати или унищожени при османското нашествие от края на 14 век.

Землището на гр.Стражица е богато на древни исторически паметници.Те говорят за живот от времето на траките и римляните. Основание да се твърди, че тук е живяло население от тракийски произход, дават останките от надгробните могили. Най-достоверно доказателство за съществуването на траките са четирите могилки в местност „Могилките".

В землището на Стражица са останали следи и от материална култура с римски произход.

В местността „Калето" са разкрити останки от попътна станция. Тя представлявала своебразна странопримница, намираща се на римски път от Никополис ад Иструм до Марцианополис. Съхранената каменна настилка на римския път е около 100 м. с ширина 3м. Крепостта е издигната върху силно издадена към реката скалиста височина. Според преданието в крепостта е имало малка пещера, в която са се пазили различни съкровища и стражите са намирали подслон при трудни обстоятелства. Пещерата е съществувала до края на XIX век.

В североизточната част на селището се намирала старинна църква – клисище. Около църквата имало гробище –единственият белег, свидетелстващ за това селище. На надгробните камъни са издялани различни занаятчийски инструменти или оръдия на труда:рало, вол, чук . Тези знаци показват какъв е бил занаятът и до каква степен е стигнало развитието на селището.

Част от археологичните материали, открити при изкопни работи или случайно намерени са представени в Изложбената зала в град Стражица.

В с.Сушица се намира къщата - музей на матроса Димитър Атанасов Димитров. В непосредствена близост до нея е създаден парк с оръдия, дарени от БВМФ. Всяка година на 4 март се чества годишнината от геройската смърт на моряка.

За художествени паметници на културата са обявени църквите "Св.Димитър" в с. Кесарево, "Света Богородица" в гр.Стражица и "Света Параскева" в с.Сушица.

На територията на Община Стражица в селата Камен и Сушица има паметници на загиналите в Руско-турската освободителна война руски войни. Според историческия период към който принадлежат, те са възрожденски, а в съответствие с научно-културната специфика – те са исторически, архитектурно-строителни.

ИЗВОДИ:

Културно-историческото наследство е "инфраструктурата на приемствеността".

Културно-историческите паметници са сред стратегическите фактори за устойчиво развитие. Интегрираният подход по опазването и валоризирането на културното наследство е важно условие за повишаване привлекателността на Общините както за инвестиции, така и за изграждане на качествена жизнена среда

Ресурсите на общината са несъизмеримо по –малки от потребностите на многократно желание за "опазване и съхранение". Желанието за допир на съвременниците до тези ценности и съхраняването им за бъдните поколения, би могло да се осъществи само чрез тяхното атрактивно експониране. За съжаление, работите по проучване, консервация и експониране все още не са доведени до формиране на завършени туристически продукти, професионална реклама. Това е пътят за набиране на средства, съхранение и обогатяване на тези ценности.

Реконструкцията, реставрацията и консервацията на движими и недвижими паметници на културно-историческото наследство е предпоставка за развитие на културния туризъм.

2.3.11.Младежки дейности и спорт

Проблемите на младите хора, тяхната реализация и мястото им в обществения живот обуславят необходимостта от създаването на дългосрочна политика. Младежите се насочват главно към продължаване на образованието си в голям град, като много малко от тях мислят за реализация на територията на общината. Основни занимания през свободното им време са компютърните игри и интернет.

Традиционно развиваните видове спорт в Община Стражица са : лека атлетика, хандбал, шахмат и футбол.

Организациите, занимаващи се с проблемите и целенасоченото ангажиране на свободното време на младежите са Общински детски комплекс и училищата от общината. Чрез формите на СИП те организират разнообразна дейност. Въпреки това на територията на общината липсват достатъчно възможности за осмисляне на свободното време на младите хора

Към лицензираните Спортни клубове по хандбал и футбол гр. Стражица, с. Сушица и с. Лозен има създадени отбори, които участват в спортни състезания .

На територията на Община Стражица няма изградени младежки НПО и други младежки структури

ИЗВОДИ:

Стражица през последните години се утвърждава като спортен център за провеждане на областните и републикански състезания по хандбал за деца, юноши и девойки.

Съществува необходимост от създаване на центрове за младежи, места за развлечения и съвременна спортна база /игрища, басейни,спортни площадки, тенис кортове и др./.

Разработването и прилагането на програми за квалификация и преквалификация, както и обучения в умения за разработване на проекти с младежка насоченост, би подпомогнало част от процесите по регулиране на неблагоприятните демографски процеси в общината.

ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ПРОГРАМИ В “СОЦИАЛНИЯ СЕКТОР И РАЗВИТИЕТО НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ ”

Наименование на програмата/проекта	**НП” От социални помощи към осигуряване на заетост”**	**НП” Помощ за пенсиониране”**
Зададени задачи в програмата	Осигуряване на продължителна заетост и социална интеграция на безработни лица.	Подпомагане на безработните лица да придобият право на пенсия, чрез осигуряване на заетост
Въздействие на програмата	Намаляване броя на безработните лица	Реализация на осем лица и осигуряване и помощ за пенсионирането им.
Начало на осъществяване /година ,месец/	07.01.2005 г.	08.11.2004 г.
Завършване на осъществяването /година, месец/	31.12.2005 г.	31.12.2007 г.
Планирани парични средства	119 494 лв.	лв.
Източници на парични средства	МТСП и Община Стражица	Държавен бюджет и Община Стражица

НП” Асистенти на хора с увреждания”	НП” Старт на кариерата /Заетост на младежи с висше образование в публичната администрация”	НП” От социални помощи към осигуряване на заетост-работодател Област Велико Търново”	**НП” Опазване на реколтата 2005”**
Предоставяне на социални услуги за хората в неравностойно социално положение .	Увеличаване заетостта на младите хора , чрез повишаване пригодността им за заетост.	Разкриване на работни места и придобиване на умения от безработните спомагащи за реализацията им на пазара на труда.	Намаляване на безработицата и осигуряване на сезонна заетост на дълготрайно безработни лица.
Намаляване броя на настаненитe в социалните заведения	Постигане на комбинация от знания, умения и опит на високо равнище, съответстващи на изискванията на пазарната	Ще бъде извършен ремонт на 5000 кв.м тротоарни настилки в гр.Стражица и ще бъдат наети 20 дълготрайно безработни.	Охраняване на засетите земеделски площи и осигуряване на заетост на 7 безработни лица за шест месеца.
07.01.2005 г.	01.03.2005 г.	01.04.2005 г.	01.05.2005 г.
31.12.2005 г.	01.12.2005 г.	30.09.2005 г.	30.11.2005 г.
30845.76 лв.	1620.00 лв.	48 681.69 лв.	8990 лв.
МТСП и Община Стражица	Министерство на труда и социалната политика и Община Стражица	Държавен бюджет и Областен управител	Държавни бюджет и работодатели по места

2.4.Анализ на инфраструктурното развитие, урбанизацията и опазването на околната среда

2.4.1. Техническа инфраструктура

Транспортна инфраструктура

През територията на община Стражица преминават много важни пътни комуникации с регионално и национално значение.

С национално значение са пътищата от националната сухопътна мрежа, а именно:

- Велико Търново – Кесарево - Омуртаг / Варна/
- Горна Оряховица - Камен – Попово / Варна/
- Стражица - Лозен - Полски Тръмбеш /Русе –Велико Търново/
- Стражица - Ново Градище – Омуртаг /Варна /

Междуселищните връзки в общината се осъществяват чрез автомобилния транспорт. Изградени са 546 км улици и пътища от II-ри до IV-ти клас. През 10 от всичките 22 населени места минават пътища III-ти клас, през останалите– IV-ти клас. Четвъртокласната пътна мрежа е 83 километра. В по-голямата си част се нуждае от ремонт. Третокласната пътна мрежа е 42 км. 30 % от нея е в много лошо състояние, а 50 % се нуждае от ремонт./Приложение № 12/ . Състоянието на голяма част от уличната мрежа в общината е в лошо състояние. Голям е броят на неизградените улици в населените места. /Приложение №13/ Въпреки, че през последните години започна изграждане на тротоари в някои от населените места в общината все още предстои изграждането на голям брой такива. Немалко средства са необходими и за ремонт на съществуващите тротоари /Приложение №14/

През 2004 година започна рехабилитацията на третокласен път Кесарево – Стражица. През 2005 година рехабалитацията на тази отсечка ще бъде завършена и ще се започне рехабилитация на третокласния път Стражица –Николаево.

През 2005 год. по програма САПАРД ще бъде подобрена част от четвъртокласната пътна мрежа в общината. Това са отсечките: Стражица-Асеново, Стражица – Бряговица, Стражица-Благоево-Владислав-Балканци-Кесарево, Царски извор-Сушица с обща дължина 36 км., което представлява 42.4 % от общата дължина на четвъртокласната пътна мрежа в общината.

Гъстотата на пътната мрежа е значително по-висока от средната за страната – 1.04 км/кв.км за общата дължина, вкл. улици и пътища и 0.076 км/кв.км за дължината на междуселищните пътища.

Всички елементи на пътната мрежа – габарити, настилки, отводнителни и укрепителни съоръжения, маркировки, сигнализации и други не отговарят на европейските стандарти за сигурност и комфорт на пътуване. Проблем за общината е текущия им ремонт и поддържане, поради което много от тях са с износена и нарушена повърхност.

Преобладаващата част от пътищата са с влошени параметри. Необходими са значителни инвестиции за поддържане и ремонт на пътната инфраструктура. Част от селата в по-високите части на Предбалкана през зимата стават недостъпни за кратки периоди от време.

ЖП инфраструктура

Община Стражица се обслужва от железопътна линия с национално значение София –Варна /през Горна Оряховица/.

ЖП гара Стражица и жп спирките в селата Кесарево и Асеново, заедно с наличния автопарк създават добра възможност за транспортни комуникации и превоз на стоки. Особено благоприятна за икономиката на общината е близостта на летище Горна Оряховица, която е недостатъчно оценена и използвана от местния бизнес.

ИЗВОДИ:

Пътната мрежа осигурява връзките в национален план, а жп.транспортът и в международен. Същата в по- голямата си част е в лошо състояние и се нуждае от

ремонт, за което са необходими значителни по размер инвестиции. Ограничени са възможностите за достъп на по-голяма част от населението на общината до областния център в рамките на един час. Местната пътна мрежа в по-високите части на Предбалкана е недобре развита и поддържана, при което придвижванията в зимни условия са ограничени.

Голям е броят на неизградените улици в населените места. Немалко средства са необходими и за изграждане и ремонт на тротоарни настилки.

Водоснабдяване

До 1987 година 18 от общо 22-те населени места на общината са водоснабдени. След тази година, в периода на възстановяване щетите от земетресението през 1986 година продължава изпълнението на програмата за развитие и в резултат на това са водоснабдени и останалите селища на община Стражица. От 1992 година до 1999 година са осъществени проектите за допълнително водоснабдяване на селищата с режим на водопотреблението – Кесарево, Камен, Нова Върбовка, Виноград, Благоево, Владислав, Балканци, Лозен, Железарци и Любенци, а във Водно - изграждане на вътрешната водопроводна мрежа.

Град Стражица се водоснабдява от хидровъзел "Йовковци", а останалите населени места от местни водоизточници. Вътрешната водопроводната мрежа на Община Стражица е с обща дължина 264 км. Външната водопроводна мрежа е 125,955 км.

Анализът на съществуващата изграденост на водоснабдителните системи в Община Стражица показва една общо взето задоволителна водоснабденост на населените места в общината. Въпреки това следва да се отбележи, че 90% от водопроводната мрежа в гр. Стражица е с изтекъл срок на годност и се нуждае от реконструкция. Годишно около 300000 лв. са нужни за реконструкция на водопроводи в селата. Дейностите по добиване и доставка на питейна вода и отвеждане на отпадъчните води на територията на Община Стражица се извършва от "ВиК Йовковци" ЕООД гр.Велико Търново,район Стражица.

Предстои реконструкция и довършване на външното водоснабдяване и вътрешната водопроводна мрежа на с.Теменуга, разширение на вътрешните водопроводни мрежи в Любенци, Водно и Железарци.

В селата Балканци, Благоево, Владислав, Лозен, Виноград и Камен са регистрирани отклонения в качеството на питейните води по съдържание на нитрати.

ИЗВОДИ:

Общината е богата на водни ресурси. Населените места са водоснабдени от яз."Йовковци" и местни водоизточници.

Основни проблеми във водоснабдяването произтичат предимно от силно амортизираните мрежи и съоръжения, които се нуждаят от реконструкция.

Следва да се реши проблема с населените места с регистрирани отклонения в качеството на питейните води по съдържание на нитрати.

Мрежи и системи за отпадни води

92 % от канализационната мрежа в гр.Стражица е изградена и към момента дължината и е 26,8 км. Тя е включена в ГПСОВ, чието биологично стъпало не е изградено.

В селата от общината няма изградена канализация. Единствено в с.Камен предстои реализация на проект за изграждане на колектор за отпадни води с малко пречиствателно съоръжение.

Локални пречиствателни съоръжения са изградени в някои от средните предприятия – “Корадо-България” – АД гр.Стражица, “Зорница” – ЕАД с.Кесарево, а съоръжението на “Пименс” – ООД гр.Стражица предстои да бъде изградено.

ИЗВОДИ:

Изградена канализация има само в града. За изграждането на канализация и пречиствателни съоръжение в селата са необходими значителни инвестиции. Липсват съоръжения за отпадни води, което води до безконтролно изпускане на замърсени води в реките.

При обилни валежи се появява сериозен проблем от недостатъчна проводимост на съществуващите канализационни отклонения и връщане на отпадъчните води.

Хидромелиорации

На територията на Община Стражица до 1991 г. са функционирали десет напоителни станции, които са осигурявали напояването на 49 090 декара земеделски площи в землищата на девет населени места / селата Асеново, Благоево, Бряговица, Виноград, Горски Сеновец, Камен, Лозен, Царски Извор и гр. Стражица/. За осигуряването на водния ресурс са ползвани двадесет и един микроязовира и преминаващите на територията на общината реки.

Към настоящият момент всички хидромелиоративните съоръжения са амортизирани и негодни. Необходимо е да се възстановят и оборудват.

Телекомуникации

Повечето от населените места в Общината са обхванати от местни мрежи с АТЦ, със сравнително добра степен на изграденост. Общата телефонна плътност, като основен показател за развитието на съобщителната система е по-ниска от средната за страната, но за домашните постове плътността е по-висока от средната за страната.

Междуселищният трафик в национален мащаб се осъществява от цифровата автоматична междуселищна телефонна централа В.Търново.

Процесът на модернизация на съобщителната инфраструктура, свързан с нейната цифровизация постепенно напредва.След изграждането на преносните цифрови мощности до 2000 г.-цифрови транзитни централи и оптични магистрални линии, в периода 2001-2004 г. влиза в експлоатация регионалната оптична магистрала Лясковец –Джулюница-Стражица . По отношение степента на цифровизация, Община Стражица се доближава до средния показател за страната.

В 3 от населените места в общината / Теменуга, Водно и Железарци/ има само по един обществен пост и нито един домашен, включени чрез въздушен проводник. Град Стражица се нуждае от разширение на СТМ, тъй като съществуващата обхваща отделни части от квартали.

Телефонната плътност за общината е 29,8 телефонни поста на 100 жители при средно за страната 30.3 ТП/100 жители.

С изключение на гр. Стражица останалите населени места в общината са радиофицирани. Мрежата в града не е възстановена след 1987 година – североизточна и северозападна части.

Покритието с Канал 1 на БНТ е 100%, а около 70% е покритието на BTV. Въвеждането на сателитни антени в бита намали значението на проблема. В гр. Стражица от 1996 година функционира кабелна телевизия, а от една година и в с. Кесарево.

Достъп до ИНТЕРНЕТ

БТК предлага комутируем достъп чрез телефонната мрежа до ИНТЕРНЕТ. Мрежата за достъп за бизнес услуги има обособени точки за достъп. Общинска администрация гр. Стражица, СОУ “ А. Каралийчев” и Професионална гимназия гр. Стражица са с

осигурен достъп. Голяма част от малките и средни предприятия в общината също ползват интернет. Все още обаче са много малко частните абонати.

ИЗВОДИ:

Съобщителната система е сравнително добре развита, с плътност на телефонните съобщения, близка до средната за страната.

Започналото въвеждане на цифровата инфраструктура позволява разширение и модернизиране на предлагане на съобщителните услуги.

Преобладаващата част от територията на общината има покритие от мрежите на мобилните оператори, с изключение на някои територии.

Все още за голяма част от населението се предлага само традиционната гласова телефония, характерна за старите аналогови централи, които са с ниско технологично ниво.

В някои населени места от общината има само по един обществен пост и нито един домашен, включени чрез въздушен проводник.

Енергийни мрежи и системи

Всички селища са електрифицирани, а в централните райони на повечето мрежата ниско напрежение е подземна.

Основен източник на електроенергия е националната електроенергийна система, посредством един от основните възли на преносната система – подстанция Горна Оряховица с трансформация на напрежението 220/110/20 кв. Чрез трансформаторна районна подстанция 110/20 кв. разположена на територията на гр.Стражица се осигурява захранването на цялата община.

ИЗВОДИ:

Стабилното захранване с електроенергия е гарантирано от наличието на районна подстанция, чрез която общината получава захранване на 110 кв.

Това е предпоставка за сигурност в електроснабдяването и наличие на мощности за бъдещо развитие.

На места мрежата е физически и морално остаряла.

2.4.2. Урбанизация

Характеристика на селищната мрежа

Разположението на населените места върху територията на общината не е подчинено на някаква схема, но може да се приеме, че те са сравнително равномерно разположени върху цялата й територия.

Според градоустройствената класификация гр.Стражица попада в категорията на малките градове с население под 10 хиляди души. Градът е разположен в добра близост до селските населени места. Това предполага възможности в бъдеще да се усъвършенстват връзките град –село.

Населени места, изграденост, развитие

Въпреки демографския спад на населените места, няма закрити поради обезлюдяване села.

В община Стражица има 22 населени места с население към 31.12.2003 година 16030 души. Общината заема 508 кв.км площ от територията на страната. Ако се направи съпоставка на гъстотата на селищната мрежа на страната и тази на община Стражица ще се види, че тя е 4,4 населени места на 1000 кв.км или с 0,5 пункта гъстотата на селищната мрежа в общината е по-малка от тази за страната.

Средната населеност на едно населено място за страната е около 1690 души, а за селата населеността е около 623 души.

В община Стражица 7 от населените места попадат в тази граница, а останалите 15 са под нея.

Проследявайки средната населеност по агломерационни групи се оказва, че в агломерационна група от 1 до 50 души на територията на общината има четири населени места – с. Любенци, Водно, Железарци и Теменуга. В следващата агломерационна група от 50 до 100 души има едно населено място – Кавлак. В агломерационна група от 100 до 200 души в общината населените места са Ново Градище , Николаево и Балканци. В следващата агломерационна група от 200 до 500 души са пет населени места-Владислав, Горски Сеновец, Благоево, Мирово, Нова Върбовка. Пет от селищата попадат в групата от 500 до 1000 души – Асеново, Бряговица, Виноград, Лозен, Царски извор. В групата от населени места с население от 1000 до 2000 души в общината са три населени места- Камен, Кесарево, Сушица. Общинският център град Стражица попада в агломерационна група от 5000 до 10000 души.

След общинският център в общината са се формирали няколко вторични центрове. Тези населени места в миналото са били околии /с. Кесарево/ и общини /с. Кесарево, с. Камен, с. Сушица, с. Виноград/. В тях има по-голяма възможност за стабилизиране в икономическо, социално и демографско отношение.

Израз на устройствените проблеми на селищната територия са гъстотата на обитаване, стойностите на бруто площ на жител.

За община Стражица фонд “Населени места” е 2516 хектара, което представлява 4,95% от територията на общината.

Средната гъстота на обитаване в общината е 6.8 ч/ха, докато тази за страната е 22,6 ч/ха, при рационален норматив 23,11 ч/ха. Общината е под норматива за гъстота на обитаване, сравнено с този на страната. С най-висока гъстота на обитаване са селищата Стражица, Кесарево, Камен, Сушица, а с най-ниска - Водно, Теменуга, Любенци, Железарци. В тези отдалечени населени места от общинския център най-рано и бързо са протекли отрицателните демографски промени. По-високата гъстота на обитаване в населените места Стражица, Кесарево, Камен и Сушица е резултат от сравнително високата степен на изграденост на елементите на техническата инфраструктура. В тях населението има съсредоточени обекти на труда, обитаването, обслужването, свързани с концентрацията на значителна демографска маса.

Създадени са извънселищни урбанизирани територии, които се ползват от населението предимно за отдих и производство на малки количества храни. Те са частично водоснабдени, напълно електрифицирани, но не са осигурени с градоустройствени решения, което възпрепятства пълното изграждане на инфраструктурата.

Динамика по местоживеене / градско-селско население/

В изменението на броя на населението в общината по местоживеене се очертават няколко особености.

Първо, градското население в община Стражица от 1975 година нараства макар и с малък процент, като в последните няколко години броя му се задържа около 5500 – 5800 човека. Нарастването след 1975 г. е резултат на нарастването на строителството в града и откритите предприятия, като Завод за плодови сокове, Завод за производство на панелни радиатори, Завод за велпапе и опаковки, Завод за производство на метални конструкции, където се разкриват работни места, а с това и условия за трайно установяване на населението в град Стражица.

Второ, селското население в общината от 1946 година постоянно намалява и то със значителни темпове - от 31805 души на 13220 през 1992 и 12458 през 1998 година. В началото на 2005 год.селското население е 10289 души.

Демографската ситуация сред селското население е особено неблагоприятна..

Намалението на селското население е резултат както на отрицателния естествен прираст, така и на отрицателния механичен прираст.

Прави впечатление, че населените места, които са по-отдалечени от общинския център са с най-малък брой население /с. Водно, с. Теменуга, с. Любенци, с. Железарци/. Това до голяма степен е резултат от географското им местоположение, слабата транспортно-комуникационна осигуреност и липсата на поминък.

Проблеми:

-Обновяването и преструктурирането на жилищните комплекси се проявява като сериозен проблем в резултат на тяхната недоизграденост, еднообразие и неблагоустроеност. Изградените панелни сгради ще имат нужда от саниране и рехабилитация. Този проблем ще има дългосрочно въздействие като се имат предвид скромните възможности на собствениците на жилища да ги обновят.

-По отношение на техническа инфраструктура- незадоволителното състояние на мрежите и системите на водоснабдяването и канализацията , на енергоснабдяването и на транспортната схема. Техническата инфраструктура не удовлетворява адекватно настоящите градски нужди. В незадоволително състояние е уличната мрежа и уличното благоустройство в повечето населени места.

-Състоянието на изградените зелени системи в населените места от общината е незадоволително. Това се дължи на недостатъчното им поддържане, липса на охрана и ефективно санкциониране на нарушителите.

-.В общината културно-историческото наследство е от различни епохи. Основен проблем за опазването на това наследство са недостатъчните грижи за поддържане паметниците на културата поради недостига на средства и подходящи механизми.

-Подробните устройствени планове на населените места са остарели и неактуални след реституционните процеси. Създаването на кадастрална карта на населените места в цифров вид и цифров вид улична и дворищна регулация са неотложна необходимост.

ИЗВОДИ:

Няма закрити поради обезлюдаване села.

Запазена е традиционната връзка между града и селото. Амортизирана е физическата среда в населените места, занемарена е благоустройствената част.

Жилищните сгради са недоизградени и неблагоустроени, панелните сгради не удовлетворяват нормалните изисквания за жилищен комфорт.

Не е добро състоянието на обществените сгради за култура, образование особено в селата, незавършено строителство на културни обекти.

Обществените озеленени площи са недостатъчни и са силно занемарени.

Остаряла е и е неактуална плановата основа на населените места в общината.

2.4.3.Околна среда

Атмосферен въздух.

Под “качество на атмосферния въздух” се разбира състоянието на приземния слой на атмосферата, определено от състава и съотношението на естествените й съставки и добавените вещества от естествен или антропогенен произход.

Районите за оценка на управление /РОУ/ на качеството на атмосферния въздух /КАВ/ са определени в съответствие с изискванията на Наредба №7 към Закона за чистотата на атмосферния въздух /ЗЧАВ/ ДВ бр.45/03.05.1999 г.

Община Стражица попада в VI район по чл.30, ал.1, т.3 от горецитираната наредба.

Това са райони, в които нивата на един или няколко замърсителя са между съответните горни и долни оценъчни прагове.

Община Стражица не разполага със стационарен пункт за контрол и качество на атмосферния въздух /СПККАВ/, поради това всяко тримесечие РИОСВ гр.В.Търново извършва контрол на азотен диоксид /NO_2/, серен диоксид /SO_2/, сероводород /H_2S/, прах и оловни аерозоли.

В периодично извършените измервания за всеки месец от 2004 г. не са регистрирани превишения на пределно допустимите концетрации /ПДК/, но през март 2005 година емисионните изследвания показват повишаване на:

-прах- 6 пъти над ПДК;

-азотни окиси – 1,68 пъти над ПДК;

-серни окиси – 2,1 пъти над ПДК.

Източник на замърсяване за този период е паровата централа на "Велпа-91"АД гр.Стражица.

Освен "Велпа-91"АД, РИОСВ гр.В.Търново контролира и "Корадо-България"АД през зимния период заради мазутната централа, която е евентуален източник на замърсяване.

Води

1.Качество на повърхностните води.

Водите, в зависимост от ползването им се разделят на три категории:

първа – води, които се използват за питейни нужди в хранителната и други промишлености, изискващи вода от същото качество;

втора – води, които се ползват за водопой на животни, културни нужди, рибовъдство, воден спорт и др.;

трета – води, които се ползват за напояване, за промишлеността и др.

Категоризацията на повърхностните водни обекти на територията на общината са както следва:

р.Лефеджа – от изворите до първите населени места – I категория;

р.Лефеджа – от първите населени места до вливането и в р.Янтра –II категория

р.Голяма река – III категория водоприемник.

Пунктовете на НСМОС за реките преминаващи през общината са както следва:

-р.Голяма при хидро-метеорологичната станция;

-р.Лефеджа преди вливане в р.Янтра

Месечни стойности на БПК $_5$ във водите:

Показателят БПК $_5$ представлява количеството кислород, изразходвано в определен интервал от време / 5 денонощия / за аеробно биохимично окисляване на органичните вещества, съдържащи се в изследваната вода. Изразява се в mg/l.

Основното замърсяване на водата е с битови отпадъчни води и приравнените с тях производствени води, съдържащи органични вещества.

По стойността на БПК $_5$ се съди за замърсяване на повърхностните води с органични вещества.

Нормите за БПК $_5$, съгласно Наредба №7/1986 г. са:

ПДК за втора категория водоприемник – 15 mg/l

ПДК за трета категория водоприемник – 25 mg/l.

Месечните стойности на БПК $_5$ във водите на р.Голяма и Стара река и Лефеджа за 2004 г. са показани в таблица 8.

Таблица 8

Месец / пункт	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Р.Стара река след с.Кесарево	2,7	1,7	2,4	2,0	3,0	2,8	2,3	1,9	1,9	1,8	1,8	2,1
Р.Голяма река при ХМС	3,0	2,1	2,1	3,3	4,0	2,4	2,0	1,8	2,1	2,9	2,3	2,8
Р.Лефеджа преди вливането и с Янтра	2,8	1,5	2,8	2,0	3,0	1,9	5,4	1,5	2,7	2,3	2,2	2,3

Месечни стойности на разтворен кислород във водите.

Съдържанието на кислород във водите има значение при преценка на качествата на повърхностните води и особено в случаите, когато тези води се замърсяват от изпускани отпадъчни промишлени води.

Колкото по-високи стойности на разтворен кислород имат повърхностните води, толкова по-добре е водата в санитарно-хигиенно отношение.

Есенно и зимно време, при ниски температури, съдържанието на наличния кислород е по-високо поради бавното протичане на биохимичните окислителни процеси.

Нормите за разтворен кислород, съгласно Наредба №7/1986 г. са:

- за втора категория водоприемник > 4 mg/l;
- за трета категория водоприемник > 2 mg/l.

Месечните стойности на разтворен кислород във водите за 2004 г. са показани в таблица 9

Таблица 9

месец / пункт	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Р.Стара река след с.Кесарево	11,8	13,1	10,3	10,9	8,43	7,74	7,21	7,11	8,71	11,2	11,3	9,67
Р.Голяма при ХМС	11,4	2,8	10,7	10,2	8,11	6,76	6,31	6,58	7,18	8,6	9,5	8,59
Р.Лефеджа преди вливане в р.Янтра	11,8	13,5	11,5	10,8	7,8	6,69	6,75	7,66	8,24	10,9	10,9	9,44

Физико – химичен анализ на повърхностнотечащите води.

Повърхностните води в наблюдаваните пунктове не са отговаряли на категориите си основно по следните показатели: нитратен азот, вещества екстрахируеми с тетрахлорметан, неразтворени вещества и фосфати. Редки са случаите на превишаване на ПДК по показатели: азот амониев, разтворен кислород, наситеност с кислород и обща твърдост.

През по-голямата част от наблюдавания период на проектната си категория е отговаряла р.Голяма при гр.Стражица за 2004 г. - таблица 10.

Таблица 10

Показател / месец	$N\text{-}NO_2$	Екстр.с CCL_4	Неразтв. Вещества	Фосфати PO_4	$N\text{-}NH_4$	Разтв.O_2 и наситеност с O_2
I	-	5		3	-	-
II	1	-	2	-	-	-
III	1	-	-	1	-	-
IV	4	1	1	-	-	-
V	4	2	1	-	-	-
VI	9	4	1	-	-	-
VII	9	1	-	-	1	-
VIII	7	7	-	2	-	-
IX	9	10	-	1	3	2
X	7	1	-	3	-	-
XI	3	4	-	3	-	-
XII	3	9	-	3	-	-

От таблицата е видно, че най-често над ПДК са стойностите на показателя нитритен азот, като максимума е през месец юни, юли и септември и това е в резултат на повишаване на температурите.

Активизира се жизнената дейност на бактериите, водеща до по-усилено микробиологична аеробно разлагане на органичните вещества.

Засилват се процесите на нитрификация и денитрификация и това обяснява повишеното съдържание на нитратен азот.

Друг основен замърсител са вещества екстрахируеми с тетрахлорметан. Най-голям брой речни пунктове, замърсени с такива вещества са през зимния отоплителен сезон, но максимумът е през месец септември, поради профилактики на отоплителните съоръжения на предприятията.

Заустването на битово-фекалните води от гр.Стражица директно в р.Голяма река без преминаването им в ГПСОВ, която до момента не е в експлоатация води до завишаване стойностите на показателите фосфати и амониев азот, както и нарушено микробиологично състояние по общ брой на микроорганизмите, общ коли титър, ешерихия коли титър и патогенни микроорганизми.

Състояние на ГПСОВ

Механичното стъпало и съоръженията за стабилизирането на утайките от него са приети и въведени в действие през 1999 г.

Строително-монтажните работи са завършени. През 2001 г. е подписан акт образец 16 за държавно приемане на строежа.

Имайки в предвид развитието на патогенни микроорганизми в р.Голяма река, в следствие от заустването на битово-фекалните води на града е необходимо де се въведе в действие биологичното стъпало.

Води за питейно-битови нужди.

Град Стражица и с.Бряговица получават вода за питейно-битови нужди от хидровъзел "Йовковци", а останалите села от подземни водоизточници.

Язовир "Йовковци" като открит водоизточник с голяма водосборна област е уязвим за замърсяване с органична материя и синтетични повърхностно-активни вещества /СПАВ/.

Хиперхлорирането на водата, наложено от отдалечеността на водоизточника от основния консуматор, създава риск за образуване на канцерогеннитрихалометани /ТХМ/.

Качеството на питейните води в общината се следи от РИОКОЗ гр.В.Търново.

Източници на замърсяване на водите за питейно-битови нужди.

Мониторингът, който РИОКОЗ провежда показва, че съдържанието на вредни химични вещества в питейната вода, използвана от населението не превишава хигиенните норми.

Нитратното замърсяване на подземните води е един от големите хигиенни проблеми на страната, в това число и на Община Стражица, който е резултат на прекомерното азотно торене в земеделието.

Постоянният мониторинг на питейните води за съдържание на нитрати през последните години показва, че водоизточниците на селата Благоево, Балканци, Владислав, Камен, Виноград и Лозен са замърсени с нитрати.

За ограничаване замърсяването на питейните води с нитрати РИОКОЗ всяка година издава заповеди за забрана на наторяването в пояс II на СОЗ на водоизточниците със съдържание на нитрати над 35 mg/l.

Почви

Главен източник на замърсяване на почвите е наторяването и опожаряването на декари стърнища и суха тревна растителност в земеделските земи и горския фонд.

Освен, че при изгаряне се отделят вредни газове във въздуха, също така от високата температура се увреждa повърхностния слой на почвата. Нарушава се нейната структура и воден баланс.

Опожаряванията довеждат до унищожаване на полезни микроорганизми в почвата, които разлагат растителните остатъци и създават органични вещества - един от показателите за плодородието на почвата.

За намаляване на пожарната опасност през пожароопасния сезон Кмета на общината всяка година издава заповед за организация и провеждане на съответни мероприятия.

Шум

Шумът в градската и битовата среда е един от рисковите фактори с хиперинтензивно действие.

Основни източници на шум в градската среда са моторните превозни средства.

Във връзка с това е въведен в експлоатация обходен път поемащ транзитно преминаващите МПС, а през летния сезон общината спира движението в централната градска част.

Радиационна обстановка

Естественият радиационен фон, съкратено – гама-фон, се измерва непрекъснато и автоматично за цялата страна с помощта на 26 локални мониторингови станции в реално време.

Измерванията показват, че няма промяна в стойността на гама-фона за изминалият период, спрямо предходни измервания.

През последните три години не е имало превишение на мощността на еквивалентната доза гама-лъчение /гама-фон/ във Великотърновска област. От измерените проби се установи че специфичната радиоактивност на необработваемите почви е характерна за този район на страната.

Определя се съдържанието на следните радионуклиди в почвата: уран-238 , радий-226, торий-232 , калий-40 , цезий-137 , олово-210. През изминалият период на територията на Великотърновска област е станало едно произшествие с радиоактивни източници от Пожароизвестителни датчици, при опит да бъдат продадени.

В резултат от дейността на човека става допълнително обогатяване на елементите на околната среда с естествени и техногенни радионуклиди и тяхното пространствено преразпределение.

Тези антропогенни източници на радиоактивност обуславят техногенната компонента на радиационния фон. Към тях следва да се отнесат :

- строителните материали ;
- минерални торове, получени от някои фосфорити ;
- сгурията и пепелта.

Отпадъци

През 2003 година бе приет нов Закон за отпадъците – Закон за управление на отпадъците /ЗУО/, който урежда екологосъобразното управление на отпадъците като съвкупност от права, задължения, решения, действия и дейности, свързани с образуването и третирането им, както и формите на контрол.

Общината е съставила план за поетапното закриване на всички сметища за всички населени места до 2010 г. и включването им към организирано сметосъбиране.

На територията на Община Стражица битовите отпадъци се обезвреждат чрез депониране на депа.

Депо гр.Стражица се стопанисва от "Титан-Чистота"ООД. Редовно се разрива, запръстява и се води отчетна книга съгласно изискванията на Закона за опазване на околната среда и Наредбите към него.

Основни проблеми относно експлоатацията на депото за битови отпадъци са:

-кражбите на обозначенията и табелите;

-наличието на външни лица – предимно от ромски произход;

-горене на депото.

Друг основен въпрос, който престои за разрешаване от общината е изчерпване капацитета на депото.

Предприети мерки:

Община Стражица съвместно с общините В.Търново, Лясковец, Г.Оряховица, Златарица и Елена приеха решение да участват в изграждането на регионално депо за битови отпадъци.

В процес на обществено обсъждане е предложената площадка в Мерданя.

Общините имат идеята за изграждане на предприятие за обработка на ТБО, но са в процес на обсъждане на тази тема паралелно с темата за депото, тъй като трябва да се изгради едно от двете.

Във връзка с гореизложеното и на основание чл.21, ал.1, т.15 от Закона за местното самоуправление и местната администрация се учреди и регистрира сдружение с нестопанска цел между шестте общини.

Депа за твърди битови отпадъци

На основание ЗУО, общината проведе обществена поръчка за избор на изпълнител на услугата сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците, която бе спечелена от "Титан – Чистота"ООД гр.София.

Фирмата изпълнителка през 2004 г. въведе към организирано сметосъбиране и сметоизвозване селата Камен, Кесарево и Сушица.

В общината са генерирани следните твърди отпадъци по видове:

Таблица 11

№ 1	Всичко за Общината /тона/			По години /тона/								
				2002 г.			2003г.			2004г.		
	БО и СО	ПО	ОО	БО и СО	ПО	ОО	БО и СО	ПО	ОО	БО и СО	ПО	ОО
	14186	нд	нд	4346	нд	Нд	4773	нд	нд	5066	нд	нд

За сметосъбирането се използват:

- 4 м3 контейнери – 67 бр.
- контейнери тип “Бобър” – 165 бр.
- кофи за смет – 90 бр., които са собственост на Общината, но са раздадени на собствениците на жилища на отговорно пазене и за ползване.
- кошчета за смет – 50 бр.

В селата Камен, Кесарево и Сушица, община Стражица също се извършва сметосъбиране и сметоизвозване от Фирма “Титан – Чистота” ООД -София. По договор с фирмата в селата трябва да бъдат доставени по 40 бр. контейнери тип “Бобър”. На този етап селата разполагат съответно със следния брой контейнери, които се обслужват 4 пъти седмично:

-с.Камен – 15 бр.
-с.Кесарево – 27 бр.
-с.Сушица – 15 бр.

През 2005 година предстои включване в системата за сметосъбиране и на селата: Г.Сеновец, Николаево, Асеново, Ц.Извор и Благоево.

В Община Стражица отпадъците не се преработват предварително. Не е въведена система за разделно събиране на отпадъците за населението. Изключение правят фирмите “Корадо - България” АД и “ВЕЛПА-91”АД, които събират метални и хартиени отпадъци и ги предават на преработвател.

Към момента на територията на общината отпадъци от черни и цветни метали се изкупуват на четири лицензирани площадки в град Стражица и село Благоево. Събраните отпадъци се предават в съответните преработвателни фирми и бази в страната.

Съществуващите депа в Община Стражица са:
Таблица 12

Депа за отпадъци

№	Населено място	Депо в местността	отсто-яние /км/	Ста-тут	Капацитет /м3/		Площ /дка/		Обе-зопа-ся-ване
					про-ектен	оста-тъчен	Про ект.	ос-тат.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Асеново	Турски гробища	0,4	о/н	11190	669	3	0	не
2.	Балканци	Вехтите лозя	0,3	о/н	3195	1750	2	0,1	не
3.	Благоево	Карача	0,6	о/н	6490	735	2	0	не
4.	Бряговица	Мандрата	0,3	о/н	6320	173	3	0,1	не
5.	Виноград	Стари кариери	0,5	о/н	9180	816	6	0,8	не
6.	Владислав	Ковачева поляна	0,3	о/н	3500	174	2	0	не
7.	Водно	Мерата	0,4	о/н	440	160	2	0,2	не
8.	Г.Сеновец	Ченака	0,5	о/н	3230	0	3	0,1	не
9.	Железарци	Долната махала	0,5	о/н	300	39	1	0	не
10.	Кавлак	Яркеси	0,7	о/н	360	0	1,5	0	не

11.	Камен	Табакчийница	0,3	о/н	15200	0	5	0,2	да
12.	Кесарево	Бирн.воденица	0,6	о/н	8500	0	2	0	не
13.	Лозен	Геранчетата	0,3	о/н	6020	203	3	0	не
14.	Любенци	Тек тарла	0,8	о/н	170	16	0,5	0	не
15.	Мирово	Вехтите герани	0,3	о/н	2730	300	2	0,1	не
16.	Николаево	Големия трап	0,5	о/н	2110	196	2	0	не
17.	Н.Върбовка	Чанаджик	0,6	о/н	4100	233	3	0,1	не
18.	Н.Градище	Сеферя	0,4	о/н	3900	750	2	0	не
19.	СТРАЖИЦА	Сухото дере	3	о/н	60000	5284	10	0	не
20.	Сушица	Нездоглу	0,3	о/н	14500	0	2	0	не
21.	Теменуга	Осена	0,5	о/н	620	45	2	0,1	не
22.	Царски извор	Кайрака	0,3	о/н	9380	919	4	0,4	не
	ВСИЧКО:				172485	12462	62	2,1	

От данните в таблицата се налага изводът, че почти всички сметища са с около 92% запълнен капацитет и 97% заета площ.

Депата на кметствата са разположени в повечето от случаите в оврази и естествени дълбочини на терена и това до някъде е благоприятно положение за избягване замърсяванията на околните територии.

Мониторинг на депата по отношение замърсяването на подпочвените и повърхностни води, както и за наличието на био-газ не се прилага.

Общинската администрация разработи Общинска програма за управление на отпадъците, която бе приета от Общински съвет гр.Стражица и бе утвърдена от РИОСВ гр.В.Търново. Общинският съвет прие Наредба за битовите отпадъци, която определя реда и условията за изхвърлянето, събирането, транспортирането, обезвреждането и оползотворяването на битови, строителни и масово разпространени отпадъци на територията на общината както и контрола на изпълнението на нормативните изисквания.

ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ПРОГРАМИ В СЕКТОР “РАЗВИТИЕ НА ИНФРАСТУКТУРАТА И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА ” ДЕЙСТВАЩИ В ОБЩИНАТА

Наименование на програмата/проекта	**Зададени задачи в програмата**	**Въздействие на програмата**	**Начало на осъществяване /година ,месец/**	**Завършване на осъществяването /година, месец/**	**Планирани парични средства**	**Източници на парични средства**

“Почистване и озеленяване на районите около жилищните блокове в кв. 87 на гр. Стражица”	“Почистване и озеленяване на нерегламентирано сметище в кв. 26 на село Благоево”	“Почистване и озеленяване на централната част на село Сушица”
Почистване на замърсените територии и създаване на привлекателно място за отдих.	Постигане на чист и хигиеничен вид на площ намираща се в кв. 26 на село Благоево .	Постигане на чист и хигиеничен вид на площ намираща се в централната част на село Сушица.
Премахване на нерегламентирано сметище и предотвратяване на възникването на ново . възпитаване на населението в активно доброволно участие в опазването на околната среда.	Премахване на нерегламентирано сметище и предотвратяване на възникването на ново . възпитаване на населението в опазване на заобикалящата ги среда.	Почистване , затревяване и залесяване и недопускане на повторно замърсяване. Възпитаване на подрастващите с оглед участие в благоустрояването и поддържането
03.05.2005 г.	03.05.2005 г.	01.05.2005 г.
31.05.2005 г.	08.06.2005 г.	06.06.2005 г.
4617.40 лв	4207.43 лв.	4232.42 лв
МОСВ	МОСВ	МОСВ

“Проект “Красива България – Ремонт на ОДЗ “ Ангел Каралийчев”гр. Стражица	“Микропроект 561 - Изграждане на колектор за отпадни води с.Камен”	“Микропроект 214 – Почистване коритото на река Голяма река от наноси, храсти и дървета”
Създаване на временни работни места чрез извършване на СМР и провеждане на професионално обучение за безработни.	Да се намали замърсяването на околната среда и риска от замърсяване на локалния водоизточник.	Да се намали риска от наводняване на ниската част от града, промишлената зона и гаровия район.
Сградата ще придобие приветлив външен вид , ще подобри функционалността си и ще се създадат по-добри условия за обитаване от децата и работещите.	Изграждане на колектор с локално пречиствателно съоръжение.	Ще се изгради корекция на участък от 465 метра на коритото на река Голяма река , който е затлачен и се нуждае от почистване .
Предстои подписване на договор.	Предстои подписване на договор.	29.11.2004 г.
Предстои подписване на договор.	Предстои подписване на договор.	30.04.2005 г.
130325.21 лв.	229480 лв.	204114.11 лв.
Програма “ Красива България “ на ПРООН и Община Стражица	СИФ и Община Стражица	СИФ и Община Стражица

“Програма САПАРД – Подобряване и ремонт на междуселищната инфраструктура”	“Проект “Красива България – Център за рекреация и обществени контакти от общоградско значение” град Стражица
Да се подобри състоянието на транспортната инфраструктура на територията на Община Стражица.	Създаване на временни работни места чрез извършване на СМР и провеждане на професионално обучение за безработни.
Ще бъдат рехабилитирани и подобрени за експлоатация 37.5 км. от четвъртокласната общинска пътна мрежа.	Изграждане на привлекателна централна част в гр. Стражица с възможности за приятно прекарване на свободното време.
01.08.2004г.	01.07.2004г.
01.08.2006г.	01.06.2005г.
3658888.75 лв.	299000.00 лв.
Програма “САПАРД” и Община Стражица	Програма “ Красива България “ на ПРООН и Община Стражица

SWOT АНАЛИЗ

СИЛНИ СТРАНИ

- изградена производствена база и работещи средни промишлени предприятия;
- нови малки предприятия в преработващата индустрия;
- наличие на преработвателни мощности в хранително вкусовата промишленост;
- положителен икономически растеж;
- сравнително евтина работна ръка;
- производствен опит и традиции в селското стопанство, висок % земеделски, горски и водни територии;
- свободна работна сила;
- балансирано изградена мрежа от образователни, здравни и културни заведения;
- професионално образование, опитващо се да реагира на пазара на труда;
- наличие на добри транспортни комуникации от регионално и национално значение, близост на летище;
- съхранени културни традиции и обичаи

СЛАБИ СТРАНИ

- ограничени вътрешни финансови ресурси за развитие;
- загубени външни пазари и свито вътрешно потребление за фирмите от преработващата индустрия;
- недоизградена и недостатъчно ефективна бизнес и пазарна инфраструктура;
- недостатъчно организации, подпомагащи бизнеса и гражданското общество и недостатъчно услуги от съществуващите;
- неблагоприятни демографски тенденции;
- високо равнище на безработица – над средната за страната;
- ниска квалификация на по-голямата част от безработните и слаба професионална адаптивност;
- нисък жизнен стандарт;
- амортизирана и недоизградена инфраструктура – транспортна, водоснабдителна, хидромелиоративна, социална /здравна, обслужваща, културна/;
- различия в условията на живот в града и селата;
- липса на законови възможности за генериране на средства за съфинансиране на проекти;

ВЪЗМОЖНОСТИ

- съхранена природна среда, екологично чист район;
- природен потенциал – добър баланс между видовете територии – земеделски земи, горски фонд, водни площи и течения, урбанизирани територии;
- развитие на модерно селско, горско стопанство и рибовъдство чрез финансиране от ЕС;
- развитие на биологично пчеларство;
- обвързване на местните суровини с предприятия на преработвателната промишленост;
- нови пазари за реализация на местна продукция;
- привличане на чужди инвестиции;
- използване на Структурните фондове на ЕС и Кохезионния фонд за подобряване и развитие на инфраструктурата;
- развитие на туризма на базата на културните и природни дадености;
- участие в национални и международни проекти за културен обмен;
- трансгранично сътрудничество.

ЗАПЛАХИ

- липса, недостиг на инвестиции, ограничен интерес на чуждите инвеститори към малките общини;
- несправяне с Европейската конкуренция, недостатъчно умения за предприемачество;
- засилване на емиграцията, поради привлекателността на пазара на труда в ЕС и конкуренцията на по-големите градове в България;
- слабо взаимодействие със съседни общини за реализация на съвместни проекти.

Фиг. 5 “ SWOT анализ”

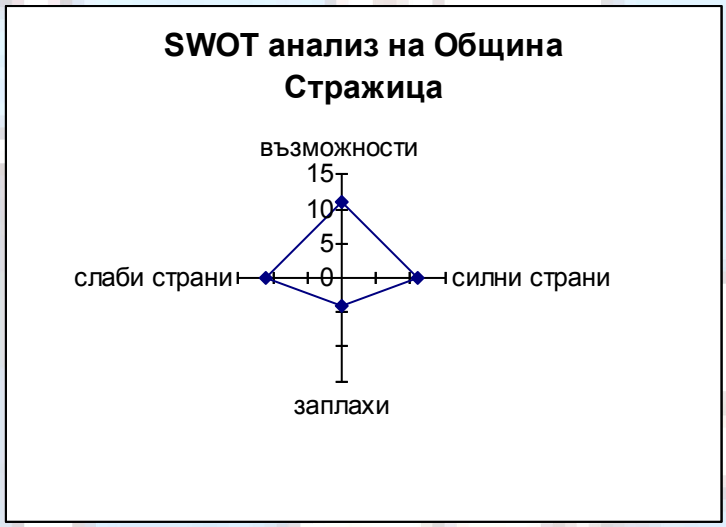

III. Стратегическа част

Визия за развитие

В И З И Я

Община Стражица се стреми към бъдеще, в което природните ресурси и сътвореното от нейните жители да бъдат използвани по най-разумен и ефективен начин за осигуряване на хармонично развитие, поминък и просперитет на всеки; общината да бъде привлекателно място за живот и личностна реализация, роден дом за всички.

В рамките на формулираната визия, на основа на трайните тенденции и процеси в икономиката и социалния живот на общината през последните години, в съответствие с общовалидните принципни насоки за развитието на човешките общности от гледна точка на концепцията за устойчивото развитие, се очертават следните приоритети пред община Стражица:

- **Постигане на устойчив растеж и увеличаване на заетостта чрез повишаване на конкурентноспособността на общинската икономика.**

- **Развитие и модернизация на инфраструктурата.**

- **Опазване на околната среда и повишаване качеството на живот.**

- **Регионално, трансгранично и международно сътрудничество и партньорство и изграждане на съвременна институционална среда.**

ПРИОРИТЕТ 1Постигане на устойчив растеж и увеличаване на заетостта чрез повишаване на конкурентноспособността на общинската икономика.

Цел1 Развитие на модерно селско, горско стопанство и рибовъдство

Мерки:

1. Създаване на модерни ферми и пазари отговарящи на европейските изисквания.
2. Засаждане на нови и подобряване състоянието на съществуващите трайни насаждения.
3. Развитие на зеленчукопроизводството.
4. Изграждане на борса/тържище за земеделски продукти.
5. Изграждане на хидромелиоративни системи.
6. Развитие на биологично земеделие и пчеларство.

Цел 2 Обвързване на аграрния сектор с преработващата индустрия

Мерки:

7. Създаване на предприятия за високо технологично преработване на продуктите от животновъдството, растениевъдството и горското стопанство.

Цел.3 Подпомагане на малкия и среден бизнес и привличане на инвестиции

Мерки:

8. Изграждане на бизнес инфраструктура.
9. Подобрено административно обслужване и подкрепа на предприемачите и МСП.

10. Развитие и трансфер на нови технологии. Изграждане на публично-частни партньорства.
11. Разработка на инвестиционен профил на общината.Маркетинг за привличане на инвестиции.

Цел 4 Укрепване на връзката град-селски територии.

Мерки:

12. Разнообразяване на структурата и създаване на нови връзки град-село.

Цел 5 Повишаване на заетостта

Мерки:

13. Постигане образователно равнище и квалификация на работната сила съответстващо на потребностите на икономиката.

Цел 6 Постигане на ефективно туристическо развитие

Мерки:

14. Развитие на алтернативен туризъм.

ПРИОРИТЕТ 2 Развитие и модернизация на инфраструктурата.

Цел 1 Усъвършенстване на техническата инфраструктура

Мерки:

1. Реконструкция и рехабилитация на общинска пътна мрежа.
2. Изграждане и рехабилитация на улични и тротоарни настилки в населените места от Общината.
3. Рехаблитация и реконструкция на водопроводната мрежа в Общината.
4. Свързване на селата с отклонения в качеството на водата за водоснабдяване от язовир Йовковци.
5. Доизграждане и рехабилитация на канализационната мрежа на гр. Стражица.
6. Изграждане на канализационна мрежа и в селата от Общината.
7. Подобряване инфраструктурата на телекомуникациите.
8. Доизграждане и подобряване на енергийната инфраструктура.
9. Подобряване инфраструктурата на селското и горското стопанство.

Цел 2 Усъвършенстване на социалната инфраструктура.

Мерки:

10. Изграждане, рехабилитация и енергийноефективна реконструкция на училища, социални, здравни и читалищни сгради.
11. Подобряване и ремонт на спортната инфраструктура.
12. Изграждане на туристическа инфраструктура.

ПРИОРИТЕТ 3 Опазване на околната среда и повишаване качеството на живот.

Цел 1 Подобряване параметрите на околната среда

Мерки:

1. Почистване на нерегламентираните сметища.
2. Изграждане пречиствателни съоръжения в селата.
3. Въвеждане на разделно сметосъбиране.
4. Включване към регионалното депо за отпадъци./ Предприятие за преработване на отпадъци.

Цел 2 Опазване на природното наследство на общината

Мерки:

5. Опазване на лечебни растения и биоразнообразието в общината.
6. Мероприятия срещу ерозионни процеси, укрепване на свлачища , почистване и укрепване на речни корита.

Цел 3 Превръщане на общината в привлекателно място за живот.

Мерки:

7. Изграждане на зони за отдих и екотуристическа инфраструктура.

8. Подобряване на ефективността на образователната система.
9. Подобряване на здравеопазването и здравните услуги.
10. Подпомагане социално обременените групи.
11. Развитие на културата и съхраняване на културната идентичност.

ПРИОРИТЕТ 4 Регионално, трансгранично и международно сътрудничество и партньорство и изграждане на съвременна институционална среда.

Цел 1 Създаване на партньорства за постигане на развитие.

Мерки:

1. Създаване на партньорства.
2. Участие в съвместни проекти със страни от ЕС.

Цел 2 Развитие на институционалния и административен капацитет

Мерки:

3. Укрепване капацитета на местната власт.
4. Подобряване на качеството на услугите предоставяни от местните власти.

Освен компонентите, съдържащи се в основната цел /икономика, устойчив растеж и инфраструктура/, планът адресира мерки и към още два аспекта на общинско развитие "Околна среда и повишаване качеството на живот" и "Установяване на сътрудничество, партньорство и съвременна институционална среда".

Реализирането на основната цел е невъзможна без конкретизация на няколко нива – приоритетни сектори, цели към развитието на тези сектори, мерки/програми към всяка от целите и конкретни проекти или проектни идеи за прилагане на всяка от мерките.

Приоритет 1 Постигане на устойчив растеж и увеличаване на заетостта чрез повишаване на конкурентноспособността на общинската икономика.

Устойчивото и балансирано развитие налага както нови, количествени, така и качествени изменения, обхващащи всички елементи на регионално развитие и водещи до балансирано и хармонично интегриране.

За постигане на устойчив растеж, ще бъдат предприети действия насочени към спиране на икономическия спад, стабилизиране на местната икономика и преминаване към ускорено развитие. За целта се предвиждат мерки, насочени към изграждане на местната инфраструктура, която да осигури достъп и да привлече чужди инвестиции. Основните насоки за подпомагане на общинската икономика са свързани с повишаване на нейната конкурентноспособност и стимулиране на частния бизнес.

Оценката на степента на достигане до тази цел ще се осъществява чрез показатели, характеризиращи развитието на икономиката.

Ключовите компоненти тук ще бъдат:

♦ Атрактивна бизнес среда;

♦Стимулиране нови технологии;

♦Обвързановст между аграрен сектор и преработваща индустрия

Цел 1 Развитие на модерно селско, горско стопанство и рибовъдство

Създаването на условия за развитие на устойчиво селско стопанство, чрез подобряване състоянието на съществуващите трайни насаждения, развитие на зеленчукопроизводство, изграждане на борса/тържище за земеделски продукти са основни предизвикателства в развитието на общината.

Целесъобразно е да се използват средствата на Структурните фондове и програми на Европейския съюз за реализиране на проекти за обучение и преквалификация, за създаване на масиви от трайни и други насаждения с прилагане на нови технологии отговарящи на европейските изисквания.

Мярка 1 Създаване на модерни ферми и пазари отговарящи на европейските изисквания.

Основните дейности тук са:

♦Подпомагане изготвянето на бизнес планове и проекти за създаване на модерни ферми;

♦Административна подкрепа в изготвяне и реализация на инвестиционните проекти;

♦Изграждане на пазар за живи животни, съобразен с изискванията на нормативните уредби.

Мярка 2 Засаждане на нови и подобряване състоянието на съществуващите трайни насаждения.

За реализирането на тази мярка общината ще предприеме следните действия:

♦Максимално оползотворяване на възможностите на САПАРД и другите програми финансиращи земеделието

♦Маркетиране на възможностите за привличане на инвеститори.

Мярка 3 Развитие на зеленчукопроизводството.

♦ Възраждане на традиционното за общината зеленчукопроизводство чрез създаване на полета с поливни съоръжения, търсене на нови пазари за реализация на продукцията.

Мярка 4 Изграждане на борса/тържище за земеделски продукти.

Развитието на тържищна търговия, ще повишава както нивото и качеството на търговията с пресни и преработени селскостопански продукти, така и съответствието на качеството им с международните стандарти.

Мярка 5 Изграждане на хидромелиоративни системи

Възстановяването и изграждането на хидромелиоративни системи ще даде възможност за развитие на поливно земеделие, повишаване на добивите и развитие на зеленчукопроизвидството и отглеждането на други култури, които изискват напояване.

Основни дейности:

- Реализация на проекти за възстановяване на напоителните системи.
- Информационна, методическа и организационна помощ за създаване на сдружения за напояване.

Мярка 6 Развитие на биологично земеделие и пчеларство

Популяризирането ще се реализира чрез масово достъпни информационни материали за добри практики и консултации / в агро-бизнес центрове/.Стимулирането се осъществява по две направления – по –изгодна пазарна реализация на продукцията и леснодостъпно осигуряване на компост за наторяване. Мярката е в пряка зависимост от осигуряване на условия за поливно земеделие.

Дейности:

♦Разпространение на информация за изискванията и предимствата на биологичното земеделие;

♦Осъществяване на организационна помощ за сертифициране и регистрация на биологични ферми;

♦Организиране на базари за продукти от биологични ферми.

Цел 2 Обвързване на аграрния сектор с преработващата индустрия

Аграрният сектор на общината има неизползван потенциал. За развитието на общината ще се разчита на утвърждаването на аграрният профил оценен от позицията на съвременните критерии и изисквания на ЕС.

Мерките се насочват в две направления:

Преодоляване на недостатъците на аграрния сектор – слаба организираност и пазарна инфраструктура, слабо присъствие на научно обслужване, ниска ефективност;

Разширяване на комплекса от дейности/оползотворяване на ресурси/ - модерно животновъдство, увеличаване на трайните насаждения, поливно земеделие, интензивно зеленчукопроизводство, преработващи предприятия, включване на алтернативния туризъм като съпътстваща дейност.

Крайната цел в развитието на аграрния сектор е да се постигнат нови качества – конкурентоспособност, устойчивост.

Мярка 7 Създаване на предприятия за високо технологично преработване на продуктите от животновъдството, растениевъдството и горското стопанство.

Обвързването на производството на продукти от отраслите с преработващата промишленост ще е залог за едно устойчиво развитие на тези сектори. Това би спомогнало и за постигане на една по-висока и трайна заетост на населението на общината.

Цел 3 Подпомагане на малкия и среден бизнес и привличане на инвестиции

Първа необходима стъпка е подобряване на диалога и повишаване на взаимното доверие между общината и бизнеса. Необходимо е също така координиране на бизнес – намеренията, тяхното информиране и насочване.

Основната цел тук е изготвянето и предоставянето по подходящ начин на информация на потенциални инвеститори за икономическия потенциал на общината и за възможностите за бизнеса.

Мярка 8 Изграждане на бизнес инфраструктура

Предоставянето на бизнес и технологични услуги, допринасящи за развитието на предприемачеството и местния бизнес и /или създаването на нови работни места, е все още определен дефицит в Общината. Това определя необходимостта от дейности по създаване и повишаване ефективността на бизнес услугите, включително специализирани услуги за МСП. Общината се нуждае от изграждане на бизнес- инкубатори, бизнес-център, нови производствени зони.

Въвеждането на съвременни организационни форми за насърчаване на пазарното преструктуриране в промишлеността, следва да осигурят необходимото съдействие в технологичното обслужване на промишлените предприятия, осигуряване на задгранични партньори, координиране усилията на местните партньори за изпълнение на съвместни проекти

Основната цел на мерките и проектите в това направление е да се постигне технологично обновление на прозводствените предприятия в общината, което ще доведе до увеличаване на качеството на продукцията и конкурентноспособността на самите предприятия.

Основните дейности по тази мярка включват:

- Създаване на Агробизнес център, който ще улеснява презграничните контакти.
- Изграждане на бизнес инкубатор/ бизнес- център.
- Изграждане на гише на предприемача.
- Разработване на пакет от документи за стимулиране на бизнеса на местно ниво, местни данъци и такси.
- Консултанска и методическа подкрепа за създаване и развитие на малки и средни предприятия.
- Информационно осигуряване, обучение и консултации за съвременен мениджмънт и маркетинг.
- Обучение на местния бизнес.

Реализирането на тези проекти е свързано с:

- Идентифициране на различни източници за финансиране на благоустройствени мероприятия и изграждане на инфраструктура;
- Начало на изграждане на бизнес инфраструктура.

Мярка 9 Подобрено административно обслужване и подкрепа на предприемачите и МСП

Усилията ще бъдат насочени основно към повишаване на конкурентноспособността на МСП, поради факта, че при присъединяването на страната към ЕС, голяма част от МСП може да фалират или да изпитат сериозни затруднения да се конкурират успешно с фирмите в Единния пазар.

Един от основните фактори, който успешно би подпомогнал повишаването на конкурентноспособността на МСП и би позволил създаването на продукти с висока стойност е наличието на ресурс от висукообразовани кадри.

Дейности:

♦ Активно привличане на бизнес организациите и разпространяването на информация за секторите на МСП.

♦Разработването на специални програми съвместно с организации на малкия и среден бизнес, чрез които МСП да получават безплатни консултации при изготвяне на бизнес планове, така че да бъдат улеснени в подготовката.

♦Подкрепа създаването на партньорства с бизнеса в страната и чужбина;

♦ Развитие на бизнес мрежи и кооперране на малките и средните предприятия;

Мярка 10 Развитие и трансфер на нови технологии. Изграждане на публично-частни партньорства.

Позиционирането на производителите в общината, в европейските и световните пазари, налага като задължително изискване постигането на определени технологични стандарти и ново качество на произвежданата продукция.

Дейностите по тази мярка включват:

♦Анализ на нуждите, проблемите и възможностите за подкрепа от страна на общината.

♦Провеждане на срещи с бизнеса за информиране относно общински проекти.

♦ Създаване на Консултативен съвет за бизнес развитие към Община Стражица.

♦ Осигуряване на информация за възможностите за финансиране по Европейски програми и фондове на регионално, национално и международно ниво.

♦Насърчаване започването на бизнес чрез правни консултации, обучение за достъп до информация.

♦Насърчаване развитието на публично- частните партьорства при развитието и трансфера на нови технологии;

Цел 11 Разработка на инвестиционен профил на общината. Маркетинг за привличане на инвестиции.

Едно от важните условия за изграждане на конкурентет профил на общината е достъпът до информационни и комуникационни технологии. Постигането на тази цел, от една страна е свързано с въвеждането на нови технологии за цифров пренос на информация, водещи до повишаване на ефективността, обхвата и прозрачността от представянето на публични услуги на населението, както и услуги на местния бизнес. От друга страна, използването на тези технологии е свързано с подходящо обучение на населението и местния бизнес.

Дейностите по тази мярка включват:

♦Разработване на маркетингов профил на общината.

♦Разработване на система от маркетингови мероприятия по привличане на чужди инвестиции.

♦Представяне на общината на национални и международни форуми за търсене на инвеститори.

♦ Разширяване на връзките на общината с други общини, области и градове в страната и чужбина.

♦ Работа в мрежа с организации, подкрепящи икономическото развитие/Агенция за инвестиции, Министерство на икономиката, Агенция за малки и средни предприятия/.

♦ Разработване на активна програма за промоциране на свободни търговски обекти, индустриални сгради и терени.

Очаквани резултати :

Постигане на конкурентоспособна и динамична икономика, реализираща местните потенциали.

Повишаване на инвестиционната привлекателност на общината.

Привличане на нови динамични и конкурентни производства в Общината.

Цел 4 Укрепване на връзката град-селски територии

Специален акцент трябва да се постави върху укрепване на връзката град –село, чрез подобряване на комуникациите, създаване на работни места, подобряване на услугите. С тази цел се преследва стимулирането на производства и услуги извън града. Освен икономическа мотивация се очаква значително увеличена местна заетост, задържане на населението - оживяване на селските райони на общината. Взаимодействието между града и селото са от стратегическо значение за повишаване на конкурентноспособността на Общината.

Мярка 12 Разнообразяване на структурата и създаване на нови връзки град –село.

Необходимо е да бъдат предприети действия към разнообразяване на структурата на селскостопанската заетост. Близостта на града до селата е фактор, който трябва добре да се използва в бъдеще, тъй като създава възможности за подобряване и създаване на нови връзки град –село и за превръщане на града в опорен център на селищната система, обслужващ селската местност. Ще се отдели специално внимание върху тези функции на града, които играят обслужваща роля в процесите на преструктуриране на селските райони, като мерките са насочени към разнообразяване на структурата и към създаване на нови- връзки град –село. Взаимодействието между града и селото са от стратегическо значение за повишаване на конкурентноспособността на селските райони.

Цел 5 Повишаване на заетостта

Община Стражица е сред общините с високо равнище на безработица. Прилагането на превантивни и активните мерки на пазара на труда ще обхване всички социални групи с особена подкрепа на най рисковите групи. Борбата с безработицата изисква широобхватни мерки за подкрепа. Инструмент за политиката по заетостта са регионалните и местни програми за заетост. Подкрепата на предприемачеството и МСП и изграждането на нова образователна инфраструктура с многопрофилно предназначение биха дали добри резултати. Партньорство със заинтересованите институции в общината за реализирането на мерки за увеличаване на заетостта в различни области съобразени с конкретните икономически и социални условия на територията на общината, както и за извършването на общополезни дейности, които ще обновят облика й, ще имат добър социален ефект.

Ще бъдат предприети следните дейности:

♦ Информиране на работодателите и безработните лица за политиката по заетостта, регламентирана в Националния план по заетостта.

♦ Усъвършенстване на системата за работа с работодателите, с цел максималното им обхващане и насърчаване за използване на предлаганите от ДБТ услуги по заетостта, съобразно ситуацията на пазара на труда.

♦ Усвояване на нови техники и методи за работа, насочени към всеобхватно и качествено обслужване на търсещите работа лица.

♦ Помощ на индивиди за самонаемане.

♦ Подкрепа за професионално обучение на предприемачи и самонаети.

♦ Създаване на работни места в секторите с растеж.

♦ Действия за засилване на социалната интеграция на хората в неравностойно положение, в т.ч хората, изложени на социално изключване, малцинствата и хората с увреждания.

♦Превенция на младежката и дългосрочна безработица.

Мярка 13 Постигане образователно равнище и квалификация на работната сила съответстващо на потребностите на икономиката.

Пазарът на труда не гарантира в достатъчна степен възвращаемост на инвестициите – ефектът от обучението не се реализира веднага, а в по-дългосрочна перспектива. Освен

това работодателите са настроени негативно към инвестиции в подготовка и повишаване квалификацията на работна сила.

Общината е обезпокоена от нарастващият процент млади хора, неграмотни или с начално образование, които са най-вече, от бедните етнически малцинства - изолирани от пазара на труда.

Осъществяването на мерките, дейностите и проектите за повишаване качеството на човешкия капитал, ще се реализират в партньорство между местната власт и социално – икономическите партньори, в т.ч училища, бизнеса, териториално бюро по труда, неправителствения сектор. За целта следва да се използват всички възможности, които се предлагат за финансова подкрепа на тази мярка и проекти от действащите оперативни програми до 2007 и новите програми 2007-2013, както и различните инициативи на ЕС.

Дейностите които включваме в тази мярка са:

♦Осигуряване на необходимите ресурси нормативно –методически и организационни/ програми, стандарти и др./, информационни / база данни/, кадрови/ лектори, административен персонал/- за обучение и квалификация на временно и трайно безработни.

♦Намаляване на несъответствието между образователното равнище и професионалните умения и квалификация на заетите лица и трудовите характеристики на работната сила, които се търсят на пазара на труда.

♦Адаптиране на съществуващата и създаване на нова образователно-квалификационна инфраструктура с многоцелево предназначение / за нуждите на професионалното образование, за целите на обучението през целия живот, за преодоляване на ниската грамотност/, отговаряща на европейските стандарти за обучение.

Цел 5 Постигане на ефективно туристическо развитие

Наличието на природни ресурси и туристически продукти е възможност както за икономическото стабилизиране на общината, чрез създаване на допълнителна заетост и приходи за населението, така и за приобщаване към други общности и културен и духовен обмен. Усилията трябва да се насочат към създаване на продаваеми туристически продукти и туристически "новини", изграждане на туристическа инфраструктура, квалификация на кадри, активен маркетинг, информираност и адекватно поведение на местното население, благоустрояване в основните туристически ареали.

Туризмът в общината има потенциал да се развива в две направления:

♦ В селските райони -селски, екологичен, познавателен, културен и аграрен туризъм.

♦ В града – културен туризъм.

Мярка 14 Развитие на алтернативен туризъм

Развитието на алтернативен туризъм е една от неизползваните възможности за развитие на общината. Усилията трябва да бъдат насочени към изграждане на туристическа инфраструктура, информираност, благоустрояване в планираните дестинации. Основните природни ресурси за развитие на туризма в общината са в селските райони и околностите на града. Следва да се доразвиват възможностите за развитие на екотуризма, основите на който се поставят през 2005г. с реализация на проект по програма ФАР "Развитие на Българския екотуризъм".

Необходими са както определени действия от страна на общинската администрация, така и от конкретни проекти. Някои от стъпските са:

♦ Кооперииране на общината с потенциални инвеститори в тази област.

♦Предлагане на природното и културно наследство като завършен туристически продукт в рекламна страница на общината.

♦ Поддържане на обектите, представляващи интерес за посещение.

ПРИОРИТЕТ 2 Развитие и модернизация на инфраструктурата;

Подкрепата за развитие и модернизация на инфраструктурата е от определящо значение за включване на общината в процесите на развитие и конкурентоспособност. Регионалната и местна инфраструктура е ключов фактор, стимулиращ развитието на бизнеса и икономическо приобщаване на цялата територия. Освен това дейностите по изграждане и модернизация на инфраструктурата са източник за създаване на нови работни места в процеса на нейното изграждане и функциониране.

Постигането на този приоритет ще бъде до голяма степен резултат от реализацията на инфраструктурни проекти. Инвестициите, свързани с местната инфраструктура са основен фактор за регионална конкурентноспособност, за повишаване мобилността на населението, за навлизане на информационните и комуникационни технологии.

Ефектът от подобрена пътна свързаност се изразява в следното:

Стимулиране на местната икономика чрез подобряване на транспортните връзки.

Засилване на конкурентната среда на общинската икономика чрез улесняване на транспортните връзки и по този начин стимулиране на нейната ефективност.

- развитие на инфраструктурата, допринасяща за постигането на целта за устойчив икономически растеж, заетост и балансирано развитие.
- подобряване на качеството на инфраструктурните услуги в съответствие с очакваното търсене на различните видове структура;

Мярка 1 Реконструкция и рехабилитация на общинската пътна мрежа

Техническата инфраструктура е ключов фактор, стимулиращ икономическото и социалното развитие и допринасящ за обвързване на общината с областта и за осъществяване на активни национални и наднационални връзки. По-добрите условия безспорно водят до повече инвестиции и създаване на благоприятни условия за растеж. В тази връзка Община Стражица включва редица проекти за ремонт, рехабилитация или изграждане на пътища.

Основните действия тук ще бъдат:

♦Инвестиране в трайно подобряване на експлоатационното състояние на пътищата минаващи през общината и пътищата свързващи я със съседните общини и областния център чрез рехабилитация на пътища от III и IV клас;

Мярка 2 Изграждане и рехабилитация на улични и тротоарни настилки в населените места от общината.

Основните действия тук ще бъдат:

♦ ремонт и изграждане на улична пътна мрежа;

♦ ремонт и изграждане на тротоарни настилки.

Мярка 3 Рехабилитация и реконструкция на водопроводната мрежа в общината

Инфраструктурата свързана с подобряване на жизнената среда, включва и елементи по подобряване на водоснабдяването. Силно амортизираните мрежи и съоръжения са причина за големи загуби на питейна вода и влошаване процеса на водоподаване, което налага спешни мерки за ограничавне на загубите и подобряване на водоснабдяването.

Основни дейности:

♦ Реконструкция и изграждане на водопроводната мрежа за намаляване на загубите на вода и повишаване качество на питейната вода;

♦Издирване на замърсители на подпочвената вода и отстраняването им за подобряване на качеството на водоснабдяването

Мярка 4 Свързване на селата с отклонения в качеството на водата за водоснабдяване от язовир Йовковци

Планираните дейности по тази мярка са насочени към изграждане на нови съоръжения. Реализацията на тази дейност ще гарантира трайно водоснабдяване на населението и подобряване качеството на водоснабдяването от хигиенна гледна точка.

Мярка 5 Доизграждане и рехабилитация на канализационната мрежа на гр.Стражица.

Сериозен проблем е недостатъчната проводимост на съществуващите канализационни клонове и връщане на отпадъчните води през съществуващите канализационни отклонения. Зачестяват и повредите по канализационните мрежи, което налага тяхната реконструкция и модернизация.

Основните дейности тук ще бъдат:

♦ Реконструкция и подновяване на съществуващата канализационна мрежа;

♦ Доизграждане и оборудване на ГПСОВ според стандартите на ЕС;

Мярка 6 Изграждане на канализационна мрежа в селата от Общината.

Основната цел е изграждане на канализационна мрежа в селата според изискванията на ЕС.

Тук ще бъдат предприети следните дейности:

♦ Изграждане на канализационна мрежа в селата от общината.

♦ Изграждане на колектори за отвеждане на отпадъчните води с пречиствателни съоръжения към тях;

Мярка 7 Подобряване на инфраструктурата на телекомуникациите

Едно от важните условия за изграждане на конкурентен профил на община Стражица е достъпът до информационни и комуникационни технологии. Липсата на достъп до подходящи телекомуникационни услуги представлява сериозна пречка в развитието на общината. Инсталирането на цифров капацитет в цифровите централи позволява откриване на цифрови номера на бизнеса и населението с разширяване набора от услуги – цифрови наети линии, високоскоростен интернет и др.

Основните дейности които ще предприеме общината са:

♦Осигуряване на условия за навлизане на нови интернет доставчици и изграждане на алтернативни мрежи;

♦ Подкрепа на нови инвеститори в сферата на мобилните комуникации;

♦Развиване на умения, свързани с информационните и комуникационните технологии от местното население.

Мярка 8 Доизграждане и подобряване на енергийната инфраструктура.

Енергийната ефективност не е самоцел, а средство за намаляване на разходите, подобряване на конкурентноспособността, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда. Задоволяването на енергийните потребности чрез замяна на традиционните горива с природен газ ще доведе до постигане на по-добър икономически ефект в сравнение с използването на традиционните енергоизточници, така и до премахване на вредните въздействия върху околната среда и ще спомогне за изпълнение на поетите ангажименти по международни конвенции и договори за околната среда.

Дейности:

♦Насърчаване на инвестициите в енергийна ефективност при крайните потребители/саниране на жилищни и обществени сгради, енергоспестяващо осветление и др./.

♦ Изграждане на ефективни системи за газификация или топлофикация, изискващи по – малко средства, отколкото изграждане на електрическа мощност за задоволяване на същото потребление, програма за газификация на Стражица.

♦ Насърчаване използването на възобновяеми енергийни източници, които подобряват екологичното състояние, като по този начин намаляват нуждата от почистване на околната среда.

Мярка 9 Подобряване инфраструктурата на селското и горско стопанство

Основните дейности които ще бъдат предприети тук ще бъдат:

♦ Подобряване на съществуващата и изграждане на нова инфраструктура, свързана със селското и горското стопанство.

♦ Устройване на полски чешми, заслони, места за почивка.

♦ Изработване на земеустройствени проекти за подобряване структурата на земеползването в общината.

Цел 2 Усъвършенстване на социалната инфраструктура

♦ Ремонт и рехабилитация на сградите и съоръженията на социалната инфраструктура.

♦ Изграждане и оборудване на нови сгради и съоръженията на социалната инфраструктура.

Мярка 10 Изграждане, рехабилитация и енергийноефективна реконструкция на училища, здравни и читалищни сгради

♦ Внедряване на модели за ползване на алтернативни източници на енергия в обществени сгради – училища, детски гради, сграда на общината, читалищни сгради. Рехабилитация и изграждане на сгради на социалната инфраструктура.

Мярка 11 Подобряване и ремонт на спортната инфраструктура

♦ Подобряване на качеството на съществуващата училищна спортна база.

♦ Проектиране и изграждане на спортни площадки, плувни басейни и други спортни обекти;

♦ Публично- частно партньорство при изграждане и ползване на спортните обекти

Мярка 12 Изграждане на туристическа инфраструктура

За реализирането на тази мярка ще бъдат предприети следните действия:

♦ изграждане на екопътеки и друга инфраструктура за екотуризма;

♦ изграждане инфраструктура за културен, селски, аграрен, пешеходен и др. видове туризъм;

♦ изграждане инфраструктура за ловен и риболовен туризъм;

♦ реализиране на програма за визуална информация, ориентация и реклама на туристическото предлагане в общината.

ПРИОРИТЕТ 3 Опазване на околната среда и повишаване качеството на живот

Съхраняването на чиста околна среда и биоразнообразие са предпоставка за използване на земята за производство на екологично чисти продукти. Подобряването качеството на живот се основава на развитие на социалната среда: осигуряване на достъпни качествени медицински услуги; добре функциониращa защитна социална мрежа за хората в неравностойно положение; съхраняване на културата за задоволяване на духовните потребности на обществото и създаване на условия за физкултура и спорт.

Цел 1 Подобряване параметрите на околната среда

Подобряването на параметрите на околната среда /вода, въздух, почви/ включва прилагането на мерки, които ще подобрят екологичната обстановка.

Тази мярка предвижда следните дейности :

♦ намаляване или елиминиране източниците на замърсяване;

♦ възпрепятстване преноса на замърсяване от един на друг компонент и предпазване от замърсяване.

Мярка 1 Почистване на нерегламентирани сметища

Действията по тази мярка са разнородни - от административни санкции и инвестиции до възпитателни/образователни кампании.

♦ Премахване на всички нерегламентирани сметища.

♦ Саниране и благоустрояване на терените, замърсени с отпадъци и осигуряване на възможности, възпиращи повторното им замърсяване.

♦ Създаване система за контрол.

♦ Образователни и информационни кампании.

Мярка 2 Изграждане на пречиствателни съоръжения в селата

Дейности:

♦ Развитие на местната инфраструктура за опазване и подобряване на околната среда-колектор за отпадни води с пречиствателно съоръжение в селата от Общината

Мярка 3 Въвеждане на разделно сметосъбиране
Дейности:
♦ Въвеждане на система за разделно събиране и управление на отпадъците.
Мярка 4 Включване към регионално депо за отпадъци/Предприятие за преработване на отпадъци/
Дейности:
♦ Координирани действия и мероприятия с партньорите по проекта / съседни общини/ за включване към регионално депо.
♦ Саниране и /или рекултивация на досега действащи регламентирани депа.

Цел 2 Опазване на природното наследство на общината

Мярка 5 Опазване на лечебните растения и биоразнообразието в общината
Дейности:
♦ проучване и популяризиране на видовия състав на флората и фауната;
♦ обособяване, означаване и управление на защитени местности;
♦ образователна и информационна кампания;
♦ разработване на система за контрол на нарушителите.

Мярка 6 Мероприятия срещу ерозионни процеси, укрепване на свлачища, почистване и укрепване на речни корита
Дейности:
♦ залесяване и изграждане на укрепителни диги на места с ерозия;
♦ укрепване на свлачища;
♦ почистване и укрепване на речните корита за предотвратяване на наводнения.

Цел 3 Превръщане на общината в привлекателно място за живот

Укрепването на човешкия капитал, социалното сближаване и опазването на природното и културно наследство ще допринесат за превръщане на общината в привлекателно място за живот.

Природното и културно богатство са част от европейското природно и културно разнообразие и неговото запазване и добро управление е в основата на устойчиво развитие. Това богатство, съхранено и социализирано по подходящ начин, е предпоставка за развитие на устойчив местен туризъм и рекреационна дейност с комбиниран здравен и икономически ефект.

Мярка 7 Изграждане на зони за отдих и екотуристическа инфраструктура
♦ От особено значение е да се насърчават дейности свързани с опазване на историческото и културно наследство и подобряване на екотуристическата инфраструктурата .
♦ Благоустрояване на зелените площи в населените места;
♦ Създаване на кътове за отдих в населените места;
♦ Изграждане и благоустройство на крайградските зони за отдих;
♦ Изграждане на екотуристическа инфраструктура- екопътеки, пейки, детски площадки, места за палене на огън, бивачи и др. съоръжения с цел опазване на биологичното разнообразие..

Мярка 8 Подобряване на ефективността на образователната система

Уменията на работната сила се превърнаха в основен фактор за атрактивност на общината. Модерната икономика налага непрекъснат процес на адаптация на образованието и уменията на работната сила към нейните изисквания. За развитието на професионалните умения и преодоляването на структурните дефицити на местните пазари на труда е необходимо да се насърчи сътрудничеството между бизнеса и образователните институции. Осъществяване на преход към информационно общество изисква придобиване на различна степен на грамотност на човешките ресурси по отношение на информационните и комуникационните технологии, както и тяхното

активно въвеждане в образователния и обучителния процес. За целта ще се стимулира въвеждането на интернет достъп до всички учебни заведения, чрез изграждане на необходимата инфраструктура за осигуряване на високоскоростен интернет.

Ще бъдат предприети следните дейности:

- Повишаване квалификацията на педагогическите и управленски кадри в системата на образованието чрез въвеждане на нови съвременни методи;
- Подобряване на материално-техническата база в сферата чрез основни ремонти, реконструкция и модернизация;
- Мероприятия за по-добър обхват на подлежащите на обучение;
- Постигане на ефективност във взаимодействието с родителската общност и училищното настоятелство;
- Работа по проекти – регионални и международни;
- Компютаризиране на училищата съобразно количествените параметри и етапи;
- Интегриране в образованието на деца и ученици от етническите малцинства;
- Създаване на информационна мрежа между училища, детски градини, педагогически организации.

Мярка 9 Подобряване на здравеопазването и здравните услуги

Основен индикатор за качеството на здравните услуги е продължителността на живота. Общината има за цел да подобри техническото и кадрово състояние на здравните заведения, така че населението да получава качествено медицинско обслужване.

Основните дейности които ще предприеме общината ще бъдат:

- Развитие и укрепване на материално –техническата база на лекарските и стоматологични практики и здравните заведения;
- Създаване на условия за привличане на медицински специалисти в непривлекателни селски райони на общината;
- Провеждане на общинска политика за намаляване броя на здравно неосигурените лица.
- Подобряване на квалификацията на кадрите, работещи в лечебните заведения;
- Участие в международни проекти и здравни мрежи.
- Закупуване на нова съвременна апаратура

Мярка 10 Подпомагане на социално обременените групи

- Ремонт и модернизация на средата и условията в социалните заведения, предоставяне и приспособяване на неизползвани сгради за нуждите на социалните институции, улесняване на достъпа до обществени места на хора с увреждания.

Мярка 11 Развитие на културата и съхраняване на културната идентичност.

Културното наследство е сред стратегическите фактори за устойчиво развитие. Неговото ново социализиране може да изиграе решаваща роля за превръщането му от обект на опазване в инструмент за развитие. Интегрираният подход по опазването на културното наследство е важно условие за повишаване привлекателността на района, както за инвестиции, така и за изграждане на качествена жизнена среда. Опазването и повишаването ролята на културното наследство включва:

Дейности:

- Осъществяване на дейности, свързани с опазването на културното наследство;
- Превръщане на местните културни институции в съвременни духовни центрове за разпространение на информация.
- Разширяване и разнообразяване на културния календар и провеждане на редовни фестивали и празници на изкуствата, фолклора и традициите.
- Превръщане на общината в активен субект, провеждаща собствена културна политика;
- Подпомагане на индивидуалното художествено творчество;

♦ Приобщаване на подрастващото поколение към общозначими културни ценности и осигуряване на активното им участие в културните процеси.

ПРИОРИТЕТ 4 Регионално, трансгранично и международно сътрудничество и партньорство и изграждане на институционална среда.

Изграждането и укрепването на институционалния капацитет, ще спомогне за възприемане на предложените рефоми в политиката на сближаване на Общността, за създаване на капацитет за по –добро усвояване на средствата от Структурните фондове и Кохезионния фонд, програмно проектиране, наблюдение и оценка. Структурните фондове са от ключово значение за планиране и укрепване на конкурентоспособността на общината.

Регионалното партньорство е основен приоритет при реализиране на мерките за сближаване на регионите и хората в тях за общи инициативи и създаване на условия за икономическо и социално сближаване. Развитието и задълбочаването на трансграничното сътрудничество ще създаде среда за икономическо сближаване.

Повишаването на местният капацитет е основното за постигане на целите на общинския план за развитие. Като критерии за оценка на изпълнението могат да служат показатели за ефективността на общинската администрация и общинския съвет.

Цел 1 Създаване на партньорства за постигане на развитие

Партньорството ще бъде засилено, чрез подобряване на сътрудничеството между регионалните и местните власти и социално-икономическите партьори на регионално и местно ниво.

Сътрудничеството на общината с общини и региони от Европейския съюз и други страни, има за цел не само опознаване, културен и младежки обмен, но и създаване на икономически връзки.

Мярка 1 Създаване на партньорства

Още в процеса на присъединяване към ЕС общината ще участва в съвместни проекти с европейски региони по различни европейски програми.

Необходимо е повишаване на капацитета на местно ниво за включване в подобни програми, което от своя страна е свързано с инвестиции в човешки ресурси.

Възможните дейности тук ще бъдат:

♦ Активизиране на контакти с външни партньори;

♦ Обмен на опит с регионални и местни власти, работа в мрежа.

Мярка 2 Участие в съвместни проекти със страни от ЕС

Предложените дейности за периода 2007-2013 г. за които процесите на трансгранично сътрудничество е необходимо да получат сътрудничество ще са насочени основно към:

♦ Насърчаване на предприемачеството и по-конкретно развитие на МСП, туризъм, култура, трансгранична търговия;

♦ Насърчаване опазването на околната среда;

♦ Развитие на сътрудничество, капацитет и съвместно използване на инфраструктурата и особено в секторите здравеопазване, култура и образование;

♦ Насърчаване интеграцията на трансграничните пазари на труда, местни инициативи в областта на заетостта, споделяне на човешки ресурси.

♦ Установяване на сътрудничество в областта на културата и туризма, търговията и услугите.

Цел 2 Развитие на институционалния и административен капацитет

Укрепването на административния капацитет на общинската администрация спомага за по-доброто възприемане на осъществените реформи в местното развитие на общината.

Пълноценното участие в процесите на европейска интеграция на общината изисква: подготвени кадри; подходящи условия за реализация на личността; подпомагане

и развитие на активно гражданско общество и мотивирани граждани; информираност, координация и партньорство в управлението.

Мярка 3 Укрепване на капацитета на местната власт

Укрепването на административния капацитет се свързва с две основни насоки на дейността на администрацията. От една страна се свързва с повишаване на конкурентноспособността на общината, с подобряване на координацията при изпълнението на стратегически и програмни документи на регионално развитие, възможността на общините сами да управляват програми и проекти, да осъществяват мониторинг и оценка на реализацията им. От друга страна това е гаранция за високо качество и добра организация при представянето на публични услуги от общината, чрез прилагането на модерни информационни и комуникационни технологии.

Основните дейности които ще бъдат предприети тук ще бъдат:

♦ Укрепване на административния капацитет за работа на местните власти и НПО в съответствие с изискванията на ЕС за управление и проектиране на местно равнище.

♦Разработване и управление на проекти за усвояване на средства от Структурните фондове и Кохезионния фонд.

♦Подобряване на предоставяните услуги от общинската администрация.

♦ Осъществяване на моноторинг и оценка на прилагането на общинския план за развитие.

♦Подобряване на координацията между областните и общинските власти при актуализиране на общинските планове за развитие.

♦ Стимулиране на активно гражданско участие в управлението и развитието на общините, създаване на условия за достъп до информацията, касаеща местното самоуправление и до правата и задълженията на гражданите.

Мярка 4 Подобряване на качеството на услугите предоставяни от местните власти

Важна функция на местната власт е да мобилизира местните финансови организационни и човешките ресурси.

В рамките на тази мярка се предвижда да се изгради капацитет за подобряване на предоставяните услуги от местната администрация, включително на НПО и социални партньори, чрез обучение на персонала, ускоряване на административното обслужване на „едно гише".

IV. Описание на съвместни дейности и проекти, които допринасят за постигане на общите цели на развитие на съседни общини

Готовността за реализирането на проектите е декларирана на междуобщинска среща свързана с подготовката на общинските планове за развитие и представянето на визиите на общините за възможностите за реализирането на съвместни проекти за периода 2007- 2013г.

- Съвместен проект между общините Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Златарица Елена и Стражица за изграждане на Регионално депо за твърди битови отпадъци – координацията на действията свързани с реализацията на този междуобщински проект се извършва посредством регулярни консултации и обмен на необходимата информация свързана с текущото и перспективно развитие на реализацията му.
- Проект "Ловен туризъм в местностите Кортена и Бяла крава", съвместно с общините Горна Оряховица и Велико Търново.
- Проект "Стария римски път" съвместно с общините Горна Оряховица и Велико Търново.
- Основен ремонт на четвъртокласен път и пътни съоръжения в участъка Върбица – Бряговица, съвместно с Община Горна Оряховица.
- Изграждане на канализационната мрежа и малки пречиствателни съоръжения в селата на общината и съседните общини – съвместните действия се налагат в резултат на големия финансов ресурс необходим за реализацията на подобен проект, както и с обвързаността на общините от района по отношение на водоснабдяването на населените места с питейна вода от „ Йовковци" АД – В. Търново. Декларирана е готовност за включване на всички обвързани общини в реализацията на проекта и съвместното кандидатстване пред европейските фондове финансиращи подобен вид дейности.

V. ОПИСАНИЕ НА МЕРКИТЕ

ПРИОРИТЕТ 1 ПОСТИГАНЕ НА УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ И УВЕЛИЧАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА ЧРЕЗ ПОВИШАВАНЕ НА КОНКУРЕНТНО СПОСОБНОСТТА НА ОБЩИНСКАТА ИКОНОМИКА

Мярка	Индикатор за постигането	Срок за постигане	Отговорна институция	Необходими средства(лв.)	Източници на финансиране
1.1 Създаване на модерни ферми и пазари отговарящи на европейските изисквания	Брой новосъздадени ферми Изграден пазар отговарящ на Европейските изисквания	2007-2009	Община Стражица	7 900	Фондове на ЕС, РБ, Частни инвестиции
1.2 Засаждане на нови и подобряване състоянието на съществуващите трайни насаждения.	Декара новозасадени, Декара подобрени	2007-2010	Община Стражица	6 400	Фондове на ЕС, Частни инвестиции
1.3.Развитие на зеленчукопроизводството	Произведена продукция, Брой заети	2007-2013	Община Стражица	420	Фондове на ЕС, Частни инвестиции
1.4. Изграждане на борса/тържище за земеделски продукти	Изградена борса/тържище /	2009-2010	Община Стражица	400	Фондове на ЕС, Републикански бюджет
1.5. Изграждане на хидромелиоративни системи	Земеделска площ с изградени хидромелиоративни системи	2007-2009	Община Стражица	1 500	Фондове на ЕС, Частни инвестиции
1.6. Развитие на биологично земеделие и пчеларство	Произведена продукция Брой заети лица	2007-2013	Община Стражица	1 300	Фондове на ЕС, Частни инвестиции
1.7 Създаване на предприятия за високо технологично преработване на продуктите от животновъдството, растениевъдството и горското стопанство.	Създадени предприятия	2010-2013	Община Стражица	2 500	Фондове на ЕС, Частни инвестиции-заеми
1.8 Изграждане на бизнес	Изграден бизнес – център Площ	2007-2013	Община Стражица	400	Републикански

инфраструктура	изградени индустриални зони				бюджет, Общински бюджет, Друго безвъзмездно финансиране
1.9 Подобрено административно обслужване и подкрепа на предприемачите и МСП.	Изградено гише на предприемача, Представени услуги на МСП	2007-2008	Община Стражица	25	Общински бюджет, Републикански бюджет
1.10 Развитие и трансфер на нови технологии. Изграждане на публично-частни партньорства	Брой фирми въвели нови технологии, Изградени партньорства	2007-2013	Община Стражица	2 300	Фондове на ЕС, Частни инвестиции
1.11 Разработка на инвестиционен профил на общината.Маркетинг за привличане на инвестиции	Разработен инвестиционен профил, Брой привлечени инвеститори	2007	Община Стражица	50	Общински бюджет, Републикански бюджет, Друго безвъзмездно финансиране
1.12 Разнообразяване на структурата и създаване на нови връзки град-село	Програма за укрепване връзките град - село	2007	Община Стражица	5	Общински бюджет
1.13 Постигане образователно равнище и квалификация на работната сила съответстващо на потребностите на икономиката	Брой относителен дял на лицата преминали обучение, За нова професия – повишаване на квалификацията , Технологично, информационно и техническо осигуряване на професионалн	2007-2013	Община Стражица	1 250	Фондове на ЕС, Републикански бюджет, Общински бюджет, Частни инвестиции

	и паралелки				
1.14 Развитие на алтернативен туризъм	Брой създадена леглова база, брой туристи, брой създадени работни места	2007-2013	Община Стражица	2 900	Фондове на ЕС, Частни инвестиции
ПРИОРИТЕТ 2. РАЗВИТИЕ И МОДЕРНИЗАЦИЯ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА					
Мярка	Индикатор за постигането	Срок за постигане	Отговорна институция	Необходими средства	Източници на финансиране
2.1 Реконструкция и рехабилитация на общинска пътна мрежа	КМ подобрени пътища	2007-2013	Община Стражица	10 500	Фондове на ЕС, Общински бюджет, Републикански бюджет
2.2 Изграждане и рехабилитация на улични и тротоарни настилки в населените места от Общината	КМ построени или рехабилитирани улици и тротоари	2007-2013	Община Стражица	2 200	Фондове на ЕС, Общински бюджет, Републикански бюджет
2.3 Рехаблитация и реконструкция на водопроводната мрежа в Общината	КМ рехабилитирана и реконструирана водопроводна мрежа	2007-2013	Община Стражица	3 850	Фондове на ЕС, Държавни търговски дружеств, Друго безвъзмездно финансиране
2.4 Свързване на селата с отклонения в качеството на водата за водоснабдяване от язовир Йовковци	Брой населени места с осигурено водоподаване от “Йовковци”	2007-2009	Община Стражица	1 010	Фондове на ЕС, Републикански бюджет, Друго безвъзмездно

					финансиране
2.5 Доизграждане и рехабилитация на канализационната мрежа на гр. Стражица	Доизградена канализационна мрежа, КМ рехабилитирана канализационна мрежа	2009-2013	Община Стражица	1 200	Републикански бюджет, Държавни търговски дружества
2.6 Изграждане на канализационна мрежа и в селата от Общината	Брой населени места и брой жители с изградена канализационна мрежа	2007-2013	Община Стражица	15 400	Републикански бюджет, Кохезионен фонд
2.7 Подобряване инфраструктурата на телекомуникациите	Брой обслужени лица	2007-2013	Община Стражица	3 500	Частни търговски дружества
2.8 Доизграждане и подобряване на енергийната инфраструктура	КМ доизградена и подобрена енергийна инфраструктура	2007-2013	Община Стражица	700	Фондове на ЕС, Републикански бюджет
2.9 Подобряване инфраструктурата на селското и горското стопанство	КМ подобрени пътища	2007-2013	Община Стражица	1 400	Фондове на ЕС, Друго безвъзмездно финансиране
2.10 Изграждане, рехабилитация и енергийно ефективна реконструкция на училища, социални, здравни и читалищни сгради	Брой сгради	2007-2013	Община Стражица	3 500	Фондове на ЕС, Републикански бюджет, Общински бюджет
2.11 Подобряване и ремонт на спортната инфраструктура	Бр.лица ползващи спортната инфраструкту-ра	2007-2013	Община Стражица	350	Частни търговски дружеств, Републикански бюджет, Общински бюджет
2.12 Изграждане на туристическа инфраструктура	КМ пътища, ел.и др.инфраструктура за	2011-2013	Община Стражица	1 200	Фондове на ЕС, Частни инвестици

	туризма				и
ПРИОРИТЕТ 3. ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ					
Мярка	**Индикатор за постигането**	**Срок за постигане**	**Отговорна институция**	**Необходими средства**	**Източници на финансиране**
3.1 Почистване на нерегламентираните сметища	Декари почистени нерегламентирани сметища	2007-2009	Община Стражица	600	Фондове на ЕС, Републикански бюджет
3.2 Изграждане пречиствателни съоръжения в селата	Брой населени места с пречиствателни съоръжения	2008-2013	Община Стражица	4 800	Кохезионен фонд
3.3 Въвеждане на разделно сметосъбиране	Брой населени места; % от населението при които е въведено	2007-2008	Община Стражица	700	Фондове на ЕС, Републикански бюджет, Общински бюджет, Друго безвъзмездно финансиране
3.4 Включване към регионалното депо за отпадъци./ Предприятие за преработване на отпадъци/		2007-2008	Община Стражица	12 000	Фондове на ЕС, Републикански бюджет
3.5 Опазване на лечебни растения и биоразнообразието в общината	Наличие на унищожени видове	2007-2013	Община Стражица	280	Фондове на ЕС, Общински бюджет, Друго безвъзмездно финансиране

3.6 Мероприятия срещу ерозионни процеси, укрепване на свлачища , почистване и укрепване на речни корита	% овладени ерозионни процеси % укрепени свлачища, % укрепени корита	2007-2013	Община Стражица	2 300	Фондове на ЕС, Републикански бюджет
3.7 Изграждане на зони за отдих и екотуристическа инфраструктура.	Изградени зони, КМ изградени екопътеки, алеи и др.инфраструктура	2007-2013	Община Стражица	2 800	Фондове на ЕС, Общински бюджет, Републикански бюджет
3.8 Подобряване на ефективността на образователната система.	Брой, (%) завършили и реализирали се на пазара на труда	2007-2013	Община Стражица	720	Републикански бюджет
3.9 Подобряване на здравеопазването и здравните услуги.	Брой обслужвани лица	2007-2013	Община Стражица	1 400	Частни инвестиции
3.10 Подпомагане социално обременените групи.	Брой подпомогнати лица	2007-2013	Община Стражица	700	Републикански бюджет
3.11 Развитие на културата и съхраняване на културната идентичност	Брой културни събития, Брой издания	2007-2013	Община Стражица	350	Общински бюджет, Републикански бюджет, Други безвъзмездни източници

ПРИОРИТЕТ 4. РЕГИОНАЛНО, ТРАНСГРАНИЧНО И МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ПАРТНЬОРСТВО И ИЗГРАЖДАНЕ НА СЪВРЕМЕННА ИНСТИТУЦИОНАЛНА СРЕДА.

Мярка	Индикатор за постигането	Срок за постигане	Отговорна институция	Необходими средства	Източници на финансиране
4.1 Създаване на партньорства.	Брой партьорства	2007-2010	Община Стражица	80	Общински бюджет, Републикански бюджет, Фондове на ЕС
4.2 Участие в съвместни проекти със страни от ЕС	Брой реализирани проекти	2007 – 2013	Община Стражица	2 600	Фондове на ЕС, Общински бюджет, Републикански бюджет
4.3 Укрепване капацитета на местната власт.	Брой обучени служители, Брой владеещи чужди езици	2007-2013	Община Стражица	220	Републикански бюджет, Общински бюджет
4.4 Подобряване на качеството на услугите предоставяни от местните власти.	Брой жалби на граждани	2007-2013	Община Стражица	220	Фондове на ЕС, Общински бюджет, Републикански бюджет
Общо за приоритет 1,2,3, и 4				**101 930**	

ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

Финансова таблица на План за развитие на община Стражица за периода 2007-2013 година							
Приоритет/ Мярка/ Година	Общо финансиране лв.	Национално съфинансиране		Европейски съюз		Безвъзмездно финансирани средства от	
		Държавно	Общински	Структурни фондове	Други		

			Общо	Републикански бюджет	Общински бюджет	Държавни търговски дружества						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Приоритет 1 Мярка 1	**7 900**											
2007	2 000	1 000					1 000	1 000	1 000			
2008	4 000	2 000					2 000	2 000	2 000			
2009	1 900	475	125				350	1 425	1 425			
Приоритет 1 Мярка 2	**6 400**											
2007	1 600	400					400	1 200	1 200			
2008	1 600	400					400	1 200	1 200			
2009	1 600	400					400	1 200	1 200			
2010	1 600	400					400	1 200	1 200			
Приоритет 1 Мярка 3	**420**											
2007	60	15					15	45	45			
2008	60	15					15	45	45			
2009	60	15					15	45	45			
2010	60	15					15	45	45			
2011	60	15					15	45	45			
2012	60	15					15	45	45			
2013	60	15					15	45	45			
Приоритет 1 Мярка 4	**400**											
2009	200	50	50	50				150	150			
2010	200	50	50	50				150	150			
Приоритет 1 Мярка 5	**1 500**											
2007	500	125				125		375	375			
2008	500	125				125		375	375			
2009	500	125				125		375	375			
Приоритет 1 Мярка 6	**1 300**											
2007	100	25				25		75	75			
2008	100	25				25		75	75			
2009	100	25				25		75	75			
2010	100	25				25		75	75			
2011	300	75				75		225	225			
2012	300	75				75		225	225			
2013	300	75				75		225	225			
Приоритет 1 Мярка 7	**2 500**											
2010	700	87					88	525	525			87
2011	600	75					75	450	450			75
2012	600	75					75	450	450			75
2013	600	75					75	450	450			75
Приоритет 1 Мярка 8	**400**											
2007	100	55	55	50	5						45	
2008	50	50	50	25	25							
2009	50	50	50	50								
2010	50	50	50	50								
2011	50	50	50	50								
2012	50	50	50	50								
2013	50	50	50	50								
Приоритет 1 Мярка 9	**25**											
2007	20	20	20	10	10							
2008	5	5	5		5							
Приоритет 1 Мярка 10	**2 300**											

2007	100	20					20	50	50			30
2008	100	20					20	50	50			30
2009	100	20					20	50	50			30
2010	500	125					125	375	375			
2011	500	125					125	375	375			
2012	500	125					125	375	375			
2013	500	125					125	375	375			
Приоритет 1 Мярка 11	**50**											
2007	50	35	35	30	5						15	
Приоритет 1 Мярка 12	**5**											
2007	5	5	5		5							
Приоритет 1 Мярка 13	**1 250**											
2007	200	40	30	30	10		10	150	150			
2008	100	25	25	25				75	75			
2009	100	25	25	25				75	75			
2010	100	25	25	25				75	75			
2011	250	63	63	63				187	187			
2012	250	63	63	63				187	187			
2013	250	63	63	63				187	187			
Приоритет 1 Мярка 14	**2 900**											
2007	300	80					80	220	220			
2008	500	130					130	370	370			
2009	500	130					130	370	370			
2010	400	100					100	300	300			
2011	400	100					100	300	300			
2012	400	100					100	300	300			
2013	400	100					100	300	300			
Приоритет 2 Мярка 1	**10 500**											
2007	1. 5	0.38	0.380	0.33	0.05			1 120	1 120			
2008	1 500	380	380	330	50			1 120	1 120			
2009	1 500	380	380	330	50			1 120	1 120			
2010	1 500	380	380	330	50			1 120	1 120			
2011	1 500	380	380	330	50			1 120	1 120			
2012	1 500	380	380	330	50			1 120	1 120			
2013	1 500	380	380	330	50			1 120	1 120			
Приоритет 2 Мярка 2	**2 200**											
2007	200	50	50	40	10			150	150			
2008	200	50	50	40	10			150	150			
2009	200	50	50	40	10			150	150			
2010	400	100	100	90	10			300	300			
2011	400	100	100	90	10			300	300			
2012	400	100	100	90	10			300	300			
2013	400	100	100	90	10			300	300			
Приоритет 2 Мярка 3	**3 850**											
2007	550	100	100	50		50		400	400		50	
2008	550	100	100	50		50		400	400		50	
2009	550	100	100	50		50		400	400		50	
2010	550	100	100	50		50		400	400		50	
2011	550	100	100	50		50		400	400		50	
2012	550	100	100	50		50		400	400		50	
2013	550	100	100	50		50		400	400		50	
Приоритет 2 Мярка 4	**1 010**											
2007	10	10	10	10								
2008	500							370	370		130	
2009	500							370	370		130	
Приоритет 2 Мярка 5	**1 200**											
2009	500	500	400	400		100						

2010	400	400	300	300		100						
2011	100	100				100						
2012	100	100				100						
2013	100	100				100						
Приоритет 2 Мярка 6	**15 400**											
2007	2 200	200	200	200						2 000		
2008	2 200	200	200	200						2 000		
2009	2 200	200	200	200						2 000		
2010	2 200	200	200	200						2 000		
2011	2 200	200	200	200						2 000		
2012	2 200	200	200	200						2 000		
2013	2 200	200	200	200						2 000		
Приоритет 2 Мярка 7	**3 500**											
2007	500	500					500					
2008	500	500					500					
2009	500	500					500					
2010	500	500					500					
2011	500	500					500					
2012	500	500					500					
2013	500	500					500					
Приоритет 2 Мярка 8	**700**											
2007	100	25	25	25				75	75			
2008	100	25	25	25				75	75			
2009	100	25	25	25				75	75			
2010	100	25	25	25				75	75			
2011	100	25	25	25				75	75			
2012	100	25	25	25				75	75			
2013	100	25	25	25				75	75			
Приоритет 2 Мярка 9	**1 400**											
2007	200							140	140		60	
2008	200							140	140		60	
2009	200							140	140		60	
2010	200							140	140		60	
2011	200							140	140		60	
2012	200							140	140		60	
2013	200							140	140		60	
Приоритет 2 Мярка 10	**3 500**											
2007	500	130	130	125	5			370	370			
2008	500	130	130	125	5			370	370			
2009	500	130	130	125	5			370	370			
2010	500	130	130	125	5			370	370			
2011	500	130	130	125	5			370	370			
2012	500	130	130	125	5			370	370			
2013	500	130	130	125	5			370	370			
Приоритет 2 Мярка 11	**350**											
2007	50	50	50	25	25							
2008	50	50					50					
2009	50	50	50	25	25							
2010	50	50					50					
2011	50	50					50					
2012	50	50	50	25	25							
2003	50	50					50					
Приоритет 2 Мярка 12	**1 200**											
2011	400	100					100	300	300			
2012	400	100					100	300	300			
2013	400	100					100	300	300			
Приоритет 3 Мярка 1	**600**											
2007	150	40	40	40				110	110			

2008	150	40	40	40				110	110			
2009	300	80	80	80				220	220			
Приоритет 3 Мярка 2	**5 600**											
2008	800									800		
2009	800									800		
2010	800									800		
2011	800									800		
2012	800									800		
2013	800									800		
Приоритет 3 Мярка 3	**700**											
2007	500	125	125	120	5			375	375			
2008	200										200	
Приоритет 3 Мярка 4	**12**											
2007	6	1. 5	1. 5	1. 5				4 .5	4. 5			
2008	6	1. 5	1. 5	1. 5				4. 5	4. 5			
Приоритет 3 Мярка 5	**280**											
2007	10	1	1		1			7	7		2	
2008	20	1	1		1			15	15		4	
2009	30	1	1		1			22	22		7	
2010	40	2	2		2			30	30		8	
2011	50	2	2		2			37	37		11	
2012	60	2	2		2			45	45		13	
2013	70	2	2		2			50	50		18	
Приоритет 3 Мярка 6	**2 300**											
2007	200	50	50	50				150	150			
2008	300	75	75	75				225	225			
2009	300	75	75	75				225	225			
2010	300	75	75	75				225	225			
2011	400	100	100	100				300	300			
2012	400	100	100	100				300	300			
2013	400	100	100	100				300	300			
Приоритет 3 Мярка 7	**2 800**											
2007	300	80	80	75	5			220	220			
2008	500	130	130	125	5			370	370			
2009	400	100	100	95	5			300	300			
2010	400	100	100	95	5			300	300			
2011	400	100	100	95	5			300	300			
2012	400	100	100	95	5			300	300			
2013	400	100	100	95	5			300	300			
Приоритет 3 Мярка 8	720											
2007	20	20	20	20								
2008	50	50	50	50								
2009	50	50	50	50								
2010	100	100	100	100								
2011	100	100	100	100								
2012	200	200	200	200								
2013	200	200	200	200								
Приоритет 3 Мярка 9	**1 400**											
2007	200	200					200					
2008	200	200					200					
2009	200	200					200					
2010	200	200					200					
2011	200	200					200					
2012	200	200					200					
2013	200	200					200					
Приоритет 3 Мярка 10	**700**											
2007	100	100	100	100								

2008	100	100	100	100								
2009	100	100	100	100								
2010	100	100	100	100								
2011	100	100	100	100								
2012	100	100	100	100								
2013	100	100	100	100								
Приоритет 3 Мярка 11	**350**											
2007	50	25	25	20	5						25	
2008	50	25	25	20	5						25	
2009	50	25	25	20	5						25	
2010	50	25	25	20	5						25	
2011	50	25	25	20	5						25	
2012	50	25	25	20	5						25	
2013	50	25	25	20	5						25	
Приоритет 4 Мярка 1	**80**											
2007	20	5	5	3	2			15	15			
2008	20	5	5	3	2			15	15			
2009	20	5	5	3	2			15	15			
2010	20	5	5	3	2			15	15			
Приоритет 4 Мярка 2	**2 600**											
2007	200	50	50	40	10			150	150			
2008	200	50	50	40	10			150	150			
2009	200	50	50	40	10			150	150			
2010	500	125	125	105	20			375	375			
2011	500	125	125	105	20			375				
2012	500	125	125	105	20			375	375			
2013	500	125	125	105	20			375	375			
Приоритет 4 Мярка 3	**220**											
2007	20	20	20	15	5							
2008	20	20	20	15	5							
2009	20	20	20	15	5							
2010	40	40	40	30	10							
2011	40	40	40	30	10							
2012	40	40	40	30	10							
2013	40	40	40	30	10							
Приоритет 4 Мярка 4	**220**											
2007	100	25	25	20	5				75			
2008	20	20	20	15	5							
2009	20	20	20	15	5							
2010	20	20	20	15	5							
2011	20	20	20	15	5							
2012	20	20	20	15	5							
2013	20	20	20	15	5							
ОБЩО:	**101 930**	**28 692**	**16 615**	**14 176**	**889**	**1 550**	**12 078**	**71 307**	**52 507**	**18 800**	**1 528**	**402**

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА СПОРЕД ОПР 2007-2013 г. НА ОБЩИНА СТРАЖИЦА ПО ПРИОРИТЕТИ И ГОДИНИ НА РЕАЛИЗИРАНЕ

/ ХИЛ. ЛВ./

Приоритет	Общо:	2007г.	2008г.	2009г.	2010г.	2011г.	2012г.	2013г.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Приоритет 1 Мярка 1	**7900**	2000	4000	1900				
Приоритет 1 Мярка 2	**6400**	1600	1600	1600	1600			
Приоритет 1 Мярка 3	**420**	60	60	60	60	60	60	60
Приоритет 1 Мярка 4	**400**			200	200			
Приоритет 1 Мярка 5	**1500**	500	500	500				
Приоритет 1 Мярка 6	**1300**	100	100	100	100	300	300	300
Приоритет 1 Мярка 7	**2500**				700	600	600	600
Приоритет 1 Мярка 8	**400**	100	50	50	50	50	50	50
Приоритет 1 Мярка 9	**25**	20	5					
Приоритет 1 Мярка 10	**2300**	100	100	100	500	500	500	500
Приоритет 1 Мярка 11	**50**	50						
Приоритет 1 Мярка 12	**5**	5						
Приоритет 1 Мярка 13	**1250**	200	100	100	100	250	250	250
Приоритет 1 Мярка 14	**2900**	300	500	500	400	400	400	400
ОБЩО Приоритет 1	**27350**	**5035**	**7015**	**5110**	**3710**	**2160**	**2160**	**2160**
Приоритет 2 Мярка 1	**10500**	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500
Приоритет 2 Мярка 2	**2200**	200	200	200	400	400	400	400
Приоритет 2 Мярка 3	**3850**	550	550	550	550	550	550	550
Приоритет 2 Мярка 4	**1010**	10	500	500				
Приоритет 2 Мярка 5	**1200**			500	400	100	100	100
Приоритет 2								

Приоритет	Общо:	2007г.	2008г.	2009г.	2010г.	2011г.	2012г.	2013г.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Мярка 6	15400	2200	2200	2200	2200	2200	2200	2200
Приоритет 2 Мярка 7	3500	500	500	500	500	500	500	500
Приоритет 2 Мярка 8	700	100	100	100	100	100	100	100
Приоритет 2 Мярка 9	1400	200	200	200	200	200	200	200
Приоритет 2 Мярка 10	3500	500	500	500	500	500	500	500
Приоритет 2 Мярка 11	350	50	50	50	50	50	50	50
Приоритет 2 Мярка 12	1200					400	400	400
ОБЩО Приоритет 2	44810	5810	6300	6800	6400	6500	6500	6500
Приоритет 3 Мярка 1	600	150	150	300				
Приоритет 3 Мярка 2	4800		800	800	800	800	800	800
Приоритет 3 Мярка 3	700	500	200					
Приоритет 3 Мярка 4	12000	6000	6000					
Приоритет 3 Мярка 5	280	10	20	30	40	50	60	70
Приоритет 3 Мярка 6	2300	200	300	300	300	400	400	400
Приоритет 3 Мярка 7	2800	300	500	400	400	400	400	400
Приоритет 3 Мярка 8	720	20	50	50	100	100	200	200
Приоритет 3 Мярка 9	1400	200	200	200	200	200	200	200
Приоритет 3 Мярка 10	700	100	100	100	100	100	100	100
Приоритет 3 Мярка 11	350	50	50	50	50	50	50	50
ОБЩО Приоритет 3	26 650	7530	8370	2230	1990	2100	2210	2220
Приоритет 4 Мярка 1	80	20	20	20	20			
Приоритет 4 Мярка 2	2600	200	200	200	500	500	500	500
Приоритет 4								

Приоритет	Общо:	2007г.	2008г.	2009г.	2010г.	2011г.	2012г.	2013г.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Мярка 3	220	20	20	20	40	40	40	40
Приоритет 4 Мярка 4	220	100	20	20	20	20	20	20
ОБЩО Приоритет 4	3120	340	260	260	580	560	560	560
ОБЩО:	101 930	18 715	21 945	14 400	12 680	11 320	11 430	11 440

VI. РЕД И НАЧИН ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПЛАНА

Организацията на действията по изпълнение на мерките, програмите и проектите на плана ще се осъществят от общинския съвет и кметът на община Стражица.

Осигуряването на партньорството, публичността и прозрачност при изпълнението на общинския план за развитие на община Стражица поставя важни изисквания към осъществяването на цялостната дейност по разработването, приемането и реализирането на общинския план за развитие. Това е така защото дейността на общината в областта на местното развитие е неразривно свързана с участието на населението в управлението на местните дела.

Особено важно бе участието на населението и на социалните партньори непосредствено преди внасянето на плана за обсъждане и неговото приемане в общинския съвет. Екипът разработващ проекта на плана проведе анкета с която се проучи и изясни общественото мнение относно визията, целите и приоритетите на плана. Допитване бе направено и до представители на бизнеса. В работните групи по разработване на плана бяха включени широк кръг партньори. Всички заинтересовани участници в процеса на местно развитие бяха привлечени в създадените работни групи.

Приемането на самия план от общинския съвет предполага широко гражданско обсъждане и одобрение. От контактите на общината с гражданите и социалните партньори при обсъждането и приемането на плана до голяма степен зависи формирането на благоприятен климат при последващата реализация на неговите мерки, програми, проекти и конкретни дейности. Приетият план за развитие се нуждае и от съществена медийна подкрепа и довеждане до знанието на обществеността.

В процеса на текущата реализация на плана е препоръчително междинните резултати да се публикуват в уеб-страницата на общината, да се посочват предстоящите мерки и конкретните действия, които следва да се предприемат.

Ежегодният доклад за напредъка на ОПР ще се публикува на интернет страницата на общината и същият ще се обсъжда на отворено заседание на ОбС.

Друг важен въпрос свързан с разработването и прилагането на общинския план за развитие е защитата на принципа на партньорство между местната власт и всички партньори, заинтересовани участници в процеса на местното развитие. В този принцип се крие именно силата на подкрепата за плана.

Както всички общини, така и Стражица трябва да разчита на собствения си капацитет и ресурси за финансиране подготовката на проекти и тяхното съфинансиране. От една страна, това означава при съставянето на годишните бюджетите да се определят приоритети и да се отпускат средства за разработване и съфинансиране на приоритетни проекти. От друга страна това налага възприемане на активна позиция от общината за мобилизиране на ресурси чрез създаване на партньорства както с НПО, така и с частни фирми и/или други общини, т.е. чрез обединяване на средства.

Продължаването на процеса на финансова децентрализация и предоставяне на по-голяма автономност на местните власти ще допринесат за повишаване на капацитета на общините, в т.ч на община Стражица за усвояване на средства по Европейските фондове.

За да се осигури постоянното частно съфинансиране на дейностите, финансирани от Структурните фондове, ще се обърне внимание на мерките по Оперативните програми, където се изисква частно съфинансиране. Предвижда се създаването на публично-частни партньорства предимно в областта на концесиите при подобряването на базисната инфраструктура.

Прилагането на принципа на публично-частните партньорства за изпълнението и финансирането на задачите на общинското развитие трябва да се разглежда като въпрос от непрекъснато нарастваща степен на значимост. В настоящия момент участието на частния сектор в изпълнението на програмите за общинско развитие е ограничено почти изцяло до съфинанисрани проекти с крайни бенефициенти МСП.

Прилагането на принципа на партньорство е само по себе си механизъм за повишаване на капацитета за усвояване на средства на общината. Усвояването на огромните средства по Структурните фондове и фонд Сближаване не би било възможно без да се мобилизират усилията на широк кръг от местни партньори, т.е. на цялата общност за развитие, за разработване и предлагане на голям брой

висококачествени проекти. В пазарната икономика финансовите средства са съсредоточени основно в частния сектор. Здравите местни партньорства с частния сектор откриват пътя към частно съфинансиране, с което се осигуряват допълнителни средства за местни проекти.

В периодът от 2007 до 2013 г. ще се разчита и на структурните фондове на ЕС.

До 2007г. общината би трябвало да е подготвила и създала "банка" проекти, което ще играе решаваща роля за реализиране на инвестиционната част от програмата.

Наложително е да се приложат неотложни мерки за повишаване на програмния и проектен капацитет на общината, доколкото достъпът до тези финансови източници трябва да зависи от нейната действителна способност да представя ефективни и конкурентни проекти. Местните участници трябва да осъзнаят, че успешното им участие в Структурните фондове на ЕС и програмите, подкрепящи регионалното развитие, ще зависи и от тяхната инициатива, способност за поемане на риск, новаторство и капацитет за изграждане на партньорство.

СТРАЖИЦА

VII. НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА, АКТУАЛИЗАЦИЯ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ. ИНДИКАТОРИ.

Наблюдението на изпълнението на ОПР е задача на Общинския съвет на община Стражица и на Кмета на общината. Това налага съветът да вземе решение за създаване по предложение на кмета на работна група за наблюдение на плана. На основа на взетото решение кмета издава заповед за нейното създаване. Групата за наблюдение следва да включва заместник кмет на общината, представители на общинския съвет, експерти от състава на общинската администрация, представители на НПО, бизнеса и гражданите като организацията и функционирането й се регламентира с решение на ОбС.

Групата за наблюдение:

-Разглежда и предлага за утвърждаване на индикаторите за наблюдение на степента на изпълнение на плана. В правомощията на съвета е той да утвърди по предложение на кмета на общината изготвеното предложение от групата, като съответно определя техния конкретен набор и стойностите им;

-Периодично извършва преглед на постигнатия напредък и докладва на ръководството на общината състоянието и възможните мерки;

-Обсъжда резултатите и степента на достигане на целите и приоритетите, изготвя отчет за постигнатите резултати;

-Разглежда резултатите от междинната оценка, ако такава е възложена и прави предложение пред ръководството на общината за предприемане на необходимите действия;

-Ежегодно изготвя доклад за изпълнението, като предлага мерки за промяна, ако това е наложително. Докладът и мерките се предлагат на кмета за последващо внасяне и разглеждане от съвета;

-Прави предложения за усъвършенстване на плана, както и за преразпределяне на средствата по мерките, програмите и проектите.

В рамките на дейността си групата за наблюдение изготвя регулярни или конкретни отчети, които предоставя на съвета и кмета на общината. В отчетите се оценява и прогреса при реализацията на плана и изпълнението на показателите и индикаторите.

Мониторингът води до засилване потенциалните възможности на общинския план за развитие. Важен момент при организацията на мониторинга е определянето на неговите водещите компоненти. Най общо тук се включва:

-Определяне и квантифициране на индикаторите за измерване степента на изпълнение;

-Създаване на механизъм за измерване и проследяване на водещите параметри;

-Избор и адаптиране на механизми за сравнение и оценка на резултатите;

-Оценка на резултатите и предприемане на корекции при значими отклонения.

Вторият важен момент в осъществяването на текущ контрол по изпълнението на целите и приоритетите на ОПР е процеса на оценяване. Оценките са структурно-определящ елемент на изпълнението на програмния документ и ориентир за правилността на провежданата места политика на развитие. За общинския план за развитие в зависимост от времевия хоризонт на действие на плана /2007-2013г./ се формират три вида оценки в съответствие със изискванията на закона.

Предварителна оценка – Тази оценка е препоръчителна и може да се извърши на фазата на разработването на общинския план за развитие на община Стражица преди

неговото окончателно приемане от Общинския съвет. Тази оценка следва да се изготви от независим експерт.

Междинна оценка – Тази оценка следва да се извърши в средата на периода на действие на общинския план за развитие /удачно е това да стане през 2009 г./. В рамките на тази оценка следва да се оценят обобщените резултати от изпълнението му, като се прави и преглед на степента на достигане на формулираните цели, приоритети и мерки и се отчетат възникнали положителни или отрицателни отклонения. Оценката следва да завърши с конкретен анализ, с които да се предвиди съответната реакция. Това реално може да служи и за начало на евентуално усъвършенстване и актуализация на плана.

Последващата оценка – тази оценка включва:

-Оценка на ефективността и ефикасността на използваните мерки, инструменти и ресурси за изпълнението на плана;

-Оценка на общото въздействие върху социално-икономическата обстановка в общината;

-Анализ на факторите при изпълнението на ОПР;

-Оценка на степента на постигане на приоритетите и мерките и устойчивост на резултатите;

-Изводи относно същността и начина на прилагане на съответния общински план за развитие, като и на резултатите от осъществените мерки.

Наблюдението и оценката следва да проследяват не само използването на финансовия и ресурсен потенциал, но активно да отчитат и физическия прогрес върху територията на общината /настъпващи промени в състоянието на средата в резултат от предприети интервенции/. Това изисква набор от специфични индикатори и възможност за алтернативност и адаптивност при оценяване изпълнението на плана.

Обикновено оценките могат да се осъществяват от групата за наблюдение, но е възможно те да се извършват от независим експерт.

Актуализация

Настоящият план е отворена система. Веднъж приет, той би трябвало да остане относително “твърд” в стратегическата си насоченост и цели, но отворен и гъвкав – по отношение на мерките и проектите.

Организацията на изпълнението на общинския план за развитие на община Стражица включва следната последователност от действия, свързани с:

-ресурсното осигуряване и разпределяне на средствата при реализацията на мерките;

-функционалната, институционалната и териториалната организация на действията по изпълнение на мерките, програмите и проектите на плана;

-оперативното управление и координацията между участниците в процеса на реализация;

-мониторингът /наблюдението/, оценката и контролът на изпълнението по отношение на целите, действията, ресурсите и резултатите;

-актуализацията и усъвършенстването на самия планов документ, и осигуряването на публичност и прозрачност на самия процес на разработване, приемане и реализация на плана, което пряко се свързва с засилване демократичността в управлението.

Всички тези съставни етапи на реализацията следва да бъдат програмно, ресурсово, кадрово и организационно осигурени.

Ресурсното осигуряване и разпределение на средствата при реализация на мерките в рамките на общинския план за развитие на община Стражица се осъществява чрез разработената индикативна финансова таблица . Тя дава числен финансов и времеви израз на предвидените в плана мерки. Основните източници за финансиране на планираните дейности и проекти са:

-национални източници, включващи средствата на държавното финансиране – републикански бюджет, общински бюджети, от търговски дружества с държавно и общинско участие и финансиране от частни търговски дружества ;
-средства с източник Европейския съюз – предприсъединителни фондове ФАР, САПАРД и ИСПА до началото на 2007 г.; Структурни фондове и Кохезионен фонд, както и останалите инициативи на Общността - след приемането на страната ни за пълноправен член на ЕС;
-безвъзмездни средства от други източници и донорски програми.
-привлечени средства чрез кредитни инструменти и инвестиционни фондове.
Програмата за реализация и по специално индикативната финансова таблица следва да се обвържат с процедурата по изработването на проекта на бюджет на общината.
В индикативната финансова таблица в резултат от извършен мониторинг и оценка е възможно да се правят целесъобразни оперативни и текущи изменения по промяна на размера на определени средства или прехвърляне на конкретни ресурси, както и да се актуализират отделни източници на финансиране, срокове, приоритети и конкретни изпълнители на мерки от плана.

Индикатори

Основните индикатори свързани с отчитане на изпълнението на ОПР са групирани съобразно поставените приоритети за развитие:

За отчитане на Приоритет 1 – „ Постигане на устойчив растеж и увеличаване на заетостта чрез повишаване на конкурентно способността на общинската икономика” се предвижда да се отчитат чрез следните индикатори :

- Равнище на заетост и безработица по населени места и като цяло за общината.
- Брой на лицата преминали през преквалификационни курсове и реализирали се на пазара на труда.
- Размер на инвестициите реализирани за периода – чужди и местни.
- Брой функциониращи предприятия и размер на БВП създаден от предприятията в общината, БДС, Равнище на рентабилността на производство
- Брой реализирани публично-частни партньорства на територията на общината.
- Създадени трайни насаждения /дка/.
- Създадена борса/тържище за земеделски продукти.
- Процент ферми отговарящи на Европейските изисквания.
- Увеличаване на напояваните площи /%/.
- Създадени предприятия за преработка на продуктите от растениевъдството, животновъдството и горското стопанство.
- Създадени нови и промоцирани устойчиви местни туристически продукти.

За отчитане на Приоритет 2 – „ Развитие и модернизация на инфраструктурата” се предвижда да се отчитат чрез индикаторите:

- Количество изградена инфраструктура /дължина, площ, обем/ – пътна, социална, водоснабдителна, информационна.
- Процент население с подобрен транспортен достъп.
- Домакинства с подобрено водоснабдяване /%/.
- Брой населени места с изградена канализация.

За отчитане на Приоритет 3 – “ Опазване на околната среда и повишаване на качеството на живот” се предвижда да се отчитат чрез индикатори :

- Количество/ брой и площ/ на почистените нерегламентирани сметища
- Брой изградени пречиствателни съоръжения и брой / % / на населението ползващо се от пречиствателните съоръжения.
- Брой укрепени свлачища, корита, ерозионни тераси – площ, обем, постигнат положителен ефект – предовратени бедствия.

- Брой обслужвани и подпомагани лица в сферата на социалното и здравно обслужване.
- Брой на населението, получило нов достъп до здравни услуги.
- Брой проекти за подобряване на състоянието и развитието на здравните и образователните услуги в областта.
- Наличие на унищожени видове – животински , растителни.
- Брой реализирани културни събития, издания, участници в културни мероприятия.

За отчитане на Приоритет 4 _ Регионално, трансгранично и международно сътрудничество и партньорство и изграждане на съвременна институционална среда" се предвижда да се отчитат чрез индикатори като :

- Брой реализирани партньорства.
- Брой реализирани съвместни проекти.
- Брой обучени служители.
- Брой жалби на граждани.

За адекватно оценяване на заложените и постигнатите резултати е по-рационално прилагането на индивидуалния подход към всеки конкретен проект и делът му относно реализирането на набелязания приоритет.

VIII. Приложения
ПРИЛОЖЕНИЕ 1

ЗАЕТИ ЛИЦА ПО ОТРАСЛИ

Наименование	**Заети лица**			
Отрасли/години	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**
Сел.гор.стоп.,лов,риб.	361	385	376	335
Прераб. индуст.	790	771	874	857
Строителство	104	7	49	55
Търговия и ремонт	245	241	253	260
Хотели и общ.хранене	49	50	66	75
Транспорт и съобщения	93	82	74	29
Опер. с недвиж. имущ.		5	7	8
Здравеоп. и ветер. д-ст	86	40	46	47

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

БРОЙ АКТИВНИ ФИРМИ В ОБЩИНА СТРАЖИЦА

Наименование	Бр. активни фирми			
Отрасли/години	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**
Сел.гор.стоп.,лов,риб.	29	25	23	23
Прераб. индуст.	25	24	23	22
Строителство	4	5	4	5
Търговия и ремонт	112	121	122	114
Хотели и общ.хранене	39	36	41	39
Транспорт и съобщения	15	5	16	18
Опер. с недвиж. имущ.	3	4	5	5
Здравеоп. и ветер. д-ст	9	10	11	11

ПРИЛОЖЕНИЕ 3

ДИНАМИКА НА НЕТНИТЕ ПРИХОДИ

Наименование	**Нетни приходи в хил. лв.**			
Отрасли/години	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**
Сел.гор.стоп.,лов,риб.	3602	4717	4656	3781
Прераб. индуст.	24449	25884	33167	33334
Строителство	1208	447	552	576
Търговия и ремонт	7136	8601	12750	6288
Хотели и общ.хранене	324	244	367	404

Транспорт и съобщения	1118	1281	1443	1133
Опер. с недвиж. имущ.		9	18	21
Здравеоп. и ветер. д-ст	277	230	279	266

ПРИЛОЖЕНИЕ 4

СРЕДНА ГОДИШНА РАБОТНА ЗАПЛАТА ПО ОТРАСЛИ

Отрасли/години	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**
Сел.гор.стоп.,лов,риб.	2188	2145	2324	2427
Прераб. индуст.	2944	2778	3022	3069
Строителство		1714	2122	
Търговия и ремонт	771	834	731	900
Хотели и общ.хранене	183	300	272	387
Транспорт и съобщения				
Опер. с недвиж. имущ.			571	1500
Здравеоп. и ветер. д-ст	1465	1875	1804	1829

ПРИЛОЖЕНИЕ 5

ДОХОД НА ГЛАВА ОТ НАСЕЛЕНИЕТО ПО ОТРАСЛИ

Отрасли/години	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**
Селско, горско стоп.,лов,риболов 228.33		333.48	290.13	236.51
Преработваща индустрия	1401.55	1634.62	2059.40	2120.21
Строителство	68.78	27.69	34.22	36.06
Търговия и ремонт	422.51	552.10	789.51	417.15
Хотели и обществено хранене	18.31	15.18	22.71	25.20
Транспорт и съобщения	64.48	79.36	89.28	70.68
Опер. с недвиж. имущ.			1.11	1.31
Здравеоп. и ветер. дейност	15.66	14.25	17.26	16.59
ОБЩО:	**2219.62**	**2656.68**	**3303.62**	**2923.71**

ПРИЛОЖЕНИЕ 6

БРОЙ И ДИНАМИКА НА НАСЕЛЕНИЕТО

Населени места	**Население**			
	2000 г.	**2001 г.**	**2002 г.**	**2003 г.**
Област В.Търново	**298738**	**291121**	**289229**	**287011**

Община Стражица	**17694**	**16142**	**16162**	**16030**
с.Асеново	777	777	768	758
с.Балканци	288	224	224	206
с.Благоево	509	463	478	476
с.Бряговица	600	540	534	518
с.Виноград	1086	888	861	853
с.Владислав	363	349	337	342
с.Водно	50	29	27	26
с.Горски Сеновец	452	396	392	382
с.Железарци	56	38	38	44
с.Кавлак	139	101	100	108
с.Камен	1814	1672	1702	1692
с.Кесарево	1640	1764	1803	1796
с.Лозен	670	540	530	527
с.Любенци	26	15	16	11
с.Мирово	307	241	223	216
с.Николоево	228	175	175	169
с.Нова Върбовка	466	407	391	382
с.Ново Градище	230	187	190	178
гр.Стражица	5429	5279	5352	5348
с.Сушица	1312	1151	1098	1084
с.Теменуга	89	56	54	53
с.Царски Извор	937	848	869	861

ПРИЛОЖЕНИЕ 7

РАЖДАЕМОСТ И ДИНАМИКА

Населени места	**Население**											
	2000 г.			**2001 г.**			**2002 г.**			**2003 г.**		
	Общо	**мъже**	**жени**	**Общо**	**мъже**	**жени**	**Общо**	**мъже**	**жени**	**Общо**	**мъже**	**жени**
Област В.Търново	**2298**	**1184**	**1114**	**2178**	**1137**	**1041**	**2243**	**1148**	**1065**	**2238**	**1165**	**1073**
Община Стражица	**178**	**83**	**95**	**177**	**95**	**82**	**201**	**98**	**103**	**183**	**103**	**80**
с.Асеново	11	3	8	13	9	4	14	11	3	15	6	9
с.Балканци	1	0	1	4	1	3	3	3	0	2	1	1
с.Благоево	4	2	2	3	3	0	8	3	5	9	5	4
с.Бряговица	5	4	1	5	3	2	5	2	3	2	2	0
с.Виноград	18	7	11	19	12	7	20	7	13	10	6	4
с.Владислав	4	2	2	4	2	2	4	1	3	5	3	2
с.Водно	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
с.Горски Сеновец	6	2	4	2	2	0	1	1	0	3	1	2
с.Железарци	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1
с.Кавлак	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
с.Камен	20	12	8	27	14	13	32	18	14	14	11	3
с.Кесарево	19	9	10	25	15	10	27	13	14	23	16	7
с.Лозен	3	2	1	0	0	0	7	2	5	6	3	3
с.Любенци	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

с.Мирово	5	1	4	3	1	2	1	0	1	0	0	0
с.Николоево	1	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0
с.Нова Върбовка	3	1	2	2	0	2	3	1	2	4	1	3
с.Ново Градище	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
гр.Стражица	55	24	31	52	22	30	59	28	31	54	27	27
с.Сушица	7	4	3	6	4	2	5	2	3	14	9	5
с.Теменуга	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
с.Царски Извор	15	9	6	11	6	5	11	6	5	19	10	9

ПРИЛОЖЕНИЕ 8

СМЪРТНОСТ И ДИНАМИКА

Населени места	**Население**											
	2000 г.			**2001 г.**			**2002 г.**			**2003 г.**		
	Общо	**мъже**	**жени**	**Общо**	**мъже**	**жени**	**Общо**	**мъже**	**жени**	**Общо**	**мъже**	**жени**
Област В.Търново	**5106**	**2722**	**2384**	**4653**	**2431**	**2222**	**4690**	**2528**	**2162**	**4539**	**2415**	**2124**
Община Стражица	**340**	**184**	**156**	**306**	**144**	**162**	**322**	**173**	**149**	**303**	**162**	**141**
с.Асеново	16	9	7	13	5	8	20	10	10	14	10	4
с.Балканци	6	6	0	8	4	4	6	4	2	14	6	8
с.Благоево	12	5	7	5	5	0	12	8	4	7	4	3
с.Бряговица	19	8	11	16	6	10	15	5	10	20	13	7
с.Виноград	15	8	7	15	6	9	14	8	6	13	7	6
с.Владислав	4	1	3	14	9	5	14	8	6	7	4	3
с.Водно	4	1	3	2	0	2	1	0	1	1	1	0
с.Горски Сеновец	9	6	3	7	3	4	9	4	5	9	7	2
с.Железарци	0	0	0	2	2	0	1	1	0	0	0	0
с.Кавлак	5	4	1	4	2	2	2	2	0	7	4	3
с.Камен	35	15	20	18	5	13	19	9	10	24	10	14
с.Кесарево	27	15	12	30	15	15	31	18	13	29	13	16
с.Лозен	22	13	9	21	9	12	16	8	8	14	9	6
с.Любенци	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
с.Мирово	4	3	1	5	2	3	12	6	6	7	1	6
с.Николоево	10	6	4	10	4	6	8	1	7	6	2	4
с.Нова Върбовка	14	10	4	10	6	4	13	8	5	15	9	6
с.Ново Градище	12	6	6	6	1	5	7	6	1	10	5	5
гр.Стражица	57	32	25	66	34	32	59	32	27	58	31	27
с.Сушица	35	14	21	31	17	14	40	23	17	28	15	13
с.Теменуга	4	2	2	9	4	5	4	2	2	2	2	0
с.Царски Извор	21	16	5	14	5	9	19	10	9	17	9	8

ПРИЛОЖЕНИЕ 9

ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ

Населени места	Население											
	2000 г.			2001 г.			2002 г.			2003 г.		
	Общо	мъже	жени	Общо	мъже	жени	Общо	мъже	жени	Общо	мъже	жени
Област В.Търново	**-2808**	**-1538**	**1270**	**-2475**	**-1294**	**-1181**	**-2447**	**-1380**	**-1067**	**-2301**	**-1250**	**-1051**
Община Стражица	**-162**	**-101**	**-61**	**-129**	**-49**	**-80**	**-121**	**-75**	**-46**	**-120**	**-59**	**-61**
с.Асеново	-5	-6	1	0	4	-4	-6	1	-7	1	-4	5
с.Балканци	-5	-6	1	-4	-3	-1	-3	-1	-2	-12	-5	-7
с.Благоево	-8	-3	-5	-2	-2	0	-4	-5	1	2	1	1
с.Бряговица	-14	-4	-10	-11	-3	-8	-10	-3	-7	-18	-11	-7
с.Виноград	3	-1	4	4	6	-2	6	-1	7	-3	-1	-2
с.Владислав	0	1	-1	-10	-7	-3	-10	-3	-7	-2	-1	-1
с.Водно	-4	-1	-3	-2	0	-2	-1	0	-1	-1	-1	0
с.Горски Сеновец	-3	-4	1	-5	-1	-4	-8	-3	-5	-6	-6	0
с.Железарци	0	0	0	-2	-2	0	-1	-1	0	2	1	1
с.Кавлак	-5	-4	-1	-4	-2	-2	-2	-2	0	-7	-4	-3
с.Камен	-15	-3	-2	9	9	0	13	9	4	-10	1	-11
с.Кесарево	-8	-6	-2	-5	0	-5	-4	-5	1	-6	3	-9
с.Лозен	-19	-11	-8	-21	-9	-12	-9	-6	-3	-8	-6	-2
с.Любенци	-1	-1	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	-1
с.Мирово	1	-2	3	-2	-1	-1	-11	-6	-5	-7	-1	-6
с.Николоево	-9	-6	-3	-10	-4	-6	-7	-1	-6	-5	-1	-4
с.Нова Върбовка	-11	-9	-2	-10	-6	-4	-10	-7	-3	-11	-8	-3
с.Ново Градище	-12	-6	-6	-5	0	-5	-7	-6	-1	-10	-5	-5
гр.Стражица	-2	-8	6	-14	-12	-2	0	-4	4	-4	-4	0
с.Сушица	-28	-10	-18	-25	-13	-12	-35	-21	-14	-14	-6	-8
с.Теменуга	-4	-2	-2	-9	-4	-5	-4	-2	-2	-2	-2	0
с.Царски Извор	-6	-7	1	-3	1	-4	-8	-4	-4	2	1	1

ПРИЛОЖЕНИЕ 10

МЕХАНИЧЕН ПРИРАСТ

Населени места	Население											
	2000 г.			2001 г.			2002 г.			2003 г.		
	Общо	мъже	жени	Общо	мъже	жени	Общо	мъже	жени	Общо	мъже	жени
Област В.Търново	**262**	**307**	**-45**	**-284**	**-133**	**-151**	**682**	**287**	**395**	**83**	**26**	**57**
Община Стражица	**138**	**65**	**73**	**144**	**71**	**73**	**25**	**32**	**-7**	**-12**	**-3**	**-9**
с.Асеново	29	12	17	3	2	1	-8	1	-9	-11	-8	-3
с.Балканци	1	2	-1	3	3	0	-1	-2	1	-6	-2	-4

с.Благоево	15	11	4	10	7	3	11	7	4	-4	1	-5
с.Бряговица	12	2	10	28	17	11	2	3	-1	2	7	-5
с.Виноград	-15	-3	-12	-9	-4	-5	-35	-11	-24	-5	-7	-2
с.Владислав	3	2	1	1	0	1	3	0	3	7	4	3
с.Водно	-2	-1	-1	-7	-4	-3	-2	-2	0	0	1	-1
с.Горски Сеновец	29	14	15	2	-4	6	4	5	-1	-4	0	-4
с.Железарци	-4	0	-4	4	6	-2	-3	-1	-2	4	2	2
с.Кавлак	5	3	2	-3	-3	0	0	0	0	15	10	5
с.Камен	9	1	8	12	6	6	-2	2	-4	0	-4	-4
с.Кесарево	6	3	3	19	13	6	4	2	2	-1	-3	2
с.Лозен	12	5	7	3	-6	9	1	1	0	5	2	3
с.Любенци	-1	0	-1	0	-1	1	0	0	0	-4	-2	-3
с.Мирово	2	1	1	2	1	1	-5	-2	-3	0	-1	-1
с.Николоево	-7	-4	-3	-6	-2	-4	5	1	4	-1	0	-1
с.Нова Върбовка	-4	-3	-1	8	5	3	-14	-6	-8	2	4	-2
с.Ново Градище	1	-3	4	-1	1	-2	7	3	4	-2	1	-3
гр.Стражица	16	8	8	70	29	41	61	29	32	0	-7	-7
с.Сушица	17	8	9	-3	4	-7	-21	-11	-10	0	2	-2
с.Теменуга	2	-1	3	-5	-2	-3	-1	0	-1	1	1	0
с.Царски Извор	9	5	4	13	3	10	19	13	6	-10	-4	-6

ПРИЛОЖЕНИЕ 11

ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИ УЧИЛИЩА

Населено място	Училища	I - IV клас			V - VII клас				IX - XII клас			
		паралелки	учители	учащи	Паралелки	Учители	учащи	завършили	Паралелки	Учители	учащи	завършили
Община Стражица												
1999/2000г.	10	55	58	914	38	65	680	126	3	6	52	18
2001/2002г.	9	50	50	893	38	57	807	149	3	6	51	21
2002/2003г.	9	48	48	854	38	58	738	141	4	6	73	нулева
2003/2004г.	9	45	47	824	38	58	759	131	4	6	80	19
Област В. Търново												
1999/2000г.	114	652	785	12812	602	1115	12372	2556	189	410	4156	1095
2001/2002г.	102	565	678	11151	553	939	11992	2773	208	408	4598	889
2002/2003г.	99	506	612	10415	491	882	11489	2544	226	458	5002	616
2003/2004г.	100	480	584	9906	473	843	10758	2714	229	474	5168	980
Северен централен район												
2002/2003г.	397	2205	2647	45058	2092	3467	48178	10807	847	1654	19550	2811
2003/2004г.	392	2075	2534	42240	2014	3352	45387	11408	863	1749	20119	3836

ПРИЛОЖЕНИЕ №12

ПЪТНА МРЕЖА III И IV КЛАС

I. ПЪТНА МРЕЖА III КЛАС		
Път	**дължина**	**Състояние към 01.06.2005г.**
1. Път III – 409 “км.2+500 – Моравица – Ново Градище – Мирово – Стражица – Царски Извор – Горски Сеновец – Лозен – Виноград – разклон с IV – 40944”	45.725 км.	за ремонт
2. Път III – 514 “Драганово – км 4+500 – Сушица – Камен – разклон Николаево”	19.600 км.	50 % за ремонт
3. Път III – 4072 “Разклон път I-4/гара Кесарево/ - Стражица”	7.100 км.	Ремонтиран
4. Път III – 4005 “Стражица – Николаево – разклон III – 514”	15.350 км.	за ремонт
5. Път III – 4082 – разклон I-IV Кесарево – разклон Теменуга	4.300 км	Много лошо състояние
ОБЩО:	**92.075 км.**	

II. ПЪТНА МРЕЖА IV КЛАС		
Път	**Дължина**	**Състояние към 01.06.2005 г.**
1. Стражица - Асеново	6.100 км.	Предстоящ ремонт по програма САПАРД
2. Стражица – Благоево – Владислав – Балканци – разклон I-4	15.400 км.	Предстоящ ремонт по програма САПАРД
3. Стражица – Бряговица – разклон с. Върбица	9.800 км.	Предстоящ ремонт по програма САПАРД
4. Царски Извор - Сушица	8.700 км.	Предстоящ ремонт по програма САПАРД
5. Камен – Нова Върбовка – разклон II-51	6.600 км.	за ремонт
6. Виноград – до км 3+000 от III-407	3.000 км.	за ремонт
7. Виноград – Паисий	3.000 км.	за ремонт
8. Мирово – гара Асеново - Асеново	7.100 км.	за ремонт
9. От разклон път III-407 - Любенци	4.400 км.	за ремонт
10. От разклон III-407 – Кавлак – разклон I-4	4.600 км.	за ремонт
11. От разклон I-4 до Железарци	5.000 км.	за ремонт
12. От разклона III-3191/Кесарево/ - Теменуга - Водно	9.400 км.	за ремонт
ОБЩО:	83.100 км.	

ПРИЛОЖЕНИЕ №13

УЛИЧНА МРЕЖА

УЛИЧНА МРЕЖА МЕТРИ ОБЩО	УЛИЦИ ЗА РЕМОНТ	Дължина	УЛИЦИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ	Дължина
1.	2.	3.	4.	5.
с.Асеново 19067 м.	**1.** Ремонт улична мрежа в селото -	3000 м.	**1.** Полагане на асфалтова настилка на улиците: Първа, Втора, Четвърта, седма, и Осма.	4000 м.
	Общо улици ремонт с. Асеново:	3000 м.	**Общо улици за изграждане с .Асеново:**	4000 м.
с.Балканци 12829 м.	1. Ремонт улици -	1000 м.	**1**.Полагане на асфалтова настилка по следните улици в с.Балканци: - от Иван Василев до Иван Ангелов - - от Иван Кънчев до Мария Драгостинова – - от Райна Драгоманова до Стопански двор- - от Центъра покрай стопански двор до Георги Сърбина/ул. “Трета”/ -	500 м. 320 м. 180 м. 1200 м.
	Общо улици ремонт с. Балканци:	1000 м.	**Общо улици за изграждане с. Балканци:**	2200 м.
с. Благоево 17460 м.	**1**.-Улица “Васил Левски” за ремонт и частично преасфалтиране - -Улица “Сливница” – асфалтиране	1200 м. 1000 м.	2. Изграждане на улици: - Улица “Чумерна” чакълиране и асфалтиране	500 м.
	Общо улици ремонт с. Благоево:	2200 м.	**Общо улици за изграждане с. Благоево:**	500 м.
с. Бряговица 10500 м.	**1.** Ремонт улици в Бряговица: - Ул. Първа – преасфалтиране - Ул. Трета – преасфалтиране - Ул. Четвърта – преасфалтиране - Ул. Осма - преасфалтиране - Ул. Девета - преасфалтиране - Ул. Единадесета - преасфалтиране	1200 м. 1300 м. 600 м. 1500 м.	-2. Изграждане на улици: - Ул. Втора – баластиране и преасфалтиране – - Ул. Пета – баластиране - Ул. Седма – чакълиране и асфалтиране - - Ул. Десета – чакълиране и асфалтиране -	300 м. 500 м. 700 м.
	Общо улици ремонт с. Бряговица:	4600 м.	**Общо улици за изграждане с. Бряговица:**	1500 м.
с.Виноград 26459 м. **с. Виноград**	**1**.Ремонт улици: - Ул. “4- та” – преасфалтиране - Ул. “ 2-ра” - преасфалтиране	250 м. 1230 м.	1. Ул. “4- та” – полагане трошенокаменна настилка и асфалтиране – 2. Ул. “ 8- ма” – асфалтиране – 3. Ул. “9 – та” – полагане на трошенокаменна настилка и асфалтиране – 4. Ул. “13 – та” – полагане	350 м. 250 м. 580 м. 680 м.

			трошенокаменна настилка и асфалтиране– 5. Ул. “11- та” – трошенокаменна настилка и асфалтиране – 6. Ул. “30 – та” – асфалтиране – 7. Ул. “18- та” – асфалтиране – 8. Ул. “10 – та” – асфалтиране , преасфалтиране 9. Ул. “17 – та” асфалтиране – 10. Ул. “29 – та” – асфалтиране – 11. Ул. “35 – та” – асфалтиране – 12. Ул. “6 – та” – асфалтиране, преасфалтиране 13. Ул. “5- та” – преасфалтиране – 14. Ул. “7 – ма” – преасфалтиране – . 15. Ул. “12 – та” – преасфалтиране – 16. Ул. “14- та” – асфалтиране – 17. Ул. “15 –та” - асфалтиране – 18. Ул. “16 – та” – асфалтиране – 19. Ул. “21 – ва” – асфалтиране – 20. Ул. “22 – ра” – асфалтиране - 21. Ул. “23 – та” – асфалтиране – асфалтиране– 22. Ул. “33 – та” – асфалтиране – 23. Ул. “34 – та” – асфалтиране – 24. Ул. “36-та” – асфалтиране - 25. Ул. “31 –ва”асфалтиране – 26. Ул. “19 –та” – асфалтиране – 27. Ул. “20 – та” – асфалтиране – 28. Ул. “ 3-та” – асфалтиране – 29. Ул. “24 –та” – асфалтиране – 30. Ул. “27-ма” – асфалтиране –	1200 м. 150 м. 125 м. 800 м. 1010 м. 421 м. 650 м. 420 м. 180 м. 200 м. 315 м. 102 м. 256 м. 310 м. 220 м. 135 м. 230 м. 375 м. 150 м. 200 м. 270 м. 840 м. 470 м. 590 м. 950 м. 130 м.
	Общо улици ремонт с. Виноград:	1480 м.	**Общо улици за изграждане с. Виноград:**	12560 м.
с.Владислав 12157	**1**.Ремонт на улици : - Улици за асфалтиране с дължина	9050 м.	2. Изграждане на улици -	-
	Общо улици ремонт с. Владислав:	9050 м.	**Общо улици за изграждане с. Владислав:**	-
с. Водно	**1.** Ремонт улици в Водно: - Ремонт улица към Гробищен парк	400 м.	2. Изграждане на улици -	-
	Общо улици ремонт с. Водно:	400 м.	**Общо улици за изграждане с. Водно:**	-
с. Горски Сеновец **12953 м.**	**1**.Ул. “Димитър Благоев” - изкърпване на дупки - Ул. “9- ти Септември” - изкърпване на дупки - Ул. “Васил Левски” – изкърпване на дупки - Ул. “Георги Бенковски” – изкърпване на дупи - Ул. “Кирил и Методий” – преасфалтиране -	800 м. 300 м. 1000 м. 1000 м. 200 м.	- Ул. “Училищна” - чакълиране и асфалтиране – - Ул. “Ангел Кънчев” - чакълиране и асфалтиране – - Ул. “Кирил и Методий” – чакълиране и асфалтиране –	300 м. 200 м. 500 м.

	Общо улици ремонт с. Горски Сеновец:	3300 м.	**Общо улици за изграждане с. Горски Сеновец:**	1000 м.
с.Железарци 4358 м.	**1.** Ремонт на улици -	1000 м.	1. Изграждане на улици-	500 м.
	Общо улици ремонт с. Железарци:	1000 м.	**Общо улици за изграждане с. Железарци:**	500 м.
с.Камен **33905 м.**	**1.Ремонт улици:** - изкърпване на ул. "Александър Стамболийски" – дължина - основен ремонт на ул. "Ален Мак" – дължина - изкърпване с асфалт на ул. "Олег Кошевой" – дължина - улицата от парка – "Васил Коларов" – основен ремонт - ул. "Рила" изкърпване с асфалт - ул. "П.Р.Славейков" изкърпване с асфалт - ул. "Васил Левски" от тунела до Паунова – изкърпване и асфалтиране	 800 м. 200 м. 200 м. 100 м 200 м 400 м. 300м	1. Изграждане на улици : - Ул. "Гробарска" асфалтиране -	 300 м.
	Общо улици ремонт с. Камен:	2200 м.	**Общо улици за изграждане с. Камен:**	300 м.
с. Кавлак 7453 м.	1. Ремонт улици -	1500 м.	1.Улици за изграждане –	2000 м.
	Общо улици ремонт с. Кавлак:	1500 м.	**Общо улици за изграждане с. Кавлак:**	2000 м.
с.Кесарево **39648 м.**	**1.** Ремонт на асфалтна настилка на улиците : - ул. "Шмид", ул. "Станционна", ул. "Г. Димитров" с дължина **2.** Ремонт на улична настилка : - ул. "Първи май", ул. "Васил Левски", ул. "Роман", ул."Църковна", ул. "Гробарска"	 5000 м. 2000 м.		
	Общо улици ремонт с. Кесарево:	7000 м.	**Общо улици за изграждане с. Кесарево:**	-
с.Лозен 14106 м.	1. Ремонт на улици -	4000 м.	1. Улици за изграждане-	500 м.
	Общо улици ремонт с. Лозен:	4000 м.	**Общо улици за изграждане с. Лозен:**	500 м.
с. Любенци 3860 м.	**1. -** Ремонт на улица №2 - - Ремонт на улица в селото до г-н Дойчинов	1000 м.	1. Улици за изграждане -	200 м.
с. Мирово 9676 м.	**1**.Ремонт улици в Мирово: - Преасфалтиране на асфалтираните улици	4200 м.	1. Ул. "Средна гора" – 2. Ул. "Шипка" – 3. Ул. "Бузлуджа" –	400 м. 400 м. 300 м.
	Общо улици ремонт с. Мирово:	4200 м.	**Общо улици за изграждане с. Мирово:**	1100 м.

с. Ново Градище **15164 м.**	1. Ремонт главна улица от с. Мирово за с. Кавлак в участъка от основното училище до жилищна сграда № 27 2. Частичен ремонт на улица “шеста” – 3. Частичен ремонт на ул. “Втора” – 4. Ремонт на отсечката от края на ул. “Първа” до жилищна сграда на ул. “Девета” №39 -	165 м. 600 м. 500 м.	1. Улици за изграждане-	500 м.
	Общо улици ремонт с. Ново Градище:	1265 м.	**Общо улици за изграждане с. Ново Градище:**	500 м.
с. Нова Върбовка 19537 м.	1. Ремонт улици -	4000 м.	1 . Улици за асфалтиране и направа на отводнителни канавки: от улица №1 до № 40	500 м.
	Общо улици ремонт с. Нова Върбовка:	4000 м.	**Общо улици за изграждане с. Нова Върбовка:**	500 м.
с.Николаево 22710 м.	**1.** Основен ремонт и асфалтиране на следните улици: - ул. “Двадесет и втора”, ул. “Дванадесета”, ул. “Осма”, ул. “Четвърта”	2000 м.	1. Улици за изграждане-	
	Общо улици ремонт с. Николаево:	2000 м.	**Общо улици за изграждане с. Николаево:**	500 м.
с. Сушица **47276 м.**	**1**.Улици в населеното място: - Ул. “Г. Димитров” изкърпване – - Ул. “Хр. Ботев” – изкърпване- - Ул. “С. Ив. Балкански” – изкърпване – - Ул. “Ив. Н. Иванов” – изкърпване – - Ул. “Пролет” – изкърпване – - Ул. “Партизанска” – изкърпване – - Ул. “Янко Сакъзов” - изкърпване – - Ул. “6- ти Септември” изкърпване – - Ул. “Г. Бенковски” – изкърпване-	800 м. 800 м. 500 м. 500 м. 300 м. 300 м. 200 м. 50 м. 300 м.	- Улица “Ст. Станчев” – асфалтиране – - Ул.”М.Горки” – асфалтиране - - Ул. “П.К. Яворов” – от В.Пеев до Й. Стоянов чакълиране, ремонт мост Казаните - - Ул. “Асен Златаров” от Й. Желязкова до П.Минкова чакълиране – - Ул. “Васил Априлов” от Пансиона до Фурната асфалтиране – - Ул. “Р. Даскалов” – Чакълиране -	250 м. 400 м. 200 м. 200 м. 200 м. 100 м.
	Общо улици ремонт с. Сушица:	3750 м.	**Общо улици за изграждане с. Сушица:**	1350 м.
с. Теменуга 10814 м.	1. Ремонт улица към Гробищен парк-	400 м.	1. Улици изграждане -	-
	Общо улици ремонт с. Теменуга:	400 м.	**Общо улици за изграждане с. Теменуга:**	-

с. Царски Извор **24329 м.**	1. Ремонт на улици -	5000 м.	1. Улици частично чакълирани: - ул. “Васил Левски” – чакълирана е ¼ от общата дължина на улицата - Ул.”Отец ПаисийХелендарски” - не е чакълирана - Ул. “Г. Димитров” – чакълирана - Ул. “Девети Септември” – чакълирана е ¼ от общата дължина на улицата - Ул. “Хаджи Димитър” – чакълирана 2. Улиците – ул. “Кирил и Методий”, ул. “Христо Ботев”, ул. “Първи май”, ул. “Никола Белчев”, ул.” Любен Каравелов, ул. “Игнат Димитров”, ул. “Иван Вазов”,Ул. “Димитър Благоев” не са асфалтирани.	200 м. 300 м. 300м. 400 м. 200 м. 600 м.
	Общо улици ремонт с. Царски Извор:	5000 м.	**Общо улици за изграждане с. Царски Извор:**	2000 м.
гр.Стражица **Гр. Стражица**	1.Ул. “Крим” – /1120 кв. м./ 2.Ул. “Аспарух” – /970 кв. м./ 3.Ул. “Иван Вазов” – /12400кв. м./ 4.Ул. “Ангел Каралийчев” – /8270 кв. м./ 5.Ул. “Иван Пейков” – /36 400 кв. м./ 6.Ул. “М. Друмев” – /27 900 кв.м./ 7.Ул. “Белянка” – /8200 кв. м./ 8.Ул “Св. Тертер” – /2640 кв. м./ 9.Ул. “Каблешков” – /8900 кв. м./ 10.Ул. “ Цар Симеон” – /8100 кв. м./ 11.Ул. “Драва” – /6900 кв. м./ 12.Околовръстен път от –186 до 471 – /19600 кв. м./ 13.Ул. “Осми март” – /1350 кв. м./ 14.Ул. “Пролет” – ./5070 кв. м./ 15.Ул. “Стадиона” + паркинг между от-489, 490, 491, 492- /3150квм./ 16.Ул. “Яворов” – /4347 кв. м./ 17.Ул. “Гоце Делчев” –./7230 кв. м./ 18.Ул. “Пенчо Славейков” – /2440 кв. м./ 19.Ул. “Петко Каравелов” – /2870 кв. м./ 20.Улица ОТ – 283 до ОТ - 501 – /3300 кв.м./ 21.Ул. “Васил Левски” – /9170	130 м. 97 м. 835 м. 480 м. 2240 м. 1385 м. 612 м. 265 м. 440 м. 598 м. 640 м. 1630 м. 123 м. 357 м 362 м. 365 м. 680 м. 222 м. 322 м. 182 м. 710 м. 575 м. 83 м. 458 м. 385 м. 110 м. 112 м. 120 м. 572 м. 1500 м. 1070 м. 132 м. 365 м. 320 м. 265 м. 273 м. 165 м.	1.Ул.”Трети март”- /2400 кв. м./ 2.Ул. “Мургаш” – /5320 кв. м./ 3.Ул. “Янтра” – /1710 кв. м./ 4.Ул. “Батак” + паркинг в обхвата и – /7870 кв. м./ 5.Ул. “Стара река” – /2150 кв. м./ 6.Ул. “Осогово” – /5150 кв.м./ 7.Ул. “Тополите” – /1750 кв. м/ 8.Ул. “Беласица” – /4670 кв. м./ 9.Ул. “Рила” – /5770 кв. м./ 10.Ул. “Вихрен” – /2220 кв. м./ 11.Ул. “Отец Паисий” – /15530 кв. м./ 12.Ул. “Теменуга” – /5700 кв. м./ 13.Ул. “Шар Планина” – /5100 кв. м./ 14.Ул. “Хан Крум” – /3700 кв. м./ 15.Ул. “Кокиче” - /10390 кв. м./ 16.Ул. “Родопи” - /10380 кв. м./ 17.Ул. “Черни връх” – /2450 кв. м./	196 м. 451 м. 171 м. 305 м. 215 м. 515 м. 171 м. 410 м. 537 м. 222 м. 1153 м. 540 м. 455 м. 398 м. 690 м. 882 м. 217 м.

	кв. м./ 22.Ул. “Бенковски” – /7650 кв. м./ 23.Ул. “Черно море” – /1020 кв. м./ 24.Ул. “Ком” – /4750 кв. м./ 25.Ул. “Ивайло” – /3950 кв. м./ 26.Ул. “Еделвайс” – /1150 кв. м./ 27.Ул. “Самуил” – /1250 кв. м./ 28.Ул. “Мургаш” –. /1320 кв. м./ 29.Ул.”Стара Планина” – /3730 кв. м / 30.Ул. “Бузлуджа” – /13140 кв.м. / 31.Ул. “Казаларска царица” – /13780 кв. м./ 32.Ул. “Камчия” – /1320 кв. м./ 33.Ул. “Гурко” – /4170 кв. м./ 34.Ул. “Кирил и Методий” – /3360 кв. м./ 35.Ул. “Генерал Скобелев” от ОТ-84 до ОТ-86 – /2850 кв.м./ 36.Ул. “Генерал Скобелев” от ОТ-210 до ОТ-337 – /1900кв. м./ 37.Ул. “Орел” – /1900 кв. м./ 38.Ул. “Марица” – /1900 кв. м./ 39.Ул. “К. Георгиев” – /2470 кв. м./ 40.Ул. “Възрожденска” – /4340 кв. м./ 41.Ул. “Шипка” – /760 кв. м./ 42.Ул. “Плиска” – /1460 кв. м./ 43.Ул. “Волга” – /2250 кв.м./ 44.Ул. “Велико Търново” – /2280 кв.м./ 45.Ул. “Омуртаг” – /3600 кв. м./ 46.Ул. Искър” – /2970 кв. м./ 47.Ул. “Варна” – /1830 кв. м./ 48.Ул. “Хан Крум” – /2750 кв. м./ 49.Ул. “Витоша” – /3630 кв. м. / 50.Ул. “Странджа” – /1200 кв. м./ 51.Ул. “Сидер Войвода” – /11840 кв. м./ 52.Ул. “Столетов” – /4400 кв. м./ 53.Ул. “Дунав” – /4900 кв. м./ 54.Ул. “Бачо Киро” – /21100 кв. м./ 55.Ул. “Хаджи Димитър” –	126 м. 290 м. 336 м. 62 м. 150 м. 184 м. 210 м. 334 м. 307 м. 163 м. 255 м. 358 м. 117 м. 890 м. 425 м. 417 м. 1287 м. 660 м. 578 м. 315 м. 400 м. 590 м. 492 м.		

	/6770 кв. м./ 56.Ул. “Вит” – /5780 кв. м./ 57.Ул. “Ропотамо” – /3150 кв. м. / 58.Ул. “Охрид” – /4000 кв. м./ 59.Ул. “Тунджа” – /5900 кв. м./ 60.Ул. Огоста” – /5190кв.м./			
	Общо улици ремонт гр. Стражица:	**28126м.**	**Общо улици изграждане гр. Стражица:**	**8734 м.**
УЛИЧНА МРЕЖА МЕТРИ ОБЩО 379807 м.	УЛИЦИ РЕМОНТ **ОБЩО:**	**89471м.**	УЛИЦИ ИЗГРАЖДАНЕ **ОБЩО:**	**39744 м.**

ПРИЛОЖЕНИЕ №14

Тротоари за ремонт и изграждане

Населено място	**Тротоари за ремонт**	**кв. метра**	**Тротоари за изграждане**	**кв. метра**
1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
с. Асеново	**1**. Ремонт тротоари –	6600 кв. м.	**2.** Изграждане на тротоари -	1100 кв. м.
с.Балканци	**1.** Ремонт на тротоари -	200 кв.м.	**2.** Изграждане на тротоар от центъра пред Кметството с дължина -	480 кв. м.
с. Благоево	**1**.Ремонт тротоар на ул. “Христо Ботев” –	1500кв.м	**2.** Изграждане на тротоари -	-
с. Бряговица	**1**.Ремонт на тротоари -	1550кв.м	**2.** Изграждане на тротоари -	-
с.Виноград	**1**. Ремонт на тротоари : - Ул. “11” – ремонт тротоар - - Ул. “30” – ремонт тротоар – - Ул. “7” - ремонт тротоар – - Ул. “14” – ремонт тротоар – - Ул. “19” - ремонт тротоар – - Ул. “3” – ремонт тротоар –	902кв. м. 242кв. м. 352кв. м. 495кв. м. 858кв. м. 572кв. м.	**2.** Изграждане на тротоари: - Ул. “4” – дължина – - Ул. “2” – дължина – - Ул. “13” – дължина – - Ул. “18” - дължина – - Ул. “10” – дължина – - Ул. “17” – дължина – - Ул. “29” –	880 кв. м. 836 кв. м. 1498 кв. м. 1474 кв. м. 1782 кв. м. 1496 кв.м. 1445 кв. м. 1430 кв. м. 594 кв. м. 836 кв. м. 660 кв. м. 495 кв. м. 440 кв. м. 484 кв. м.

			дължина – - Ул. “35” – дължина – - Ул. “6” – дължина – - Ул. “5” – дължина – - Ул. “12” – дължина – - Ул. “15” - дължина – - Ул. “16” – дължина – - Ул. “21” – дължина – - Ул. “22” – дължина – - Ул. “23” – дължина – - Ул. “33” – дължина – - Ул. “34” – дължина – - Ул. “36” дължина – - Ул. “31” – дължина – - Ул. “20” – дължина – - Ул. “3” – дължина – - Ул. “24” – дължина – - Ул. “27” – дължина –	286 кв. м. 462 кв. м. 814 кв. м. 330 кв. м. 462 кв. м. 594 кв. м. 990 кв. м. 748 кв. м. 1980 кв. м. 286 кв. м.
с.Владислав	**1.** Ремонт тротоари - пренареждане, циментиране и подмяна на счупени плачки с дължина –	19910 кв. м.	**2.** Изграждане на тротоари -	**-**
с. Водно	**1.** Ремонт тротоари с дължина -	1100 кв. м.	**2.** Изграждане на тротоари с дължина –	1100 кв. м.
с. Горски Сеновец	**1.** Ремонт тротоари с дължина -	1500 кв.м.	**2.** Изграждане на тротоари с дължина –	-
с.Железарци	**1.** Ремонт тротоари с дължина -	75 кв.м.	**2.** Изграждане на тротоари с дължина –	**-**

с.Камен	**1.** Ремонт тротоари: - по ул. "Търговска" от парка до Тодор Димов – -тротоар център – ремонт от ЗК до магазин РПК – подмяна на плочки - -тротоар по ул. "Васил Априлов" от пазара да болницата – поставяне на тротоарни плачки –	880кв. м. 550кв. м. 880кв. м.	**2.** Изграждане на тротоари -	
с. Кавлак	**1.** Ремонт на тротоари -	600 кв.м.	**2.** Изграждане на тротоари -	-
с.Кесарево	**1.** Ремонт на тротоари –	6600 кв. м.	**2.** Изграждане на тротоари -	
с.Лозен	**1.** Ремонт на тротоари –	1200 кв.м.	**2.** Изграждане на тротоари -	300 кв. м.
с. Любенци	**1.** Ремонт на тротоари –	20 кв.м.	**2.** Изграждане на тротоари -	-
с. Мирово	**1.**Ремонт на тротоари : - Ул. "Плиска" – дължина - - Ул. "Кирил и Методий" – дължина -	660кв. м. 660кв. м.	**2.** Изграждане на тротоари: - Ул. "Скобелев" – дължина – - Ул. "Плиска" – дължина –	2640 кв. м. 660 кв. м.
с. Ново Градище	**1.** Ремонт на тротоари –	300 кв. м	**2.** Изграждане на тротоари -	120 кв. м.
с. Нова Върбовка	**1.** Ремонт на тротоари : - Тротоари по улица №1 и улица № 15 и №16	8000кв.м	**2.** Изграждане на тротоари -	8000кв.м.
с.Николаево	Ремонт на тротоари – по ул. " Първа" –	1800кв.м	**2.** Изграждане на тротоар -	-
с. Сушица	**1.** Ремонт тротоари: -Тротоарна пътека – ул. "Ал. Стамболийски" – от Моряшки парк до Й. Станев – -Тротоарна пътека ул. "Христо Ботев" – от Комбината до ОУ – -Площадно пространство пред Търговска сграда и млекосъбирателен пункт – Центъра – -Тротоарна пътека ул. "Г.Димитров" – от Църквата до Общежитие "Хр. Ботев" – -Тротоарна пътека ул. "Първи май" – Център – Фурна –	660кв. м. 330кв. м. 110кв. м. 220кв. м. 220кв. м.	**2.** Изграждане на тротоари: - Тротоарна пътека ул. "Христо Ботев" – от Комбината до ОУ –	110 кв. м.

с.Теменуга	**1.** Ремонт тротоари -	1100 кв. м.	**2.** Изграждане на на тротоари с дължина –	1100 кв. м.
с. Царски Извор	**1.** Ремонт тротоари: - Ул. “Кирил и Методии” – - Ул. “Стара планина” – - Ул. “Христо Ботев” – - Ул. “Девети септември” – - Ул. “Стефан Й.Стоянов” – - Ул. “Дончо П. Стоянов” – - Ул. “АнгелЙ. Стоянов” – - Ул. “Илия Златев” – - Ул.”Стефан Ив. Куцаров” – - Ул. “Чапаев” – - Ул. “Георги Димитров” – - Ул. “Хаджи Димитър” – - Ул. “Игнат Димитров” – - Ул.”Любен Каравелов” – - Ул. “Никола Белчев” –	300кв.м 150кв.м. 750кв.м. 350кв.м. 350кв.м. 200кв.м. 500кв.м. 200кв.м. 250кв.м. 300кв.м. 280кв.м. 300кв.м. 150кв.м. 600кв.м. 100кв.м.	**2.** Изграждане тротоари: - Ул. “Васил Левски” – - Ул. “Девети септември” – - Ул. “Стефан Й.Сттоянов” – - Ул. “Дончо П. Стоянов” – - Ул. “Хаджи Димитър” – - Ул. “Игнат Димитров” – - Ул.”Иван Вазов” – - Ул. “Димитър Благоев” – - Ул. “Балатон” -	200кв.м. 350кв.м. 350кв.м. 200кв.м. 300кв.м. 150кв.м. 400кв.м. 700кв.м. 120кв.м.
гр.Стражица	1.Ремонт тротоари:	-	2.Изграждане тротоари: - Ул . “Батак” – - Ул. “Бачо Киро” – - Ул. “Беласица” – - Ул. “Белянка” – - Ул. “Бузлуджа” – - Ул. “Варна” – - Ул. “Васил Левски” – - Ул. “Велико Търново” – - Ул. “Вит” – - Ул. “Витоша” – - Ул.”Вихрен” – - Ул. “Волга” – - Ул. “Възраждане” – - Ул. “Генерал Гурко” – - Ул. “Генерал Скобелев” – - Ул. “Генерал Столетов” -	600кв.м. 5148кв.м 1640кв.м 2448кв.м 600кв.м 652кв.м. 2840кв.м 840кв.м 2312кв.м 1432кв.м 888кв.м. 736кв.м 1344кв.м 1460кв.м 2152кв.м 1700кв.м 2000кв.м 1668кв.м 1540кв.м 600кв.м. 1228кв.м 528кв.м. 1160кв.м 1280кв.м 2760кв.м

			- Ул. “Гоце Делчев” – - Ул. “Дунав” – - Ул. “Ивайло” – - Ул. “Иван Вазов” - - Ул. “Искър” – - Ул. “Камчия” – - Ул. “Кимон Георгиев” – - Ул. “Кирил и Методии” – - Ул. “Кокиче” – - Ул. “Ком” – - Ул. “Крим” – - Ул. “Любен Каравелов” – - Ул. “Марица” – - Ул. “Мургаш” – - Ул. “Отец Паисий” – - Ул. “Охрид” – - Ул. “Пирин” – - Ул. “Плиска” – - Ул. “Пролет” – - Ул. “Рила” – - Ул. “Родопи – - Ул. “Сакар Балкан” – - Ул. “Сидер войвода” – - Ул. “Стадиона” – - Ул. “Стара планина” – - Ул. “Стефан Караджа” – - Ул. “Странджа” – - Ул. “Теменуга” – - Ул. “Тодор Каблешков” – - Ул. “Тунджа” – - Ул. “Уилям Гладстон” – - Ул. “Хаджи Димитър” – - Ул. “Хан Аспарух” –	1832кв.м 520кв.м. 2920кв.м 504кв.м. 2284кв.м 4612кв.м 1600кв.м 1060кв.м 600кв.м. 1428кв.м 2148кв.м 3528кв.м 1928кв.м 3560кв.м 1448кв.м 2288кв.м 3812кв.м 468кв.м 2160кв.м 600кв.м. 2360кв.м 9800кв.м 2640кв.м 388кв.м 2612кв.м 1336кв.м 1288кв.м 448кв.м. 230кв.м. 2392кв.м 868кв.м 1820кв.м 248кв.м. 680кв.м. 1260кв.м 784кв.м 652кв.м. 492кв.м 860кв.м 684кв.м 332кв.м

			- Ул. “Хан Крум” – - Ул. “Хан Омуртаг” – - Ул. “Христо Ботев” – - Ул. “Цар Самуил” – - Ул. “Цар Светослав Тертер” – - Ул. “Цар Симеон” – - Ул. “Черни връх” - - Ул. “Шар планина” – - Ул. “Шипка” – - Ул. “Янтра” – - Ул- “Ропотамо” – - Ул. “Трети март” – - Ул. “Околовръстен път” - - Ул. “Осми март” – - Ул. “Стара река” – - Ул. “Тополите” – - Ул. “Черно море” –	
	ОБЩО ТРОТОАРИ ЗА РЕМОНТ:	**65076 КВ. М**	**ОБЩО ТРОТОАРИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ:**	**150518 КВ. М**